

RYNEK ROLNY

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

LISTOPAD 2005

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Marcin Krzemiński	5
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	22
6. Rynek warzyw	Grażyna Stępa Tomasz Smoleński	26
7. Rynek owoców	Bożena Nosecka Irena Strojewska	35
8. Rynek mleka	Zygmunt Smoleński Teresa Zdziarska	44
9. Rynek wołowiny	Danuta Rycombel	49
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski Danuta Zawadzka	52
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Mira Kobuszyńska Grzegorz Dybowski	56
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	62
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	66
14. Rynek żywnościowy	Krzysztof Świątek	72
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski	77
16. Rynek usług dla rolnictwa	Albin Klementowski Lucyna Mieszkowska	81

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Roman Urban (z-ca redaktora naczelnego), Krzysztof Hryszko (sekretarz redakcji),
Lech Goraj, Jan Małkowski, Bożena Nosecka, Leszek Ślipski (opracowanie graficzne i skład).
Prenumerata: Maria Serwińska - tel.: (022) 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, skrytka pocztowa 984, 00-950 Warszawa
tel.: (022) 505 46 66, faks: (022) 827 19 60
Druk: Dział Wydawnictw IERiGŻ – PIB
Nakład: 300 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

Koniunktura w rolnictwie

Jadwiga Seremak-Bulge

W październiku pogorszyły się rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej w porównaniu z poprzednim miesiącem. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) zmalał o 0,9 punktu procentowego tj. do 100,5 punktu. Jest jednak nieco wyższy niż przed rokiem i w pierwszym półroczu 2005 r. O pogorszeniu koniunktury zdecydował wyłącznie spadek wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu prawie o 2 punkty procentowe, przy niezmienionym wskaźniku nożyc cen, który kolejny miesiąc utrzymał się na poziomie 99,8 punktu. Na obniżkę wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu wpłynęła przede wszystkim sezonowa obniżka indeksu przemysłu spożywczego. Natomiast na stabilizację wyrównanego wskaźnika nożyc cen złożyła się przewaga niewielkich spadkowych tendencji cen we wrześniu, która zniwelowała wcześniejsze sezonowe wzrosty cen przede wszystkim żywca. Wyrównany wskaźnik zmian cen skupu w październiku utrzymał się więc na poziomie 100 punktów. Podobnie wyrównany wskaźnik zmian cen środków produkcji utrzymał się na poziomie poprzedniego miesiąca. Skumulowany wskaźnik nożyc cen w ciągu 3 kwartałów 2005 r. wyniósł 94 punkty wobec 100,6 punktu w analogicznym okresie 2004 r. i 93,3 punkty w III kwartałach 2003 r. W najbliższym czasie nie należy spodziewać się poprawy rynkowych uwarunkowań produkcji rolniczej. Oczekiwane sezonowe zwyczajki cen skupu zbóż, rzepaku, czy mleka niwelowane będą przede wszystkim obniżką cen żywca wieprzowego, które będą działały obniżająco na ceny pozostałych rodzajów żywca. Towarzyszyć temu będą słabe tendencje wzrostowe cen środków produkcji.

Mimo niższych zbiorów zbóż w bieżącym roku ceny są niższe niż przed rokiem. Niższe są także obroty w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego. Producenci wstrzymują się ze sprzedażą oczekując wyższych cen. Na ile oczekiwania te sprawdzą się zależeć będzie od cen zbóż importowanych z innych krajów członkowskich. Obecnie ceny w Polsce są niższe niż przeciętnie w UE o 13%, ale wyższe niż na Węgrzech i w Słowacji. Niższa jakość zbóż zebranych w roku bieżącym sprawia, że podaż zbóż paszowych jest wysoka, co sprawia że ceny oferowane przez przemysł paszowy są niskie. Niskie są także ceny mieszanek przemysłowych. Rosną obroty handlowe zbożami i ich przetworami zarówno po stronie eksportu jak i importu.

Objęcie rynku skrobi ziemniaczanej regulacjami

unijnymi ustabilizowały ekonomiczne warunki produkcji skrobi ziemniaczanej. Produkcja skrobi ziemniaczanej w roku bieżącym nie będzie więc różnić się od roku poprzedniego.

Skup drobiu we wrześniu br. osiągnął nowy rekord i wyniósł prawie 110 tys. ton. Czynnikiem dynamizującym produkcję jest rozwijający się po integracji eksport. Wobec utrzymywania się cen zbóż i pasz na niskim poziomie można oczekiwać dalszego wzrostu podaży drobiu. Pewne niebezpieczeństwo mogą budzić obawy przed ptasią grypą i ograniczenie spożycia drobiu. Siła tego wpływu zależeć będzie od tego jak długo obawy te utrzymają się.

Utrzymuje się wysoka dynamika skupu mleka, co grozi przekroczeniem kwoty hurtowej w roku kwotowym 2004/05. Stabilny popyt krajowy oraz malejący eksport sprawia, że ceny nabiału są stabilne zarówno na poziomie zbytu jak i detalu, mimo sezonowego spadku podaży mleka. Rozpoczął się sezonowy wzrost cen skupu. Prawdopodobnie będzie on jednak mniejszy niż w roku poprzednim.

Na rynku mięsa czerwonego po sezonowym wzroście cen skupu trzody chlewnej w sierpniu nastąpił powrót do spadkowych tendencji, które utrzymywać się będą w najbliższych miesiącach wraz ze zwiększoną podażą. Tendencje spadkowe żywca wieprzowego może wzmacniać wysoka podaż drobiu. Staniał również żywiec wołowy i cielęta przede wszystkim pod wpływem ograniczenia eksportu żywych cieląt i bydła.

Rosnący popyt eksportowy zwiększa możliwości sprzedaży zwiększonej produkcji przetwórstwa rybnego, co sprzyja utrzymaniu się słabych wzrostowych tendencji cen i utrzymaniu koniunktury na rynku ryb.

We wrześniu nastąpił sezonowy wzrost cen detalicznych żywności pod wpływem normalnej o tej porze roku zwyczajki cen warzyw. Mimo potaniaenia żywności w ciągu 3 kwartałów bieżącego roku (w porównaniu z XII 2004) nadal jest ona droższa niż w analogicznym okresie przed rokiem. Zatem mało prawdopodobny jest wzrost krajowego popytu na żywność w najbliższym czasie, zwłaszcza że fundusz dyspozycyjny gospodarstw domowych, z których dokonywane są zakupy żywności w bieżącym roku nie rośnie.

Na rynkach środków produkcji maleją obroty wraz z kończącym się sezonem. Wyjątkiem jest rynek paliw, na którym obroty rosną wraz z rozpoczęciem sezonu grzewczego. Utrzymują się także wysokie obroty na rynku materiałów budowlanych.

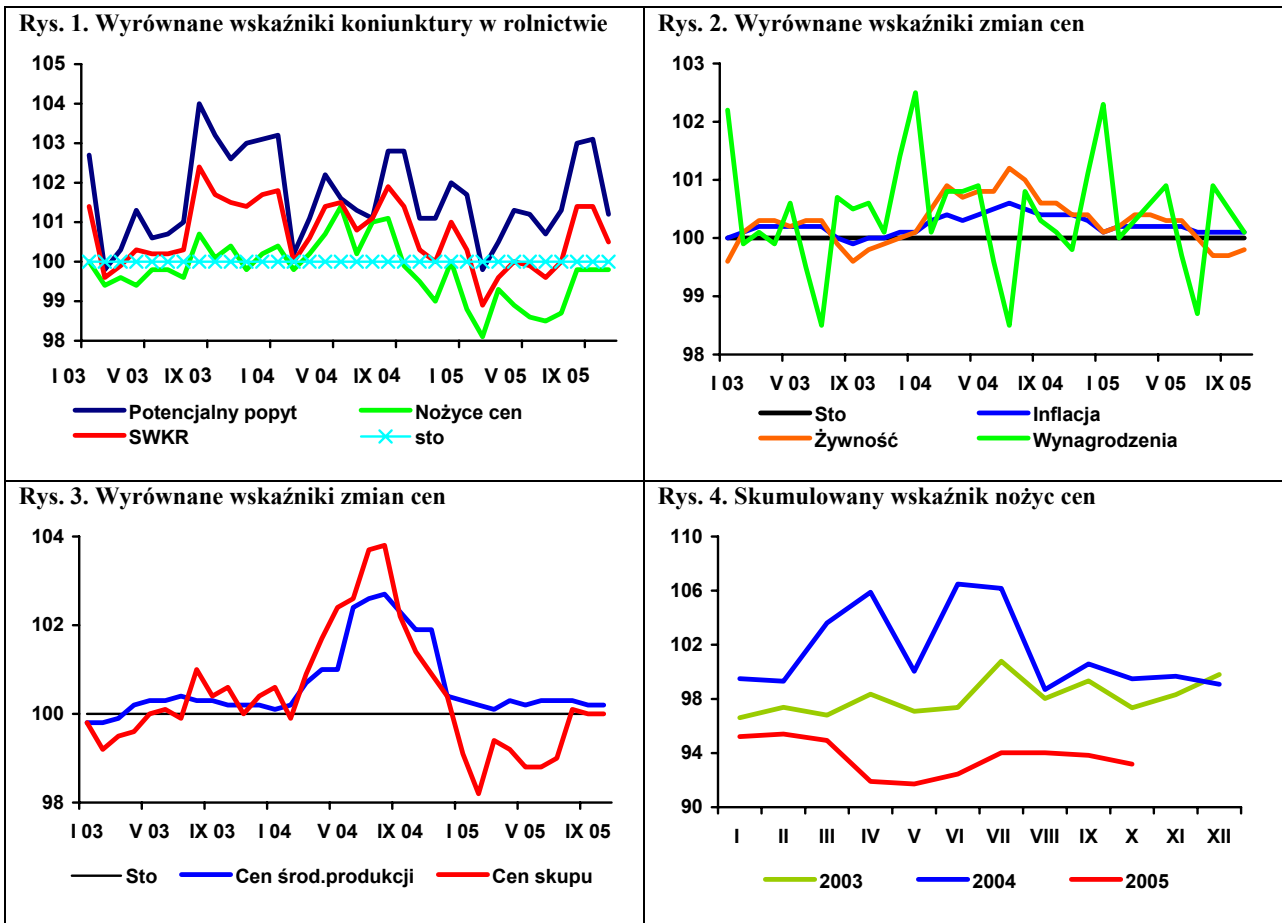

Tab. 1. Wskaźniki obrazujące zmiany koniunktury w rolnictwie

Wyszczególnienie	X 05	IX 05	VIII 05	VII 05	VI 05	V 05	X 04
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	100,5	101,4	101,4	100,0	99,6	99,9	100,3
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	101,2	103,1	103,0	101,3	100,7	101,2	101,1
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	99,8	99,8	99,8	98,7	98,5	98,6	99,5
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	100,0	100,0	100,1	99,0	98,8	98,8	101,4
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	100,2	100,2	100,3	100,3	100,3	100,2	101,9
Wyrównany indeks inflacji i cen żywności	100,4	100,4	100,3	100,1	99,9	99,9	99,9
Wyrównany indeks wynagrodzeń i cen żywności	100,3	100,8	101,1	98,7	99,4	100,6	99,6
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	100,3	104,2	103,1	101,5	100,5	100,4	100,3

Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy, i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Rynek zbóż

Marcin Krzemiński

Zbiory zbóż w Polsce w 2005 r. wyniosły 26,3 mln ton i były o 11,3% niższe od rekordowych zbiorów w poprzednim roku. Zmniejszyły się zbiory wszystkich zbóż za wyjątkiem pszenżyta. Powierzchnia zasiewów wyniosła 8,3 mln ha i była o ponad 1% mniejsza niż rok wcześniej. Plony zmniejszyły się o 10,4% do 31,7 dt/ha, w tym plony zbóż podstawowych o 10,3% do 30,8 dt/ha. W krajach Unii Europejskiej zebrano łącznie ok. 254 mln ton zbóż, czyli o prawie 12 % mniej niż rok wcześniej. Spadek zbiorów wynikał z mniej korzystnych warunków pogodowych niż w 2004 r.

Skup zbóż we wrześniu 2005 r. wyniósł 902,6 tys. ton, czyli o ok. 20% mniej niż we wrześniu 2004 r. Od początku obecnego sezonu skupiono 2,45 mln ton zbóż, czyli o ok. 9% mniej niż w takim samym okresie przed rokiem. Skup pszenicy wyniósł ok. 1,74 mln ton i jest o ok. 10% niższy, a skup żyta – 0,29 mln ton i jest o 26% niższy w trzecim kwartale 2004 r. Przeciętna cena skupu pszenicy wyniosła we wrześniu 365 zł/tonę i była o 3% wyższa niż w sierpniu, a o 16% niższa niż we wrześniu 2004 r. Cena skupu żyta wzrosła w porównaniu z sierpniem o 4% i wyniosła 272 zł/tonę. Była ona niższa o 15% od ceny z września 2004 r. Ceny skupu kukurydzy spadły w porównaniu z rokiem poprzednim o ok. 27%, a jęczmienia paszowego o 18%.

Przemysłowa produkcja wyrobów zbożowych utrzymuje się na stabilnym poziomie. Produkcja mąki pszennej we wrześniu pozostała na poziomie zbliżonym do sierpniowego, ale o kilka tys. ton niższym niż przed rokiem. Nieznacznie spadła produkcja mąki żytniej. Od maja powoli rośnie produkcja pieczywa świeżego. Produkcja makaronów we wrześniu wzrosła i przekroczyła 8 tys. ton. Od początku 2005 r. produkcja mąki pszennej wyniosła 1166 tys. ton, mąki żytniej 97,6 tys. ton, a pieczywa świeżego 434 tys. ton. Są one zbliżone do poziomów produkcji z porównywalnych okresów 2004 r. Produkcja makaronów wyniosła w ciągu trzech kwartałów 2005 r. 73,5 tys. ton i była o 19% wyższa niż w takim samym okresie 2004 r.

Zmniejszył się poziom marży detalicznej w cenie wyrobów zbożowych. Podczas gdy producenci zwiększyli ceny, sprzedawcy detaliczni dążą do ich

obniżania. Dalsze zmiany cen produktów zbożowych będą zależały od podaży i cen zbóż konsumpcyjnych.

Nadal wysoki jest poziom obrotów zagranicznych zbożami. Przed rokiem z Polski eksportowano głównie pszenicę i żyto, a eksport jęczmienia, kukurydzy i pozostałych zbóż był niewielki. W miesiącach lipiec-sierpień 2005 r. wywieziono w Polskę ok. 76 tys. ton pszenicy, 65 tys. ton żyta, 22 tys. ton jęczmienia i 55 tys. ton kukurydzy. Są to ilości wielokrotnie większe niż w takim samym okresie 2004 r. Import zbóż jest również wysoki, jednak jego poziom uległ w porównaniu z poprzednim rokiem obniżeniu. Do Polski sprowadza się głównie jęczmień browarniany i pszenicę konsumpcyjną.

Zwiększenie poziomu eksportu obserwuje się także wśród produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż. W ciągu dwóch miesięcy obecnego sezonu wywieziono z Polski więcej mąki, kasz i ziarna obrobionego inaczej niż w takim samym okresie 2004 r. Niższy niż przed rokiem jest jedynie eksport słodu. Zwiększył się także poziom importu. Sprowadzono do Polski większe ilości mąki oraz ziarna obrobionego inaczej. Spadł import kasz oraz słodu. Ilość eksportu produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż była w ciągu 8 miesięcy 2005 r. o 28% wyższa niż w takim samym okresie 2004 r., natomiast analogiczny wzrost importu wyniósł 22%.

Podobne ożywienie występuje także w handlu produktami bardziej przetworzonymi. Eksport tych produktów był w okresie styczeń-sierpień 2005 r. o 36% wyższy niż w takim samym okresie 2004 r. W największym stopniu wzrósł eksport wyrobów uzyskanych przez spęcznianie i prażenie ziarna zbóż (grupa 1904). Największą rolę w tej grupie wyrobów odgrywa chleb i pieczywo cukiernicze, którego eksport w 2005 r. przekroczył 100 tys. ton. Wzrost importu wyniósł ok. 40%. Także w przypadku wyrobów z grupy 1904 skala wzrostu była największa, jednak mamy tu do czynienia z niewielkimi ilościami.

Ceny detaliczne większości pasz we wrześniu uległy dalszemu obniżeniu. Są one obecnie o ok. 8-17% niższe niż przed rokiem. Wysoka podaż zbóż paszowych będzie powodować, że relatywnie niski poziom cen pasz zostanie utrzymany.

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Wyszczególnienie	Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień paszowy	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies
	Skup				Targowiska			
2004 I-XII	481,5	363,4	459,8	485,0	590,8	444,0	510,7	439,9
2004/05	415,0	312,2	b.d.	b.d.	509,0	384,6	460,2	391,7
2004 VIII	423,4	309,6	656,8	381,6	535,4	397,2	461,2	398,9
IX	423,8	319,6	548,4	379,1	505,2	379,6	437,7	375,7
X	425,9	317,7	363,2	404,5	514,9	389,2	449,1	385,1
XI	417,5	318,7	340,0	404,7	501,4	380,1	439,8	376,9
XII	416,8	314,9	352,7	399,9	495,6	373,8	435,3	368,0
2005 I	412,2	306,1	395,1	395,5	500,9	381,3	474,1	392,7
II	405,9	302,8	394,4	398,7	499,1	380,1	472,5	395,1
III	396,1	301,5	393,8	385,5	496,9	381,6	463,6	392,6
IV	382,8	293,0	386,0	367,8	487,1	369,5	464,1	387,2
V	382,1	288,3	390,0	359,7	467,1	351,3	440,9	376,5
VI	367,0	281,2	373,4	344,7	451,7	340,8	420,9	370,0
VII	375,4	253,0	433,9	312,6	417,3	318,2	388,7	351,5
VIII	345,2	260,8	408,8	365,0	427,8	324,9	399,3	360,5
IX	356,3	271,7	402,9	386,3	428,9	318,5	395,3	357,5

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Wyszczególnienie	Pszenica	Żyto	Zboża ogółem
2004 I-XII	3 497,6	707,1	4 898,7
VII 2004–VI 2005	4003,0	715,2	5 460,4
2004 VIII	1 012,7	221,6	1 460,9
IX	852,5	152,3	1 123,4
X	366,3	71,7	494,6
XI	227,9	58,7	347,6
XII	190,0	31,6	262,2
2005 I	182,3	25,9	240,9
II	187,6	19,8	234,6
III	213,4	21,8	268,3
IV	228,5	34,5	299,1
V	250,7	29,3	319,7
VI	231,9	34,8	306,7
VII	179,7	25,4	260,0
VIII	879,9	159,6	1 288,3
IX	672,0	101,4	902,6

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Wyszczególnienie	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony
2004 I-XII	1 617,5	125,4	653,2	83,0
2004 I-VI	776,4	63,3	325,5	41,1
2005 I-VI	765,8	66,9	322,9	50,3
2004 IX	143,8	11,1	54,2	7,2
X	146,0	9,7	55,6	7,1
XI	143,5	10,8	53,1	6,9
XII	131,7	9,0	56,1	7,1
2005 I	131,8	11,5	52,3	7,3
II	122,8	10,8	50,3	7,8
III	137,0	11,6	55,5	9,2
IV	123,1	11,5	55,2	8,2
V	119,1	9,6	54,5	8,0
VI	132,0	11,9	55,1	9,8
VII	124,9	10,6	55,2	7,6
VIII	138,0	10,1	55,8	7,4
IX	138,0	10,0		8,2

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	Pszenica ^a	Żyto	Jęczmień	Kuku-rydza	Pszennyto	Pszenica ^a	Żyto	Jęczmień	Kuku-rydza	Pszennyto
2004 I-XII	190,3	78,5	0,1	9,5	4,1	249,3	15,5	196,2	264,9	6,6
2004 I-VI	1,3	1,3	0,1	3,1	0,4	97,6	12,7	141,8	251,4	3,0
2005 I-VI	34,3	122,0	7,9	55,9	14,2	144,0	0,8	58,4	14,2	4,2
2004 VII	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	48,2	1,6	26,6	2,9	1,0
VIII	32,4	0,9	0,0	0,1	0,1	44,2	0,8	15,5	1,0	0,9
IX	68,3	13,3	0,0	0,8	3,3	8,6	0,3	6,2	1,6	0,2
X	80,1	29,0	0,0	0,0	0,3	28,9	0,0	1,6	1,9	0,2
XI	6,4	16,3	0,0	1,6	0,0	13,0	0,1	2,4	2,5	0,8
XII	1,3	18,9	0,0	3,9	0,0	8,6	0,0	2,2	3,6	0,6
2005 I	0,3	26,3	0,0	3,7	0,5	16,3	0,0	3,7	3,5	0,6
II	0,3	7,0	0,3	3,5	0,3	29,6	0,0	9,2	3,9	0,9
III	0,5	8,5	0,7	7,0	0,4	35,1	0,1	10,7	2,0	1,0
IV	3,4	20,9	0,4	8,8	3,3	24,2	0,5	9,2	2,6	0,8
V	1,2	19,6	1,1	12,8	3,7	19,9	0,0	11,1	1,4	0,5
VI	28,6	39,7	5,4	20,1	6,0	18,9	0,2	14,5	0,8	0,4
VII	47,7	25,2	16,7	35,3	6,0	15,0	0,4	13,2	1,2	0,5
VIII	11,9	29,4	11,3	15,0	6,7	17,5	0,3	6,8	1,4	0,2

^a razem z pszenicą durum

Źródło: Dane MF i GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	Mąka pszenna	Pozostałe mąki	Kasze grysiki granulki	Ziarno obrobione inaczej	Słód	Mąka pszenna	Pozostałe mąki	Kasze grysiki granulki	Ziarno obrobione inaczej	Słód
2004 I-XII	6,8	0,2	2,3	0,1	38,0	19,9	9,6	35,1	17,3	187,4
2004 I-VI	1,0	0,0	0,9	0,0	12,2	7,7	5,2	14,0	8,8	83,4
2005 I-VI	6,4	0,6	1,9	1,1	17,7	18,5	9,4	22,4	14,8	94,1
2004 VII	0,5	0,0	0,5	0,0	7,6	1,7	0,5	4,5	2,4	22,1
VIII	0,3	0,0	0,1	0,0	2,2	1,7	0,5	4,3	0,8	22,7
IX	2,0	0,0	0,1	0,0	1,5	2,1	1,0	3,3	0,6	15,2
X	0,5	0,0	0,2	0,0	0,0	2,3	0,6	2,4	1,2	18,1
XI	1,1	0,1	0,2	0,0	4,8	2,5	1,0	3,0	2,4	9,3
XII	1,4	0,0	0,3	0,0	9,8	2,1	0,7	3,5	1,0	16,7
2005 I	0,9	0,0	0,2	0,0	3,9	3,2	1,4	4,2	0,9	12,0
II	0,5	0,0	0,3	0,2	2,4	3,2	1,7	3,3	0,9	13,8
III	0,9	0,0	0,3	0,2	4,5	3,4	1,5	3,9	1,4	16,9
IV	1,0	0,1	0,3	0,1	2,3	2,8	1,7	3,2	5,0	15,0
V	1,7	0,4	0,5	0,2	3,2	3,1	1,5	3,9	3,9	15,0
VI	1,4	0,1	0,3	0,3	1,4	2,8	1,6	4,0	2,7	21,4
VII	1,3	0,1	0,4	0,1	0,0	2,8	1,4	3,9	4,3	19,3
VIII	2,0	0,1	0,7	0,2	0,0	3,4	1,6	3,8	2,9	17,7

Źródło: Dane MF i GUS.

Tab. 6. Eksport i import produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Miesiące	Eksport			Import		
	Ciasto makaronowe	Wyroby spożywcze ^a	Chleb, pieczywo cukiernicze	Ciasto makaronowe	Wyroby spożywcze ^a	Chleb, pieczywo cukiernicze
2004 I-XII	8,1	22,6	123,9	23,8	3,2	38,9
2004 I-VI	3,4	11,2	52,5	11,1	1,7	17,0
2005 I-VI	4,1	15,3	73,7	14,5	2,8	23,0
2004 VII	0,6	2,2	10,8	1,8	0,2	2,9
VIII	0,5	1,5	10,4	1,9	0,1	3,1
IX	1,5	2,1	12,8	2,1	0,2	4,2
X	0,9	1,9	13,5	2,4	0,2	4,5
XI	0,9	1,9	12,8	2,4	0,3	4,0
XII	0,4	1,6	11,3	2,1	0,5	3,3
2005 I	0,6	2,0	10,0	2,1	0,4	3,1
II	0,8	2,4	13,6	2,2	0,5	3,4
III	0,7	3,3	12,8	2,4	0,6	3,8
IV	0,6	2,7	11,3	2,7	0,4	4,2
V	0,7	2,6	12,8	2,5	0,3	3,8
VI	0,7	2,5	13,3	2,6	0,7	4,7
VII	0,8	2,9	12,6	2,8	0,8	4,3
VIII	0,5	3,7	13,7	2,5	1,0	4,2

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Dane MF i GUS.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Miesiące	Mąka poznańska			Kasza jęczmienna „Mazurska”			Chleb mieszany zwykły		
	Cena producenta	Cena detaliczna	Premia detaliczna	Cena producenta	Cena detaliczna	Premia detaliczna	Cena producenta	Cena detaliczna	Premia detaliczna
2004 VIII	0,97	1,75	0,78	1,22	2,36	1,14	2,28	2,78	0,50
IX	0,87	1,73	0,86	1,22	2,36	1,14	2,28	2,78	0,50
X	0,83	1,70	0,87	1,20	2,38	1,18	2,28	2,78	0,50
XI	0,80	1,67	0,87	1,20	2,38	1,18	2,28	2,76	0,48
XII	0,79	1,64	0,85	1,22	2,38	1,16	2,28	2,74	0,46
2005 I	0,75	1,62	0,87	1,24	2,40	1,16	2,30	2,74	0,44
II	0,74	1,60	0,86	1,19	2,38	1,19	2,29	2,72	0,43
III	0,72	1,59	0,87	1,18	2,38	1,20	2,29	2,70	0,41
IV	0,70	1,57	0,87	1,17	2,38	1,21	2,28	2,70	0,42
V	0,68	1,56	0,88	1,17	2,38	1,21	2,28	2,70	0,42
VI	0,66	1,54	0,88	1,06	2,38	1,32	2,28	2,70	0,42
VII	0,66	1,50	0,84	1,03	2,40	1,37	2,28	2,68	0,40
VIII	0,67	1,49	0,82	1,02	2,40	1,38	2,28	2,68	0,40
IX	0,68	1,47	0,79	1,02	2,38	1,36	2,30	2,68	0,38

Źródło: Dane GUS, obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Miesiące	Mieszanka „B” sypka dla bydła dorosłego	Mieszanka „L” sypka dla loch	Mieszanka „P” sypka dla prosiąt	Mieszanka „T2” sypka dla tuczników	Mieszanka „DKA – Starter” sypka dla kurcząt	Mieszanka „DJ-1” sypka dla kur niosek	Koncentrat „Provit” sypki dla tuczników
2004 IX	878	1052	1592	975	1319	1154	1763
X	865	1043	1572	938	1299	1137	1735
XI	848	1027	1550	923	1281	1116	1716
XII	838	1009	1541	904	1262	1099	1695
2005 I	836	999	1531	879	1247	1085	1682
II	825	983	1515	860	1226	1064	1669
III	811	965	1500	847	1195	1046	1642
IV	805	959	1499	837	1171	1034	1632
V	803	953	1503	828	1161	1036	1630
VI	798	939	1493	821	1144	1030	1623
VII	800	934	1473	814	1138	1024	1621
VIII	815	926	1471	812	1163	1017	1624
IX	845	930	1464	807	1158	1010	1620

Źródło: GUS.

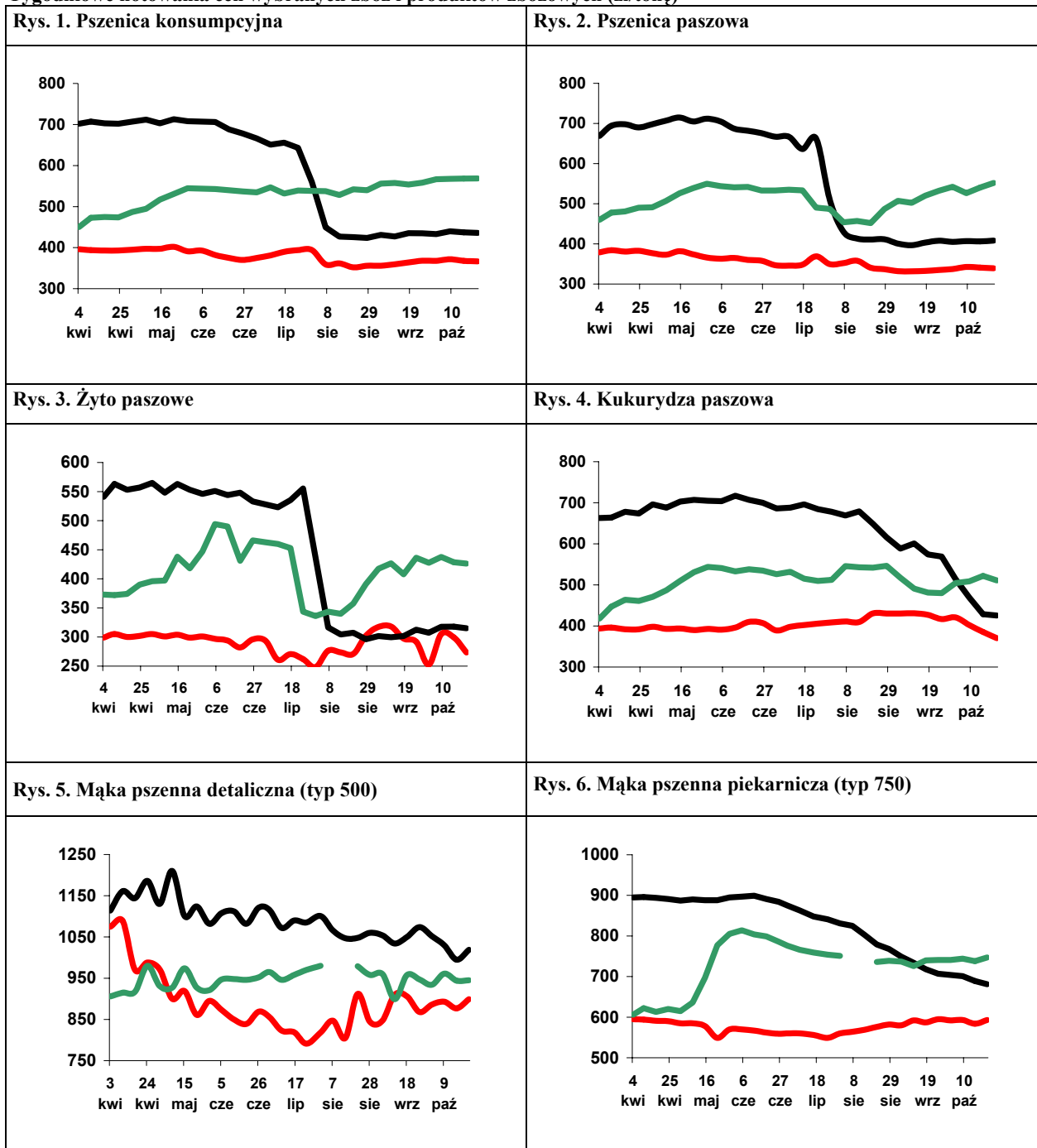
Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka

Miesiące	Mieszanka „T2” sypka dla tuczników / ceny targowiskowe żyta	Mieszanka „DKA – Starter” sypka dla kurcząt / ceny targowiskowe pszenicy	Koncentrat „Provit” sypki dla trzody / ceny targowiskowe żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka „B” sypka dla bydła	Ceny skupu trzody / koncentrat „Provit” sypki dla tuczników	Ceny skupu trzody / mieszanka „T2” sypka dla tuczników	Ceny skupu drobiu / mieszanka „DKA – Starter” sypka dla kurcząt
2004 IX	2,57	2,61	4,64	1,01	2,81	5,08	2,64
X	2,41	2,52	4,46	1,07	2,68	4,96	2,65
XI	2,43	2,55	4,51	1,13	2,65	4,93	2,63
XII	2,42	2,55	4,53	1,17	2,60	4,88	2,55
2005 I	2,31	2,49	4,41	1,16	2,29	4,39	2,42
II	2,26	2,46	4,39	1,17	2,37	4,59	2,46
III	2,22	2,40	4,30	1,17	2,41	4,66	2,54
IV	2,27	2,40	4,42	1,16	2,21	4,30	2,56
V	2,36	2,49	4,64	1,13	2,20	4,32	2,80
VI	2,41	2,53	4,76	1,14	2,27	4,48	2,93
VII	3,22	3,03	6,41	1,12	2,46	4,89	3,03
VIII	2,50	2,72	5,00	1,10	2,58	5,16	3,01
IX	2,53	2,70	5,09	1,07	2,55	5,12	3,01

Źródło: GUS

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

Legenda:

2005 ———
2004 ———
2003 ———

Źródło: Biuletyn „Rynek zbóż” nr 1-17/2005, 2004, 2003; ZSRIR, MRiRW.

Rynek cukru

Piotr Szajner

W bieżącym roku w Unii Europejskiej po raz pierwszy od wielu lat zaszła konieczność uruchomienia zakupów interwencyjnych cukru. W Polsce ARR do końca października w ramach interwencji zakupiła 95,6 tys. ton cukru. W celu przywrócenia równowagi rynkowej Komisja Europejska podjęła decyzję o redukcji kwot produkcyjnych w sezonie 2005/2006 – Rozporządzenie Nr 1609/2005 z dn. 30 września 2005 roku. W przypadku Polski limity produkcyjne zostały zmniejszone: kwota A z 1580 do 1495,3 tys. ton oraz kwota B z 91,9 do 86,9 tys. ton. Oznacza to, że więcej cukru będzie eksportowane poza obszar UE bez refundacji eksportowych.

W bieżącej kampanii zbiory buraków szacuje się na ok. 11,6 mln ton, z których wyprodukowane zostanie ok. 1900 tys. ton cukru. Produkcja cukru będzie większa od kwot produkcyjnych o 318 tys. ton. Nadwyżki te będą musiały zostać wyeksportowane do końca grudnia 2006 roku.

Zakupy cukru wyprodukowanego w bieżącym sezonie na spożycie w gospodarstwach domowych zmniejszyła się w 2005 r. do ok. 675 tys. ton. Wskazuje na to spadek konsumpcji średnio o 9% w pierwszej połowie roku. W dużych i średnich podmiotach przemysłu spożywczego w ciągu ośmiu miesięcy 2005 r. zwiększono produkcję czekolady (8,8%), wyrobów ciastkarskich (10,6%) oraz dżemów i marmolady (4,4%). Produkcja cukierków, wyrobów czekoladowanych oraz napojów bezalkoholowych była mniejsza niż przed rokiem. Na podstawie wyników produkcyjnych ocenia się, że zużycie cukru we wtórnym przetwórstwie żywności zwiększy się do ok. 840 tys. ton. Wzrost zużycia w przemyśle nie zrekompensuje spadku spożycia w gospodarstwach domowych i w rezultacie całkowite zużycie cukru w kraju zmniejszy się w br. do ok. 1570 tys. ton.

We wrześniu odnotowano wzrost cen cukru na rynku krajowym. Powodem było ograniczenie podaży wynikające z dużego eksportu oraz działań interwencyjnych. Ceny zbytu cukru w workach 50 kg wzrosły w stosunku do sierpnia o 3,6%, a paczkowanego o 5,5%. Ceny zbytu w były o 6-8% wyższe od ceny interwencyjnej, która ze względu na aprecjację złotego względem euro obniżyła się do 2,48 zł/kg. Dynamika wzrostu cen detalicznych była mniejsza i wyniosła zaledwie 0,7% w porównaniu do sierpnia. Niewielki wzrost cen detalicznych wynika z małego popytu gospodarstw domowych.

Eksport cukru utrzymuje się na wysokim poziomie. W okresie ośmiu miesięcy 2005 r. wyeksportowano 445,2 tys. ton, wobec 289,7 tys. ton w analogicznym okresie ubiegłego roku. Przedmiotem eksportu jest głównie cukier C. Eksport z refundacjami wyniósł 70,9 tys. ton. Średnia stawka refundacji wyniosła 1830 zł/tonę. Najwięcej cukru sprzedano do krajów WNP – 192,7 tys. ton i Europy Środkowo-Wschodniej – 64,7 tys. ton. Na rynek unijny sprzedano łącznie 102,6 tys. ton, w tym 61,5 do starych krajów członkowskich. Wzrost cen transakcyjnych w eksporcie wynika z wysokich cen na rynku światowym. Import cukru ma małe znaczenie dla zaopatrzenia rynku.

Na rynku światowym ceny cukru utrzymują się na wyższym poziomie niż przed rokiem. W październiku br. ceny cukru surowego w Nowym Jorku wzrosły do 282 USD/tonę, a cukru białego w Londynie obniżyły się do 310 USD/tonę.

Tab. 1. Produkcja wybranych artykułów spożywczych zawierających cukier (tys. ton, mln hl)

Miesiące	Czekolada	Wyroby czekoladowane	Cukierki	Marmolada dżemy i powidła	Wyroby ciastkarskie	Słodzone napoje bezalkoholowe	
2004	I-XII	139,8	77,6	57,3	72,0	117,7	28,1
	VIII	12,4	5,8	4,6	4,5	10,0	3,0
	IX	15,1	8,0	4,7	5,4	10,2	1,9
	X	15,8	8,8	4,4	5,8	10,3	1,5
	XI	15,5	8,2	4,6	5,5	9,8	1,8
	XII	13,0	6,9	4,1	5,3	9,8	2,2
2005	I	12,3	6,7	3,9	5,6	10,0	1,5
	II	11,2	6,2	4,1	6,3	10,4	1,5
	III	11,5	6,4	4,5	6,9	11,3	2,2
	IV	10,1	5,3	4,1	6,8	10,3	2,9
	V	9,7	4,5	4,7	6,8	10,0	2,5
	VI	10,8	4,6	5,7	6,7	11,1	2,6
	VII	8,7	3,2	4,1	7,2	10,9	2,9
	VIII	13,0	6,0	4,1	6,0	11,8	2,2
I-VIII 2004	80,3	45,7	39,5	50,1	77,5	20,8	
I-VIII 2005	87,4	42,8	35,2	52,3	85,8	18,1	
$\frac{I - VIII 2005}{I - VIII 2004} \cdot 100$	108,8	93,5	89,0	104,4	110,6	87,2	

Źródło: Obliczenia IERiGŻ – PIB, dane GUS z przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 50 pracowników.

Tab. 2. Ceny w handlu zagranicznym cukrem i melasą (EUR/tonę)

Miesiące	Eksport			Import			
	Ogółem	UE-25	Kraje trzecie	Ogółem	UE-25	Kraje trzecie	
2004	I-XII	376,54	571,04	192,81	458,66	462,63	390,71
	VIII	520,72	629,42	224,97	460,17	466,21	375,06
	IX	430,35	637,15	219,28	372,18	367,65	396,05
	X	397,29	645,37	214,94	630,53	628,03	-
	XI	412,53	762,65	193,68	546,58	571,54	408,60
	XII	336,96	677,55	174,68	578,79	593,21	310,54
2005	I	252,52	277,11	191,69	520,34	603,23	293,33
	II	281,19	598,12	190,05	525,24	600,01	312,20
	III	270,80	648,00	190,38	533,18	596,27	408,01
	IV	250,24	644,15	188,19	542,03	598,17	457,06
	V	240,45	636,34	187,13	550,16	613,93	367,46
	VI	261,52	616,61	197,34	541,63	574,81	509,68
	VII	297,53	631,66	212,05	574,04	656,34	463,61
	VIII	397,98	698,76	240,38	554,17	577,16	320,88

Źródło: Obliczenia IERiGŻ – PIB, dane CIHZ, MRiRW.

Tab. 3. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

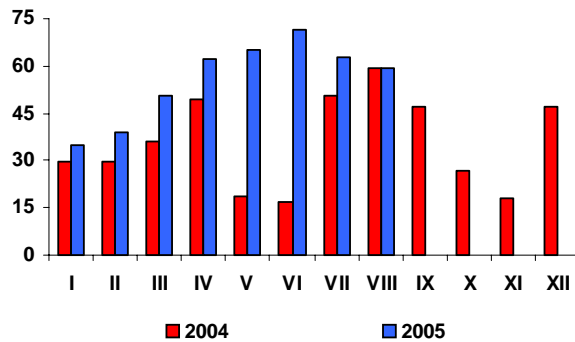
Miesiące	Ceny zbytu		Cena interwencyjna ^a	Cena detaliczna	
	workowany	paczkowany			
2004	I-XII	-	-	3,14	
	IX	2,91	2,98	2,77	3,58
	X	2,95	2,99	2,73	3,54
	XI	2,87	2,95	2,69	3,52
	XII	2,80	2,87	2,62	3,47
	I	2,69	2,77	2,58	3,41
2005	II	2,58	2,65	2,52	3,31
	III	2,58	2,65	2,54	3,18
	IV	2,63	2,73	2,62	3,14
	V	2,53	2,59	2,64	3,14
	VI	2,58	2,68	2,57	3,07
	VII	2,56	2,59	2,59	3,09
	VIII	2,53	2,55	2,56	3,04
	IX	2,62	2,69	2,48	3,06

^a cenę interwencyjną 631,9 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP

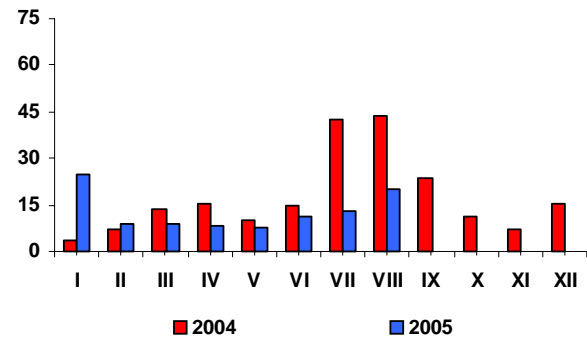
Źródło: Dane GUS.

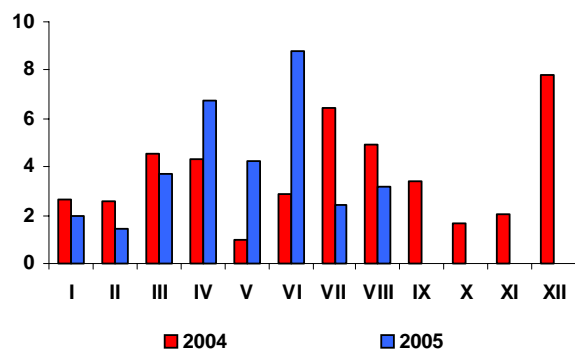
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

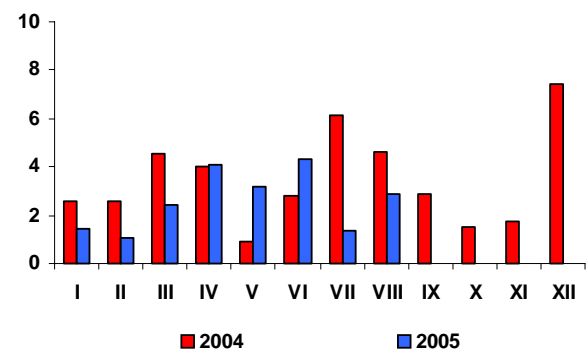
Rys. 2. Eksport do UE-25 (tys. ton)

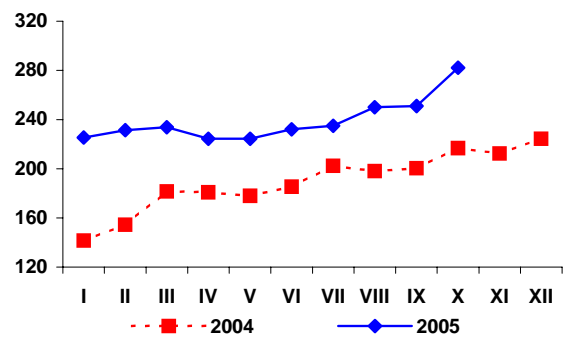
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

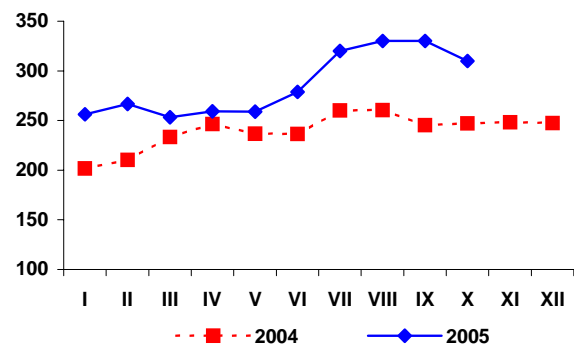
Rys. 4. Import z UE-25 (tys. ton)

Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's „International Sugar and Sweetener Report”.

Rynek rzepaku

Ewa Rosiak

W sezonie 2005/06 relacje popytowo/podażowe na światowym rynku nasion oleistych i produktów ich przerobu będą w miarę zrównoważone i dlatego nie przewiduje się znaczących zmian cen. Większe zmiany cen oczekiwane są tylko na rynku olejów roślinnych. Według oceny Oil Word z września br. przeciętna cena rzepaku w sezonie 2005/06 w portach europejskich będzie tylko o 3 USD/tonę wyższa niż w sezonie poprzednim i wyniesie 266 USD/tonę (cif Hamburg), cena oleju rzepakowego zmaleje o 11 USD/tonę do 655 USD/tonę (fob ex-mill Hamburg), a śrutę rzepakowej o 4 USD/tonę do 127 USD/tonę (fob ex-mill Hamburg).

Na rynku krajowym w październiku 2005 r. skupiono 35,6 tys. ton rzepaku, tj. o ok. 11% mniej niż w tym samym miesiącu roku poprzedniego. Mimo wzrostu przeciętnej ceny skupu rzepaku do 829,8 zł/tonę, tj. o 2,5% w porównaniu z wrześniem, była ona o 8,2% niższa niż październiku 2004 r. W pierwszych czterech miesiącach sezonu 2005/06 producenci sprzedali ponad 1 mln ton rzepaku, tj. ok. 73% tegorocznych zbiorów. Przeciętna cena skupu wyniosła ok. 780 zł/tonę i była o 13% niższa niż przed rokiem. W magazynach producentów pozostaje jeszcze ok. 390 tys. ton rzepaku.

Od połowy 2004 r. utrzymuje się wysoki przerób rzepaku i w ślad za tym wysoka jest produkcja oleju rzepakowego i śrutę rzepakowej. W okresie styczeń-sierpień 2005 r. zakłady przemysłu tłuszczowego (liczące co najmniej 50 osób stałej załogi) przerobiły ok. 700 tys. ton rzepaku, tj. o 58% więcej niż w tym samym czasie 2004 r. Produkcja oleju rzepakowego surowego wyniosła ok. 280 tys. ton, z tego rafinowano ok. 230 tys. ton, tj. o 20% więcej niż w pierwszych ośmiu miesiącach 2004 r. Znacząco zmalała produkcja olejów rafinowanych: sojowego (o 68% do 6,8 tys. ton) i słonecznikowego (o 46% do 14,8 tys. ton). Niższa też była produkcja margaryn (spadek o 4% do 217,7 tys. ton).

W pierwszych ośmiu miesiącach 2005 r., w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego, wyniki handlu zagranicznego w sektorze oleistych poprawiły się. Przy znaczącym wzroście eks-

portu oleju rzepakowego i śrutę rzepakowej, wpływy z eksportu oleistych (92,6 mln EUR) wzrosły o 40,1 mln EUR, a wydatki na import (386,4 mln EUR), mimo wyższego wolumenu nie zmieniły się ze względu na niższe ceny zakupu. Deficyt w handlu oleistymi wyniósł ok. 294 mln EUR i był o 40 mln EUR niższy niż w pierwszych ośmiu miesiącach 2004 r. Z uwagi na spadek eksportu rzepaku oraz bardzo wysoki import śrut oleistych, w skali całego 2005 r. deficyt w handlu zagranicznym oleistymi będzie większy niż w roku poprzednim.

W październiku, w porównaniu z miesiącem poprzednim, wzrosły cen zbytu oleju rzepakowego rafinowanego niekonfekcjonowanego (o ponad 3%) i śrutę rzepakowej (ok. 1%). Oba te produkty u producenta w dalszym ciągu były jednak tańsze niż przed rokiem, odpowiednio o 8 i 15%.

We wrześniu, w porównaniu z miesiącem poprzednim, nastąpił niewielki wzrost cen zbytu olejów roślinnych konfekcjonowanych i margaryn, zaś ich ceny detaliczne w większości zwały. W okresie od grudnia 2004 r. do września 2005 r. dynamika spadku cen zbytu olejów konfekcjonowanych była większa niż cen detalicznych tych produktów. Na rynku margaryn podobna zależność dotyczyła tylko Masmixu.

Redukcja cen detalicznych tłuszczów roślinnych w 2005 r. nie zrekompensowała w pełni ich wzrostu, jaki nastąpił w 2004 r. W pierwszych dziewięciu miesiącach 2005 r. (w relacji rok do roku), ceny detaliczne tłuszczów roślinnych były bowiem średnio o 0,4% wyższe, w tym margaryny i inne tłuszcze roślinne podrożały o 0,8%, a oliwa z oliwek o 5,0%. Potaniały natomiast oleje roślinne, ich ceny były średnio o 0,6% niższe niż przed rokiem. Wzrost cen tej grupy towarowej w skali całego roku będzie dużo niższy niż w roku poprzednim. Tłuszcze roślinne potanieją względem tłuszczów zwierzęcych.

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				Ogółem	Na 1 mieszkańca		
2003 I-XII	317 637	224 761	974	541 424	14,18	0,3	58,7
2004 I-XII	392 679	266 530	34 409	624 800	16,36	8,8	62,8
2004 VIII	34 893	27 363	4 931	57 325	1,50	14,1	60,9
IX	32 277	26 870	5 235	53 912	1,41	16,2	59,9
X	37 958	19 318	5 271	52 005	1,36	13,9	73,0
XI	43 312	29 791	6 305	66 798	1,75	14,6	64,8
XII	45 326	23 030	7 039	61 317	1,61	15,5	73,9
2005 I	33 247	22 395	4 978	50 664	1,33	15,0	65,6
II	38 031	19 244	4 568	52 707	1,38	12,0	72,2
III	38 389	22 399	7 827	52 961	1,39	20,4	72,5
IV	36 643	20 853	8 645	48 851	1,28	23,6	75,0
V	31 859	22 692	7 765	46 786	1,23	24,4	68,1
VI	36 170	17 185	11 660	41 695	1,09	32,2	86,7
VII	31 807	24 859	4 136	52 530	1,38	13,0	60,6
VIII	32 275	15 376	10 009	37 642	0,99	31,0	85,7
Wskaźnik zmian w %							
<u>VIII 2005</u> <u>VII 2005</u>	101,5	61,9	242,0	71,7	71,7	x	x
<u>VIII 2005</u> <u>VIII 2004</u>	92,5	56,2	203,0	65,7	65,7	x	x
<u>VIII 2005</u> <u>XII 2004</u>	71,2	66,8	142,2	61,4	61,4	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS, CIHZ i MF.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				Ogółem	Na 1 mieszkańca		
2003 I-XII	317 637	3 892	821	320 708	8,40	0,3	99,0
2004 I-XII	392 679	18 956	33 431	378 204	9,91	8,5	103,8
2004 VIII	34 893	1 953	4 864	31 982	0,84	13,9	109,1
IX	32 277	1 508	5 148	28 637	0,75	15,9	112,7
X	37 958	1 085	5 155	33 888	0,89	13,6	112,0
XI	43 312	1 089	6 150	38 251	1,00	14,2	113,2
XII	45 326	1 653	6 901	40 078	1,05	15,2	113,1
2005 I	33 247	879	4 908	29 218	0,77	14,8	113,8
II	38 031	1 364	4 514	34 881	0,91	11,9	109,0
III	38 389	2 452	7 759	33 082	0,87	20,2	116,0
IV	36 643	1 227	8 517	29 353	0,77	23,2	124,8
V	31 859	640	7 592	24 907	0,65	23,8	127,9
VI	36 170	480	11 047	25 603	0,67	30,5	141,3
VII	31 807	601	3 697	28 711	0,75	11,6	110,8
VIII	32 275	910	9 746	23 439	0,61	30,2	137,7
Wskaźnik zmian w %							
<u>VIII 2005</u> <u>VII 2005</u>	101,5	151,4	263,6	81,6	81,6	x	x
<u>VIII 2005</u> <u>VIII 2004</u>	92,5	46,6	200,4	73,3	73,3	x	x
<u>VIII 2005</u> <u>XII 2004</u>	71,2	55,1	141,2	58,5	58,5	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS, CIHZ i MF.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut olejnych (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2003 I-XII	476 456	1 605 462	157 523	1 924 395	33,1	24,8
2004 I-XII	589 019	1 642 467	140 784	2 090 702	23,9	28,2
2004 VIII	52 340	94 256	11 785	134 811	22,5	38,8
IX	48 416	90 230	12 722	125 924	26,3	38,4
X	56 937	167 465	11 053	213 349	19,4	26,7
XI	64 968	163 649	31 376	197 241	48,3	32,9
XII	67 989	155 511	25 014	198 486	36,8	34,3
2005 I	49 871	140 870	32 164	158 577	64,5	31,4
II	57 047	142 030	28 068	171 009	49,2	33,4
III	57 584	164 497	33 054	189 027	57,4	30,5
IV	54 965	188 833	30 527	213 271	55,5	25,8
V	47 789	167 637	18 718	196 708	39,2	24,3
VI	54 255	166 862	21 689	199 428	40,0	27,2
VII	47 711	132 776	17 175	163 312	36,0	29,2
VIII	48 413	108 547	21 411	135 549	44,2	35,7
Wskaźnik zmian w %						
<u>VIII 2005</u> <u>VII 2005</u>	101,5	81,8	124,7	83,0	x	x
<u>VIII 2005</u> <u>VIII 2004</u>	92,5	115,2	181,7	100,5	x	x
<u>VIII 2005</u> <u>XII 2004</u>	71,2	69,8	85,6	68,3	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ – PIB, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS, CIHZ i MF.

Tab. 4. Krajowy bilans śruty rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2003 I-XII	476 456	3 304	157 488	322 272	33,1	147,8
2004 I-XII	589 019	3 761	139 966	452 814	23,8	130,1
2004 VIII	52 340	321	11 784	40 877	22,5	128,0
IX	48 416	712	12 722	36 406	26,3	133,0
X	56 937	520	10 848	46 609	19,1	122,2
XI	64 968	1 053	31 376	34 645	48,3	187,5
XII	67 989	185	25 014	43 160	36,8	157,5
2005 I	49 871	130	32 128	17 873	64,4	279,0
II	57 047	81	28 068	29 060	49,2	196,3
III	57 584	25	32 982	24 627	57,3	233,8
IV	54 965	230	30 491	24 704	55,5	222,5
V	47 789	352	18 681	29 460	39,1	162,2
VI	54 255	151	21 422	32 984	39,5	164,5
VII	47 711	285	16 900	31 096	35,4	153,4
VIII	48 413	292	21 384	27 321	44,2	177,2
Wskaźnik zmian w %						
<u>VIII 2005</u> <u>VII 2005</u>	101,5	102,5	126,5	87,9	x	x
<u>VIII 2005</u> <u>VIII 2004</u>	92,5	91,0	181,5	66,8	x	x
<u>VIII 2005</u> <u>XII 2004</u>	71,2	157,8	85,5	63,3	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ – PIB, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS, CIHZ i MF.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

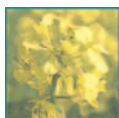
Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				Ogółem	Na 1 mieszkańca		
2003 I-XII	351 337	4 128	18 953	336 512	9,20	5,4	104,4
2004 I-XII	348 164	12 473	19 635	341 002	8,93	5,6	102,1
2004 VIII	25 984	1 298	1 678	25 604	0,67	6,5	101,5
IX	30 105	1 251	2 359	28 997	0,76	7,8	103,8
X	31 758	1 735	1 866	31 627	0,83	5,9	100,4
XI	31 749	2 392	1 869	32 272	0,85	5,9	98,4
XII	27 922	1 523	1 688	27 757	0,73	6,0	100,6
2005 I	25 635	1 793	1 798	25 630	0,67	7,0	100,0
II	28 227	2 296	2 243	28 280	0,74	7,9	99,8
III	31 143	1 833	2 324	30 652	0,80	7,5	101,6
IV	26 142	1 177	2 134	25 185	0,66	8,2	103,8
V	27 482	1 155	1 921	26 716	0,70	7,0	102,9
VI	28 877	1 478	2 253	28 102	0,74	7,8	102,8
VII	24 379	1 001	3 011	22 369	0,59	12,4	109,0
VIII	25 783	1 458	2 433	24 808	0,65	9,4	103,9
Wskaźnik zmian w %							
<u>VIII 2005</u> VII 2005	105,8	145,7	80,8	110,9	110,9	x	x
<u>VIII 2005</u> VIII 2004	99,2	112,3	145,0	96,9	96,9	x	x
<u>VIII 2005</u> XII 2004	92,3	95,7	144,1	89,4	89,4	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe
Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS, CIHZ i MF.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenica	Relacja cen
2003 I-XII	1 016,6	455,1	2,23
2004 I-XII	864,7	481,5	1,80
2004 IX	902,0	423,8	2,13
X	903,5	425,9	2,12
XI	921,0	417,5	2,21
XII	922,8	416,8	2,21
2005 I	916,3	412,2	2,22
II	989,1	405,9	2,44
III	869,8	396,1	2,20
IV	867,8	382,8	2,27
V	840,2	382,1	2,20
VI	814,6	367,0	2,22
VII	769,5	375,4	2,05
VIII	778,6	345,2	2,26
IX	809,5	356,3	2,27
Wskaźnik zmian w %			
<u>IX 2005</u> VIII 2005	104,0	103,2	x
<u>IX 2005</u> IX 2004	89,7	84,1	x
<u>IX 2005</u> XII 2004	87,7	85,5	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII i IX – dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW
Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 7. Ceny zbytu śrut oleistych^a (zł/tonę)

Okres	Śruta sojowa	Śruta rzepakowa	Relacja cen
2003 I-XII	1035	556	1,86
2004 I-XII	1148	533	2,15
2004 IX	940	432	2,18
X	920	412	2,23
XI	890	393	2,26
XII	850	378	2,25
2005 I	845	369	2,29
II	850	370	2,30
III	965	377	2,56
IV	945	397	2,38
V	910	386	2,36
VI	940	369	2,55
VII	930	391	2,38
VIII	915	369	2,48
IX	860	347	2,48
Wskaźnik zmian w %			
<u>IX 2005</u> VIII 2005	94,0	94,0	x
<u>IX 2005</u> IX 2004	87,8	79,4	x
<u>IX 2005</u> XII 2004	101,2	91,8	x

^a śruta sojowa (cena giełdowa) – szacunki IERiGŻ - PIB w oparciu o notowania giełdy Rol-petrol,
śruta rzepakowa (cena producenta) – dane MRiRW

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS, MRiRW i giełdy Rol-petrol.

Tab. 8. Ceny olejów roślinnych konfekcjonowanych (zł/litr)

Okres	Ceny zbytu			Ceny detaliczne		
	Olej sojowy	Olej rzepakowy	Olej słonecznikowy	Olej sojowy	Olej rzepakowy	Olej słonecznikowy
2003 I-XII	3,93	3,22	4,44	5,01	4,45	6,24
2004 I-XII	4,16	3,38	4,34	5,39	4,78	6,07
2004 IX	4,18	3,38	4,35	5,48	4,84	6,05
X	4,11	3,36	4,27	5,48	4,83	6,03
XI	4,09	3,40	4,30	5,49	4,81	6,02
XII	4,04	3,46	4,49	5,49	4,75	6,01
2005 I	4,02	3,30	4,38	5,49	4,76	5,99
II	3,93	3,24	4,32	5,47	4,78	5,99
III	3,99	3,21	4,36	5,46	4,76	5,97
IV	3,98	3,17	4,33	5,44	4,74	5,94
V	3,93	3,11	4,30	5,42	4,74	5,92
VI	3,88	3,25	4,26	5,42	4,74	5,90
VII	3,88	3,29	4,35	5,41	4,73	5,87
VIII	3,87	3,21	4,18	5,39	4,72	5,86
IX	3,90	3,28	4,17	5,35	4,70	5,86
Wskaźnik zmian w %						
<u>IX 2005</u> VIII 2005	100,8	102,2	99,8	99,3	99,6	100,0
<u>IX 2005</u> IX 2004	93,3	97,0	95,9	97,6	97,1	96,9
<u>IX 2005</u> XII 2004	96,5	94,8	92,9	97,4	98,9	97,5

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS.

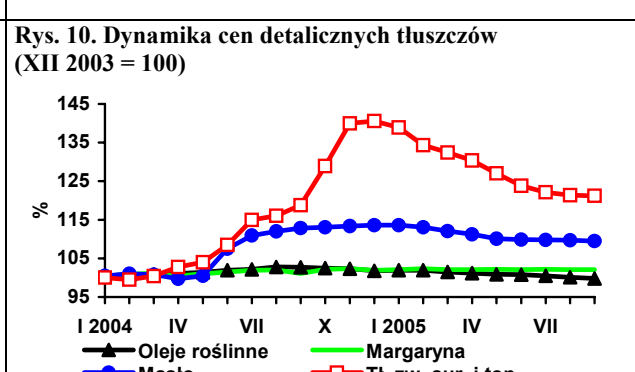
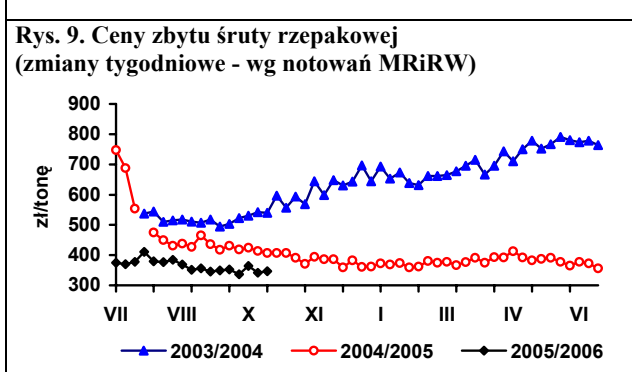
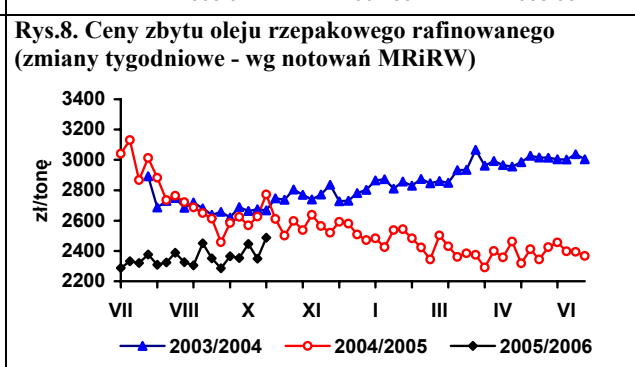
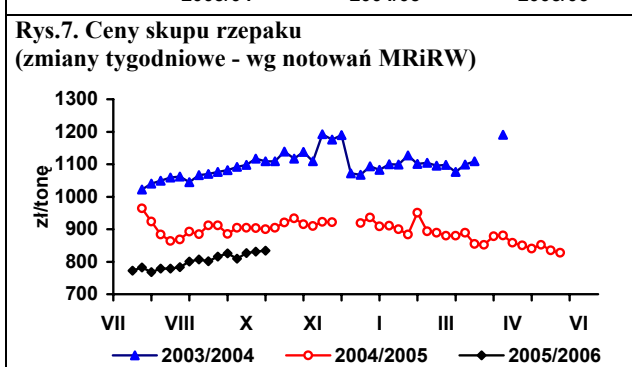
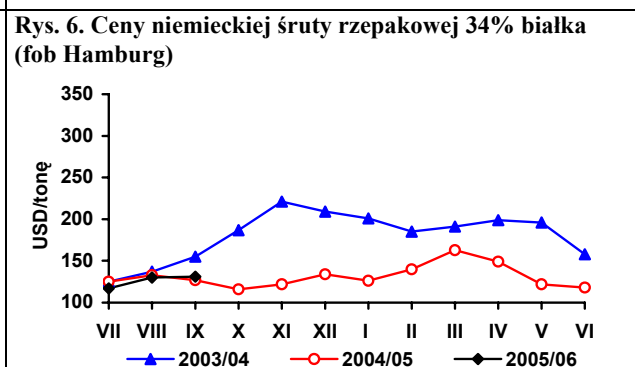
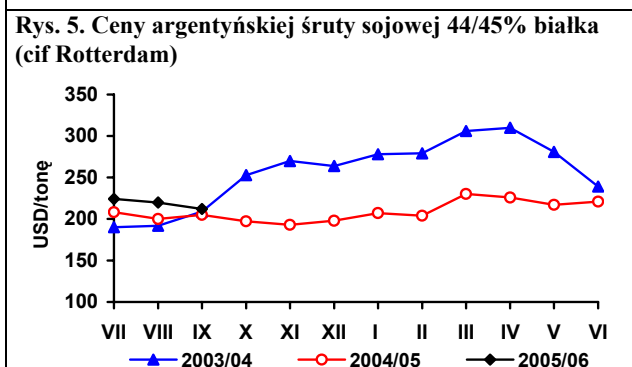
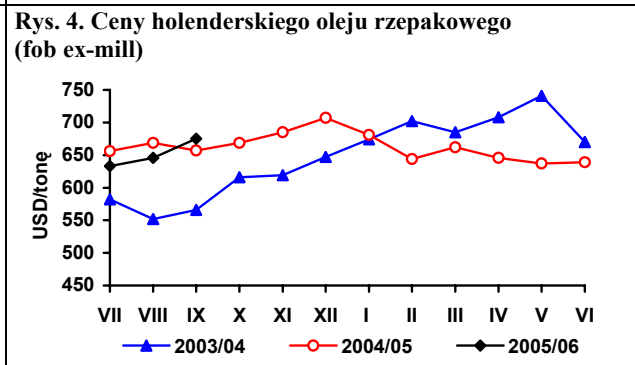
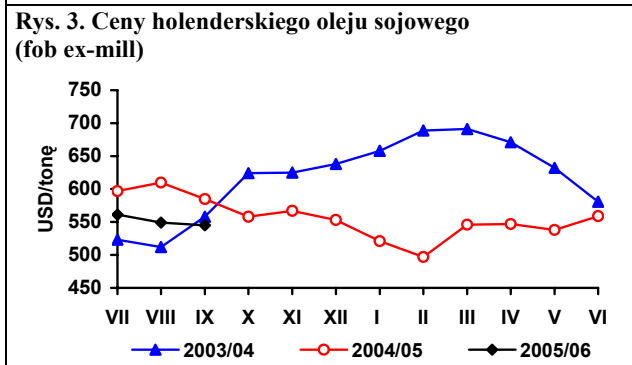
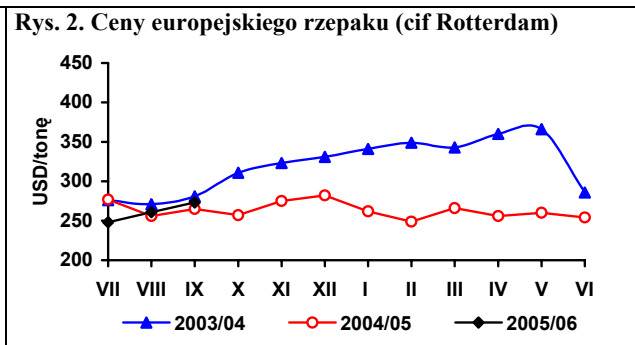
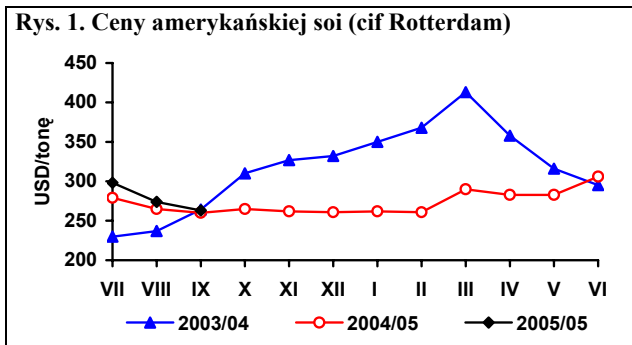
Tab. 9. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/kg)

Okres	Ceny zbytu					Ceny detaliczne				
	Marga-ryna Palma w op. 250 g	Masło roślinne w op. 250 g	Masmix za 1 kg	Masło w op. 200 g ^a	Smalec w op. 250 g	Marga-ryna Palma w op. 250 g	Masło roślinne w op. 500 g	Masmix w op. 400 g	Masło w op. 200 g ^b	Smalec w op. 250 g
2003 I-XII	3,40	4,12	7,72	9,72	2,86	4,84	6,04	12,38	12,92	4,28
2004 I-XII	3,60	4,24	7,39	12,09	3,47	5,04	6,40	12,68	15,80	4,72
2204 IX	3,72	4,32	7,28	12,89	3,58	5,08	6,46	12,75	16,80	4,72
X	3,72	4,24	7,42	12,89	4,35	5,08	6,48	12,78	16,84	5,24
XI	3,72	4,24	7,55	12,87	4,62	5,08	6,52	12,78	16,92	5,76
XII	3,72	4,24	7,58	12,90	4,69	5,04	6,50	12,73	16,92	6,12
2005 I	3,68	4,36	7,44	12,38	4,30	5,04	6,50	12,73	16,35	6,16
II	3,64	4,48	7,30	12,23	4,20	5,04	6,50	12,68	16,15	6,08
III	3,68	4,52	7,26	12,00	4,12	5,00	6,48	12,63	15,95	6,00
IV	3,68	4,56	7,18	11,87	3,89	5,00	6,48	12,58	15,80	5,88
V	3,68	4,72	7,23	11,87	3,76	4,96	6,50	12,53	15,70	5,72
VI	3,68	4,76	7,09	11,88	3,65	4,96	6,46	12,45	15,70	5,60
VII	3,68	4,76	7,06	11,99	3,54	4,96	6,46	12,48	15,60	5,48
VIII	3,72	4,76	7,06	11,99	3,54	4,92	6,42	12,43	15,60	5,28
IX	3,72	4,80	7,15	11,98	3,49	4,92	6,40	12,40	15,60	5,20
Wskaźnik zmian w %										
<u>IX 2005</u> VIII 2005	100,0	100,8	100,1	100,3	99,7	100,0	99,7	99,8	100,0	98,5
<u>IX 2005</u> IX 2004	100,0	111,1	98,2	95,7	97,5	96,9	99,1	97,3	96,3	110,2
<u>IX 2005</u> XII 2004	100,0	113,2	94,3	94,9	74,4	97,6	98,5	97,4	95,7	85,0

^a masło świeże i chłodnicze o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych Oil World, GUS i MRiRW.

Rynek ziemniaków

Wiesław Dzwonkowski

Podobnie jak w Polsce, przebieg warunków pogodowych w większości krajów europejskich nie był korzystny dla wegetacji ziemniaków. Szczególnie ujemny wpływ miała letnia susza, która z różnym natężeniem wystąpiła niemal na całym obszarze Europy. Zbiory ziemniaków w krajach UE obniżyły się w stosunku do 2004 r. o około 10%. Szczególnie duży spadek (o około 35%) odnotowano w Hiszpanii, a w Portugalii, Niemczech i w Polsce o około 20%. O kilka procent niższe były zbiory w Belgii, Francji i Holandii. Niskie zbiory spowodowały, że ceny ziemniaków jadalnych na początku sezonu 2005/06 są na głównych rynkach europejskich znacznie wyższe aniżeli w poprzednim sezonie. W październiku ceny uzyskiwane przez producentów wynosiły od około 10 EUR/dt na rynku niemieckim i belgijskim do 13-15 EUR/dt na rynku francuskim i brytyjskim. Szczególnie poszukiwane są asortymenty ziemniaka o dużych bulwach, przydatne do przerobu na frytki, gdyż ze względu na suszą podaż tego asortymentu jest niska. Notowania w kontraktach terminowych wskazują, że stosunkowo wysokie ceny ziemniaków utrzymają się do końca sezonu 2005/06.

W Polsce, na skutek spadku zbiorów ziemniaków, ich ceny znacząco wzrosły. W lipcu i sierpniu 2005 r. poziom cen targowiskowych był odpowiednio o 14 i 49% wyższy niż w analogicznym okresie 2004 r. We wrześniu, wraz z rosnącymi dostawami ziemniaków z tegorocznych zbiorów, nastąpił wprawdzie sezonowy spadek cen targowiskowych, które zmalały do poziomu 631 zł/tonę, ale były one wyższe niż w analogicznym okresie ubiegłego roku aż o 73,5%. W okresie październik-grudzień 2005 r. poziom tych cen prawdopodobnie się obniży do 520-550 zł/tonę, ale i tak będzie wówczas o ok. 50% wyższy niż w czwartym kwartale 2004 r. Ceny skupu ziemniaków są również wyższe niż przed rokiem. Na początku bieżącego sezonu ceny ziemniaków wczesnych były nawet o kilka procent niższe niż w lipcu ubiegłego roku. Natomiast już w sierpniu poziom ich cen był wyższy o ponad 27% w porównaniu z analogicznym okresem 2004 r. We wrześniu, kiedy skupuje się głównie ziemniaki skrobiowe oraz do produkcji suszów,

średnia cena była o niespełna 13% wyższa niż w roku ubiegłym i wynosiła 215 zł/tonę. W dalszej części sezonu, wraz ze zmianą asortymentu i jakości skupowanych ziemniaków, ceny skupu wzrosną i przeciętnie w skali całego sezonu mogą być o kilkanaście procent wyższe niż w roku ubiegłym.

Mimo spadku plonów, krochmalnie nie mają problemów z pozyskaniem wystarczającej ilości ziemniaków do przerobu. Tegoroczna kampania skupu i przerobu ziemniaków rozpoczęła się pod koniec sierpnia i przebiega bez zakłóceń. Do połowy października skupiono ok. 300-350 tys. ton ziemniaków, a w całej kampanii 2005/2006 przewiduje się skup ok. 725 tys. ton ziemniaków skrobiowych i ok. 140 tys. ton ziemniaków do produkcji suszów spożywczych. Przedsiębiorstwa przemysłu skrobiowego zakontraktowały ok. 25 tys. ha upraw ziemniaków skrobiowych na dostawy blisko 0,8 mln ton ziemniaków. Odpowiadało to kontyngentowi produkcji skrobi ziemniaczanej, którego wysokość w kolejnych dwóch sezonach, tj. 2005/2006 i 2006/2007, została utrzymana na poziomie 144 985 ton. Jakość skupowanego surowca w obecnej kampanii jest bardzo dobra, duże nasłonecznianie sprzyjało wzrostowi zawartości skrobi w ziemniakach i w efekcie skrobiowość ziemniaków jest zbliżona do odnotowanej w roku ubiegłym (ok. 19%) i wyższa niż w poprzednich sezonach. W bieżącym sezonie wykorzystany zostanie kontyngent produkcji skrobi ziemniaczanej. Produkcja skrobi w sezonie 2005/06 powinna wynieść ok. 145 tys. ton. Produkcja suszów może być nieco wyższa od poziomu z poprzedniego roku, tj. wyniesie ok. 21 tys. ton.

Utrzymują się korzystne tendencje w eksporcie skrobi i mąki ziemniaczanej, jak też i pozostałych przetworów spożywczych z ziemniaków. W ciągu pierwszych ośmiu miesięcy br. eksport frytek wyniósł 58,5 tys. ton, a chipsów 12 tys. ton i był dużo wyższy niż przed rokiem. Import przetworów z ziemniaków nadal jest wysoki, ale w ostatnich dwóch miesiącach wolumen ich przywozu nieco się obniżył.

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków			Produkcja skrobi ziemniaczanej	
	2003	2004	2005	2004	2005
I	.	.	.	185	-
II	.	.	.	-	-
III	99 000	.	.	109	-
IV	39 000	43 300	38 600	-	-
V	36 500	30 000	29 100	486	-
VI	18 300	25 100	24 900	-	-
VII	17 100	29 400	25 800	-	-
VIII	108 000	76 700	44 500	7 935	791
IX	358 100	311 000	238 900	44 078	
X	368 900	336 600		48 752	
XI	209 900	178 100		34 566	
XII	44 600	34 100		1 454	
RAZEM	1 180 600 ^a	1 104 000 ^b	-	137 565	-

^a okres VII-XI 2003, ^b okres VII-XII 2004

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiąc	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	Wczesne	sadzeniaki	pozostałe	Skrobia ziemn.	Skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2003 I-XII	1 330	1 350	150 386	50 513	9	136	3 688	72 052	11 653	5 549
2004 I-XII	2 913	742	60 663	65 750	13	11 983	13 681	74 388	12 347	6 345
2004 VIII	1	0	809	1 938	5	1 377	716	5 565	479	578
IX	1	0	1 708	4 645	1	1 047	896	5 550	995	575
X	1	0	5 799	6 942	0	1 604	401	6 765	1 109	582
XI	19	192	1 835	6 248	1	2 562	879	6 614	2 167	518
XII	84	0	1 718	6 965	0	2 589	8 006	7 447	1 477	597
2005 I	4	0	769	2 725	1	3 242	685	6 378	1 487	667
II	4	0	2 268	3 122	0	2 966	677	6 613	1 259	708
III	105	0	2 927	4 646	0	3 077	1 140	7 474	1 587	765
IV	118	301	4 755	4 822	0	4 316	705	6 564	1 838	768
V	93	360	1 272	3 954	0	3 241	908	6 995	1 440	739
VI	491	0	895	6 461	15	2 796	594	7 317	1 448	884
VII	446	0	4 547	6 087	29	3 824	680	8 533	1 264	543
VIII	204	0	755	6 611	1	4 459	761	8 665	1 674	928

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostale	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze
2003 I-XII	17 810	6 160	4 279	143	4 641	6 580	76 425	2 643	446	572
2004 I-XII	21 193	9 119	8 341	1 594	13 899	45 401	83 454	7 352	428	1 303
2004 VIII	136	265	75	209	1 625	4 718	7 787	1 145	56	165
IX	136	241	8	140	1 526	4 171	7 847	1 342	64	223
X	182	241	172	291	1 291	5 200	7 887	930	41	146
XI	151	241	19	254	2 011	5 590	8 260	677	44	212
XII	202	402	165	139	3 081	6 903	5 825	649	40	120
2005 I	117	162	1 311	303	2 965	3 995	4 906	738	82	177
II	503	0	2 378	256	2 377	5 561	5 863	721	137	204
III	1 257	558	4 159	238	3 105	6 235	5 921	885	74	156
IV	5 098	6 150	7 785	207	2 089	7 724	6 811	15 71	128	55
V	19 051	210	10 435	419	1 800	9 404	7 091	3 466	177	125
VI	14 420	222	10 881	1 096	2 178	10 424	6 216	2 353	113	136
VII	534	0	1 801	381	652	7 375	4 817	1 335	131	71
VIII	923	594	255	515	629	5 994	4 446	989	96	140

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

Wyszczególnienie	Rodzaj ceny	VIII	V	VI	VII	Wskaźnik zmian cen	
		2004	2005	2005	2005	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	Skupu	19,10	39,60	32,40	21,50	112,6	66,4
	Targowiskowa	36,40	73,00	70,00	63,10	173,4	90,1
	Detaliczna	0,61	0,94	0,85	0,84	137,7	98,8
	Importowa	244,90	83,20	74,50		40,2	89,5
	Eksportowa	28,90	48,40	50,60		107,1	104,5
Relacje cen	Skup / targowisko	0,52	0,54	0,46	0,34	-	-
	Targowisko / detal	0,60	0,78	0,82	0,75	-	-
	Skup / detal	0,31	0,42	0,38	0,26	-	-
Ziemniaki skrobiowe ^a	Skupu (zł/t)	165,30	154,80	152,80	148,30	89,7	97,0
Skrobia ziemniaczana	Zbytu (zł/kg)	1,86	1,53	1,49	1,53	82,3	102,7
Skrobia ziemniaczana	Detaliczna (zł/kg)	3,05	2,97	2,96	2,93	96,1	99,0
Frytki	Detaliczna (zł/kg)	7,74	7,86	7,86	7,84	101,3	99,7
Chipsy	Detaliczna (zł/kg)	32,90	32,10	32,00	32,40	98,5	101,3
Pyzy ziemniaczane	Detaliczna (zł/kg)	6,28	6,36	6,36	6,36	101,3	100,0
Kopytka	Detaliczna (zł/kg)	6,92	7,10	7,10	7,14	103,2	100,6

^a cena minimalna gwarantowana za ziemniaki o zawartości skrobi 18% w przelicz. wg aktualnego kursu NBP

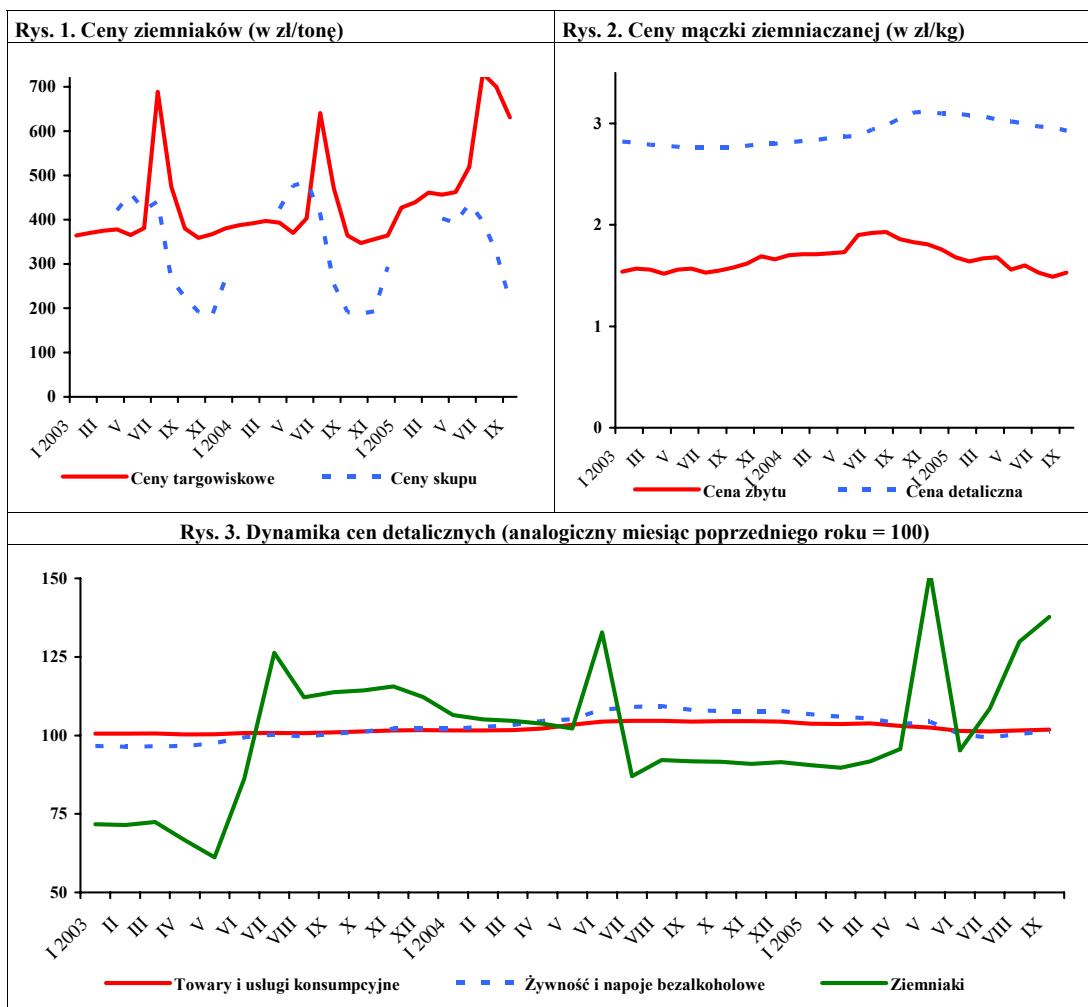
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Województwa	wrzesień	lipiec	sierpień	wrzesień	Wsk. zmian cen		
	2004	2005	2005	2005	roczny	miesięczny	
	zł/tonę	zł/tonę	zł/tonę	zł/tonę	%	%	
1	Dolnośląskie	41,6	60,2	55,4	58,8	141,2	106,0
2	Kujawsko-pomorskie	35,9	74,5	73,9	71,6	199,7	96,9
3	Lubelskie	31,9	79,4	79,9	64,4	201,7	80,6
4	Lubuskie	43,7	67,9	61,5	55,2	126,3	89,8
5	Łódzkie	33,8	66,8	63,7	61,6	182,1	96,6
6	Małopolskie	38,9	71,4	63,0	52,1	133,9	82,7
7	Mazowieckie	32,7	83,0	86,4	69,7	213,4	80,6
8	Opolskie	42,0	72,1	65,0	61,4	146,2	94,4
9	Podkarpackie	36,9	76,7	72,7	67,5	183,0	92,8
10	Podlaskie	32,5	80,7	82,2	63,9	196,5	77,7
11	Pomorskie	39,9	75,2	73,1	70,1	175,7	95,9
12	Śląskie	40,7	68,4	65,2	62,4	153,2	95,7
13	Świętokrzyskie	32,8	74,3	71,4	53,8	164,2	75,4
14	Warmińsko-mazurskie	37,1	81,1	84,0	70,8	190,8	84,4
15	Wielkopolskie	38,9	69,3	62,7	60,9	156,7	97,2
16	Zachodniopomorskie	40,5	69,6	66,0	64,5	159,0	97,7
maksimum		43,7	83,0	86,4	71,6	x	
minimum		31,9	60,2	55,4	52,1		
różnica w %		36,9	37,9	55,9	37,5		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: GUS

Rynek warzyw

Grażyna Stępka
Tomasz Smoleński

W sierpniu 2005 r., w porównaniu z lipcem, o 51% wzrosła produkcja soków warzywnych i o 38% mrożonych dań gotowych. W mniejszym stopniu wzrosła produkcja marynat i mrożonek warzywnych. Produkcja konserw warzywnych i soku pomidorowego obniżyła się.

W sierpniu 2005 r. wyeksportowano 41 tys. ton warzyw świeżych o wartości 15,9 mln EUR, co oznacza wzrost w stosunku do sierpnia roku poprzedniego odpowiednio o 39 i 62%. Wyeksportowano 25,7 tys. ton przetworów warzywnych (wzrost w stosunku do sierpnia 2004 r. o 3%), natomiast wpływy z ich eksportu wyniosły 13,6 mln EUR (wzrost o 8%). Wśród warzyw świeżych wzrósł eksport cebuli, ogórków, pomidorów i kapusty, natomiast obniżyła się sprzedaż marchwi i kalafiorów, chociaż wartość eksportu kalafiorów wzrosła o 39%. Spośród przetworów warzywnych zwiększyła się ilość i wartość eksportu marynat warzywnych (o 35 i 41%). Mniej sprzedano konserw warzywnych (w tym kapusty kwaszonej) i mrożonek. Ilość i wartość eksportu pieczarek i ich przetworów wzrosła o 9%.

W sierpniu br. w porównaniu z sierpniem 2004 r. o 3% obniżył się import warzyw świeżych (do 5,8 tys. ton), natomiast jego wartość wzrosła o 28% (do 3,8 mln EUR). Obniżyła się ilość i wartość importowanych przetworów (o 22% do 6,2 tys. ton i o 8% do 5,4 mln EUR). Spośród warzyw świeżych wzrósł import marchwi, ogórków, czosnku i papryki, a obniżył się cebuli, kapusty i pomidorów (natomiast za pomidory zapłacono o 36% więcej). Więcej zakupiono mrożonek warzywnych, a import pozostałych przetworów zmniejszył się.

We wrześniu br. w porównaniu z sierpniem obniżyły się ceny detaliczne większości warzyw świeżych, a najbardziej pomidorów gruntowych (o 27%). Wzrosły jedynie ceny detaliczne ogórków gruntowych. Nie zmieniły się w tym czasie ceny detaliczne przetworów warzywnych. W stosunku do września 2004 r. wyższe były ceny większości warzyw świeżych, z wyjątkiem ogórków gruntowych i pieczarek. Natomiast potaniała większość przetworów warzywnych (oprócz ogórków konserwowych, koncentratu pomidorowego i kechupu).

W październiku zwiększająca się podaż warzyw spowodowała obniżkę cen skupu i hurtowych wielu gatunków, np. kapusty białej, cebuli i marchwi. Obniżyły się także ceny warzyw w skupie do przetwórstwa (za wyjątkiem pomidorów do tłoczenia). Wzrosły natomiast ceny skupu i hurtowe fasoli szparagowej, ogórków gruntowych, ogórków spod osłon, pomidorów gruntowych i spod osłon. W październiku 2005 r. w stosunku do października roku poprzedniego ceny większości warzyw na wszystkich poziomach były wyższe, a najbardziej wzrosły ceny kapusty i marchwi. Niższe były tylko w skupie ceny pomidorów i buraków do przetwórstwa.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania	Ogórki do kwaszenia	Pomidory gruntowe	Pomidory szklarniowe	Kalafiori gruntowe (szt.)	Pieczarki
2003 I-XII	0,77	1,14	0,50	0,66	0,54	0,80	0,47	0,72	3,82	1,23	4,37
2004 IX	0,56	1,09	0,20	0,44	0,37	1,48	0,94	1,17	2,19	1,03	4,95
X	0,42	0,84	0,20	0,42	0,38	-	-	-	2,05	1,15	4,57
XI	0,38	0,77	0,19	0,40	0,35	-	-	-	3,57	-	4,42
XII	0,31	0,73	0,18	0,39	0,34	-	-	-	5,51	-	4,89
2004 I-XII	0,80	1,21	0,21	0,50	0,42	1,52	1,07	1,20	4,09	1,05	4,34
2005 I	0,27	0,71	0,20	0,43	0,36	-	-	-	5,67	-	4,22
II	0,26	0,70	0,20	0,45	0,36	-	-	-	-	-	4,09
III	0,22	0,70	0,27	0,40	0,37	-	-	-	6,97	-	4,24
IV	0,23	0,68	0,37	0,48	0,44	-	-	-	6,53	-	4,14
V	0,32	0,70	0,58	0,85	0,59	-	-	-	4,74	-	4,00
VI	0,40	0,92	1,04 ^c	1,14	0,72	-	-	-	3,80	-	4,22
VII	0,92	1,39	1,50 ^c	1,43	0,74	1,14	0,65	3,33	2,63	-	4,52
VIII	0,72	1,31	1,00	0,77	0,53	1,04	0,82	1,36	2,02	1,48	4,82
IX	0,61	1,13	0,54	0,63	0,48	1,12	0,82	1,12	1,37	1,19	4,56
X	0,50	0,94	0,39	0,54	0,47	-	-	1,31	2,01	1,23	4,31
Wskaźnik zmian w %											
$\frac{X\ 2005}{IX\ 2005}$	82	83	72	86	98	108	100	117	147	103	95
$\frac{X\ 2005}{X\ 2004}$	119	112	195	129	124	x	x	x	98	107	94

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSIR MRiRW, ^c ceny za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ – PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Pietruszka	Fasola szparag.	Brokuly różyczk.	Kalafiori różyczk.	Ogórki do konserw.	Pomidory do mrożenia	Pomidory do tłoczenia
2003 I-XII	0,76	0,30	0,34	0,20	0,68	0,67	1,12	0,70	0,62	0,48	0,33
2004 IX	0,55	0,25	0,21	0,27	-	0,76	1,00	0,82	1,60	0,57	0,25
X	0,52	0,23	0,22	0,24	0,66	0,80	1,00	0,79	-	0,58	0,26
XI	0,47	0,20	0,22	0,21	0,63	-	1,00	0,82	-	-	-
XII	0,44	0,22	0,20	0,21	0,61	-	-	-	-	-	-
2004 I-XII	0,81	0,26	0,21	0,21	0,63	0,71	1,01	0,75	1,45	0,51	0,25
2005 I	0,44	0,23	0,21	0,22	-	-	-	-	-	-	-
II	0,45	0,24	0,21	0,22	-	-	-	-	-	-	-
III	0,37	0,26	0,19	0,23	0,80	-	-	-	-	-	-
IV	0,36	0,36	0,20	0,27	-	-	-	-	-	-	-
V	0,35	0,39	-	0,25	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,37	0,55	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VII	-	-	-	-	-	0,69	-	-	0,93	-	-
VIII	0,70	0,53	0,20	-	-	0,70	1,32	0,85	0,87	0,44	0,25
IX	0,65	0,42	0,20	0,21	-	0,75	1,45	1,02	1,00	0,49	0,24
X	0,60	0,39	0,21	0,20	0,66	-	1,44	0,99	-	0,45	0,24
Wskaźnik zmian w %											
$\frac{X\ 2005}{IX\ 2005}$	92	93	105	95	x	x	99	97	x	92	100
$\frac{X\ 2005}{X\ 2004}$	115	170	95	83	100	x	144	125	x	78	92

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ – PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemiaki
2004 IX	1,12	1,50	0,48	0,21	0,48	2,20	0,42	1,30	-	0,26	1,03	-	0,25
X	1,74	3,45	0,51	0,21	0,43	2,37	0,39	0,93	0,87	0,23	-	0,34	0,26
XI	2,53	-	0,46	0,19	0,37	2,34	0,35	0,93	0,81	0,19	-	0,34	0,24
XII	-	-	0,44	0,18	0,35	-	0,31	0,69	0,67	0,17	-	0,30	0,22
2004 I-XII	2,34	2,20	1,27	0,20	0,50	2,38	0,46	1,50	1,12	0,68	1,21	0,38	0,38
2005 I	-	-	0,55	0,15	0,35	-	0,27	0,69	0,66	0,12	0,75	0,28	0,22
II	-	-	0,79	0,14	0,35	-	0,29	0,70	0,69	0,11	0,72	0,28	0,22
III	-	-	1,44	0,29	0,37	-	0,38	0,83	0,72	0,11	0,87	0,30	0,23
IV	-	-	1,80	0,32	0,33	-	0,39	0,92	0,69	0,10	0,95	0,34	0,31
V	3,58	-	1,95	0,71	0,38	-	0,84	-	-	0,15	1,80	0,58	-
VI	3,63	1,83	1,52	0,46	2,00 ^a	-	0,90	-	1,00 ^a	0,20	1,00 ^a	0,95	0,32
VII	2,69	1,01	1,21	0,74	1,31 ^a	-	1,52	-	3,00	0,83	0,75 ^a	0,74	0,38
VIII	2,27	0,94	1,30	0,80	1,42 ^a	2,98	0,66	-	1,54	0,63	1,80	0,49	0,43
IX	2,27	0,89	1,01	0,47	0,90 ^a	2,23	0,51	1,58	1,12	0,41	1,45	0,45	0,53
X	2,89	2,00	0,73	0,41	0,60	2,26	0,49	1,73	0,92	0,30	1,14	0,41	0,55
Wskaźnik zmian w %													
$\frac{X\ 2005}{IX\ 2005}$	127	225	72	87	x	101	96	109	82	73	79	91	104
$\frac{X\ 2005}{X\ 2004}$	166	58	143	195	140	95	126	186	106	130	x	121	212

^a cena za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ – PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Soki warzywne pozostałe	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne	Dania mrożone gotowe	Marynaty
2004 VII	2 297	152	24 941	11 723	811	5 036
VIII	2 883	631	31 533	13 191	682	11 865
IX	4 827	891	53 242	16 638	815	8 419
X	2 225	698	50 087	6 197	1 556	5 462
XI	2 541	857	42 082	5 743	1 291	5 106
XII	2 437	680	34 969	4 963	1 274	4 041
2004 I-XII	35 034	8 339	384 977	84 156	12 125	53 375
2005 I	2 413	921	33 662	4 307	1 625	2 606
II	2 732	1 083	32 191	4 716	2 359	3 042
III	2 855	1 383	30 392	4 779	1 401	3 567
IV	3 074	1 261	30 028	3 244	1 104	2 527
V	3 310	1 359	23 263	2 286	779	1 669
VI	2 414	1 021	18 417	3 737	849	1 329
VII	1 992	960	14 883	11 605	547	8 247
VIII	2 768	953	32 385	11 117	939	12 983
Wskaźnik zmian w %						
$\frac{VIII\ 2005}{VIII\ 2004}$	96	151	103	84	138	109

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2003		2004								2005								VIII 2005 VIII 2004 (%)	
	I-XII	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII			
Warzywa ogółem	386459	23151	25882	29476	37559	43014	31167	32891	366292	27865	41397	56957	57363	40528	37075	31765	40961	139		
Cebula	169355	6692	6653	6986	13065	21564	17252	16143	175113	15346	18574	15380	14945	14145	13905	7493	11360	163		
Kapusta	72617	3501	1619	1064	1669	2588	2007	1803	32425	2659	12339	24085	26913	9527	4260	1749	1514	142		
Marchew	13447	1306	1364	724	508	703	748	1147	14994	1121	2082	3790	5204	3757	1685	789	532	73		
Ogórki	15273	1758	2442	6075	3541	826	209	676	16934	125	59	366	780	1701	3147	6755	9467	156		
Pomidory	41253	3690	7946	7843	9810	9209	2704	2688	46069	164	191	207	711	479	7530	9089	12176	155		
Kalafiory	12205	2459	2338	2728	3120	2169	1101	312	14862	123	89	103	74	215	2664	2381	1984	73		
Przetwory ogółem	359321	29503	20926	24908	37594	48975	40486	35958	420019	39064	39772	44897	43263	32798	30491	23336	25704	103		
Susze	11380	926	1262	1203	1056	1507	1374	1275	14271	1311	971	1220	1377	1033	981	1002	1224	102		
Marynaty	23464	1176	1376	1719	2862	3139	2360	2630	25262	1773	2020	2902	2694	2036	2125	1640	2319	135		
Konserwy	34469	2974	2087	2522	3750	4923	4753	3900	41257	2795	2828	3257	3131	2525	2433	1866	2090	83		
-kapusta kwasz.	19181	1198	895	829	1014	1550	1112	1478	15892	1214	1215	1553	1040	1294	1250	682	713	86		
Mrożonki	279826	23412	15162	18649	28500	38232	30577	26423	324756	31866	32075	35270	34189	25400	23293	17091	18119	97		
Pieczarki i ich przetwory	99835	9635	7707	7648	8972	11897	12420	11810	128428	12912	12036	15064	14284	12245	9390	7937	8316	109		
Warzywa ogółem	84626	8304	8805	9804	11145	12346	7212	9907	96760	5993	6918	9910	9412	13454	13587	14812	15929	162		
Cebula	27462	1847	1796	1779	2769	3928	3040	3453	34828	3145	2933	2228	2154	2004	2169	1669	2078	117		
Kapusta	7869	365	151	119	146	203	173	168	2633	1687	954	2024	2513	1111	714	332	270	227		
Marchew	1586	127	199	124	87	105	138	190	1723	151	255	445	651	589	353	240	107	86		
Ogórki	5007	704	1000	2405	1225	439	125	403	7284	78	97	39	68	116	142	2620	3010	125		
Pomidory	21690	1969	3339	3096	4369	5086	1533	1636	22367	156	175	138	1072	5567	5723	7525	8028	259		
Kalafiory	2599	527	377	435	684	591	285	145	3285	44	28	28	20	68	816	707	606	139		
Przetwory ogółem	172727	13923	11119	12636	19035	21971	20391	17605	199908	18470	18909	21369	21229	14900	14346	11465	13605	108		
Susze	18971	1560	1849	1855	1752	2462	2244	2037	23084	1989	1640	1926	2118	1562	1538	1614	1841	99		
Marynaty	15179	751	887	1166	1988	2214	1632	1763	16436	1238	1401	2048	1896	1456	1427	1121	1641	141		
Konserwy	13204	2114	1480	1794	2594	3283	3084	1899	22700	1526	1541	1771	1903	1348	1282	1061	1415	79		
-kapusta kwasz.	4520	318	221	264	282	503	397	491	4257	410	397	511	361	354	338	197	280	106		
Mrożonki	119910	8742	6174	7230	11812	13440	12566	10997	128867	12909	13243	14240	14013	9317	8853	6450	7360	102		
Pieczarki i ich przetwory	124138	12448	10045	9913	11244	14356	14879	13624	154851	15413	13798	18440	17316	15600	11859	10528	10812	109		

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2003		2004									2004		2005								VIII 2005 VIII 2004 (%)	
	I-XII	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII						
Warzywa ogółem	181098	26438	8973	6006	5161	8823	13330	17316	197597	18249	15704	22281	23012	16548	20069	12180	5818						
Cebula	56393	12871	3340	1473	1007	3190	649	978	53706	1048	1186	841	801	653	3317	3100	1366						
Kapusta	1239	22	20	21	18	23	20	26	805	8	17	105	478	1324	210	58	13						
Marchew	20472	4493	328	186	363	193	239	310	15452	463	1351	2642	2505	3978	4977	1883	271						
Ogórki	7552	158	534	110	118	505	2760	3351	11997	3360	1415	1159	1387	625	171	88	113						
Pomidory	36535	5163	2205	1912	812	1126	4530	6838	54896	7020	5647	8746	8750	2598	7580	3331	1353						
Papryka	17556	1341	1244	514	1001	1042	1579	2146	17522	1647	1765	2331	1983	1944	1882	2081	588						
Czosnek	16156	376	407	991	773	1022	805	483	8260	974	546	768	513	698	238	347	1114						
Przetwory ogółem	71297	8772	6163	7944	8232	8209	9445	8999	83608	8160	9518	10000	10958	8072	12433	8400	6217						
Mrożonki	12186	1235	458	897	1178	1368	1299	1361	11968	1146	1617	2376	3212	1809	1653	1504	1092						
Susze	8181	1181	679	833	497	396	463	635	7642	508	533	896	931	977	1020	585	600						
Marynaty	6008	632	577	475	598	850	866	650	7123	730	712	747	679	329	536	390	466						
Konserwy	20805	2475	1515	2185	3419	2719	3734	2855	26456	2029	2930	2389	2074	1580	2097	1886	1523						
-kukurydza konserv.	14651	810	650	1152	2077	1089	2083	1933	13931	280	1744	1542	1260	521	417	1046	927						
Koncentrat pomid.	15560	2276	2374	3064	1875	2106	2437	2768	22424	3239	3134	2696	3103	2529	6290	3266	2060						
Warzywa ogółem	88416	7991	4540	2969	3278	4760	10563	17224	110836	18828	16641	22812	18732	11080	10687	6072	3802						
Cebula	4429	1158	479	185	112	268	169	217	5204	234	214	224	211	66	122	137	173						
Kapusta	266	15	15	15	15	19	17	19	285	5	8	54	262	308	38	15	7						
Marchew	2731	514	119	89	122	111	150	131	2340	102	183	556	533	1032	1616	551	108						
Ogórki	6513	116	225	73	106	400	1583	2098	8477	3402	2228	1167	791	474	110	81	97						
Pomidory	26736	2828	1201	784	758	890	3713	8000	39749	8279	6603	11128	9874	2873	5129	2300	1064						
Papryka	27880	1996	1601	645	974	1092	2218	3860	29015	2797	3197	3955	2690	3089	2219	1679	580						
Czosnek	5878	348	286	655	617	713	731	511	5426	555	481	727	421	522	250	412	705						
Przetwory ogółem	61055	6899	4904	5879	6629	6725	7746	6876	68144	6388	7037	7976	8531	6436	8003	6359	5424						
Mrożonki	8216	795	382	569	768	958	999	1008	8412	1076	1305	1638	2135	1359	1219	1224	773						
Susze	12338	1159	874	1069	780	685	742	806	10813	773	706	1305	1338	1310	1516	889	1149						
Marynaty	3974	379	364	282	378	597	561	422	4545	435	468	456	458	253	368	271	343						
Konserwy	19155	2328	1487	2021	3017	2599	3372	2503	24312	1870	2463	2318	2034	1554	2067	1777	1484						
-kukurydza konserv.	10865	562	420	769	1460	743	1429	1317	9525	187	1157	1155	908	332	254	748	743						
Koncentrat pomid.	12004	1572	1404	1574	1162	1320	1499	1615	14077	1876	1686	1568	1888	1393	2251	1707	1189						

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafioły	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2003 I-XII	0,16	0,11	0,12	0,33	0,53	0,21	1,14	0,58	0,24	0,46
2004 VII	0,27	0,09	0,15	0,41	0,42	0,16	1,30	0,60	0,25	0,47
VIII	0,25	0,11	0,17	0,40	0,39	0,16	1,30	0,64	0,32	0,42
IX	0,21	0,09	0,17	0,35	0,45	0,22	1,22	0,65	0,28	0,45
X	0,18	0,08	0,15	0,53	0,55	0,27	1,13	0,66	0,32	0,46
XI	0,18	0,09	0,18	0,60	0,57	0,26	1,12	0,69	0,36	0,45
XII	0,21	0,09	0,17	0,60	0,61	0,47	1,14	0,70	0,33	0,44
2004 I-XII	0,20	0,08	0,11	0,43	0,49	0,22	1,16	0,60	0,27	0,44
2005 I	0,20	0,06	0,14	0,62	0,95	0,36	1,25	0,68	0,34	0,43
II	0,16	0,08	0,12	1,63	0,92	0,32	1,19	0,67	0,33	0,45
III	0,14	0,08	0,12	1,07	0,66	0,28	1,25	0,70	0,33	0,44
IV	0,14	0,09	0,13	0,88	1,51	0,27	1,23	0,67	0,35	0,46
V	0,14	0,12	0,16	0,68	1,16	0,32	1,29	0,70	0,27	0,48
VI	0,16	0,17	0,21	0,45	0,76	0,31	1,28	0,65	0,27	0,47
VII	0,22	0,19	0,30	0,39	0,83	0,30	1,38	0,67	0,29	0,47
VIII	0,18	0,18	0,20	0,32	0,66	0,31	1,34	0,71	0,39	0,45
Wskaźnik zmian w %										
$\frac{\text{VIII 2005}}{\text{VII 2005}}$	82	95	67	82	80	103	97	106	134	96
$\frac{\text{VIII 2005}}{\text{VIII 2004}}$	72	164	118	80	169	194	103	111	122	107

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafioły gruntowe
2003 I-XII	0,86	0,74	0,72	0,46	1,86	0,87	6,21	4,62	1,47
2004 IX	0,56	0,55	0,35	0,54	1,88	1,00	1,79	1,81	1,42
X	0,42	0,53	0,28	0,48	2,81	1,15	3,25	2,30	1,65
XI	0,34	0,54	0,24	0,45	-	-	5,00	3,57	1,80
XII	0,30	0,56	0,21	0,46	-	-	7,50	4,27	-
2004 I-XII	0,75	0,59	0,26	0,53	2,11	1,00	4,75	5,46	1,53
2005 I	0,35	0,26	0,61	0,45	-	-	9,10	5,25	-
II	0,32	0,31	0,65	0,48	-	-	10,00	7,40	-
III	0,30	0,34	0,68	0,49	-	-	5,46	12,33	-
IV	0,27	0,42	0,73	0,45	-	-	3,80	7,46	-
V	0,28	0,56	1,02	0,52	-	-	3,67	6,00	-
VI	0,41	1,10 ^a	1,67	0,74	2,65	-	2,65	3,76	1,49
VII	0,69	1,17 ^a	1,13	0,62	1,22	-	1,22	3,11	2,05
VIII	0,92	2,02 ^a	0,96	0,61	1,07	1,43	1,53	2,03	2,00
IX	0,74	1,51 ^a	0,75	0,57	1,29	0,63	1,49	1,65	1,52
X	0,99	0,83	1,10	0,93	5,13	1,50	3,81	3,75	2,94
Wskaźnik zmian w %									
$\frac{\text{X 2005}}{\text{IX 2005}}$	134	.	147	163	398	238	256	227	193
$\frac{\text{X 2005}}{\text{X 2004}}$	236	157	393	194	183	130	117	163	178

^a ceny za sztukę

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ – PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2004 VIII	2,53	8,39	2,64	2,90	2,53	5,46	2,01
IX	2,72	8,40	2,67	2,92	2,55	5,52	2,04
X	2,82	8,74	2,65	2,97	2,60	5,52	2,07
XI	2,86	8,52	2,63	2,98	2,67	5,75	2,11
XII	2,97	8,50	2,63	2,94	2,63	5,85	2,10
2004 I-XII	2,61	8,08	2,66	2,89	2,62	5,22	2,00
2005 I	2,99	8,29	2,61	2,88	2,59	5,79	2,12
II	2,97	8,07	2,63	2,87	2,59	5,73	2,16
III	2,99	8,21	2,69	2,83	2,60	5,78	2,19
IV	3,06	8,20	2,69	2,86	2,60	5,81	2,23
V	3,06	8,22	2,69	2,80	2,57	5,82	2,30
VI	3,06	8,10	2,79	2,81	2,55	5,82	2,36
VII	3,06	8,34	2,71	2,75	2,52	5,82	2,34
VIII	3,01	8,23	2,70	2,84	2,59	5,82	2,32
IX	3,02	7,89	2,75	2,83	2,57	5,77	2,32
Wskaźnik zmian w %							
<u>IX 2005</u> <u>VIII 2005</u>	100	96	102	100	99	99	100
<u>IX 2005</u> <u>IX 2004</u>	111	94	103	97	101	105	114

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory gruntowe	Ogórki gruntowe	Kalafioły	Pieczarki
2003 I-XII	1,52	1,01	1,53	1,28	3,12	4,78	10,36	2,38	2,11	4,02	6,02
2004 VIII	1,83	-	1,37	1,22	4,00	4,11	4,75	2,43	2,21	1,91	6,46
IX	1,48	0,59	1,21	1,10	3,16	3,50	3,58	2,09	2,24	1,96	6,45
X	1,21	0,55	1,14	1,04	2,77	3,11	3,86	2,50	3,19	2,19	6,04
XI	1,12	0,53	1,12	1,02	2,62	3,00	6,34	-	-	2,49	5,91
XII	1,07	0,53	1,12	1,01	2,54	2,88	12,64	-	-	3,84	6,10
2004 I-XII	1,65	0,61	1,35	1,16	3,19	3,63	12,08	2,61	2,63	4,05	5,93
2005 I	1,04	0,53	1,12	1,01	2,50	2,92	13,20	-	-	6,15	6,00
II	1,01	0,54	1,11	1,01	2,48	3,16	14,18	-	-	6,48	5,86
III	1,00	0,58	1,16	1,03	2,56	3,79	13,55	-	-	6,95	5,80
IV	0,99	0,73	1,26	1,05	2,74	4,48	12,07	-	-	6,17	5,71
V	1,00	0,88	1,53	1,11	2,98	4,41	12,31	-	-	5,09	5,72
VI	1,31	1,28	2,63	1,59	3,92	4,33	11,70	-	3,67	2,61	5,71
VII	1,84	2,37 ^a	2,65	1,89	4,80	1,37 ^a	7,30	4,17	2,13	2,92	6,11
VIII	1,74	2,86 ^a	1,89	1,45	4,51	3,87	-	2,94	1,72	2,94	6,73
IX	1,51	1,05	1,49	1,22	3,53	3,57	3,66	2,14	1,77	2,45	6,36
Wskaźnik zmian w %											
<u>IX 2005</u> <u>VIII 2005</u>	87	x	79	84	78	92	x	73	103	83	95
<u>IX 2005</u> <u>IX 2004</u>	102	178	123	111	112	102	102	102	79	125	99

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy	Fasola szparag. mrożona	Szpinak mrożony	Kalafior mrożony	Mieszanki warzywne mrożone	Ketchup	Sok pomidorowy	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wietwarzynny
2003 I-XII	3,79	13,86	6,66	4,92	7,10	5,58	8,30	3,69	5,30	7,89	3,78
2004 VIII	3,73	14,43	6,34	5,06	6,86	5,42	8,35	3,60	5,35	7,89	3,75
IX	3,82	14,57	6,30	5,10	6,82	5,40	8,35	3,60	5,35	7,94	3,75
X	3,96	14,57	6,30	5,10	6,82	5,40	8,35	3,59	5,35	7,91	3,74
XI	4,14	14,57	6,30	5,12	6,84	5,42	8,40	3,59	5,38	7,83	3,74
XII	4,18	14,71	6,26	5,12	6,80	5,38	8,45	3,57	5,30	7,69	3,73
2004 I-XII	3,78	14,41	6,38	5,04	6,90	5,43	8,34	3,61	5,32	7,86	3,75
2005 I	4,26	14,57	6,22	5,10	6,78	5,38	8,40	3,57	5,18	7,77	3,72
II	4,34	14,71	6,20	5,08	6,76	5,38	8,40	3,58	5,18	7,77	3,73
III	4,34	14,86	6,18	5,08	6,74	5,34	8,45	3,57	5,20	7,75	3,72
IV	4,36	15,00	6,16	5,08	7,44	5,22	8,45	3,56	5,23	7,74	3,74
V	4,38	15,00	6,14	5,06	6,70	5,30	8,50	3,57	5,23	7,77	3,74
VI	4,38	15,14	6,12	5,06	6,68	5,28	8,50	3,56	5,25	7,83	3,73
VII	4,39	15,14	6,10	5,06	6,70	5,30	8,55	3,57	5,25	7,86	3,74
VIII	4,41	15,29	6,12	5,06	6,72	5,30	8,55	3,57	5,28	7,94	3,74
IX	4,41	15,14	6,12	5,04	6,70	5,30	8,60	3,56	5,30	7,94	3,74
Wskaźnik zmian w %											
<u>IX 2005</u> <u>VIII 2005</u>	100	99	100	100	100	100	101	100	100	100	100
<u>IX 2005</u> <u>IX 2004</u>	115	104	97	99	98	98	103	99	99	100	100

Źródło: Dane GUS.

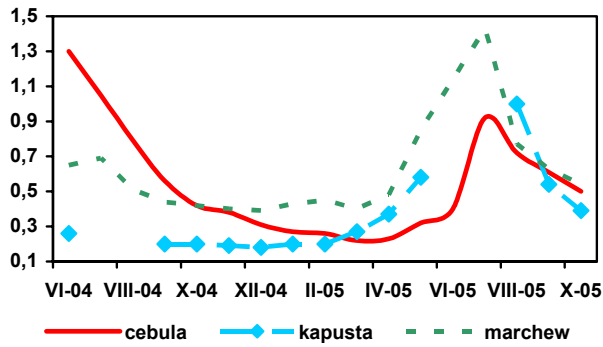
Tab. 12. Relacje cen hurtowych i cen detalicznych warzyw w Polsce i w Niemczech (%)

Miesiące	Ceny hurtowe						Ceny detaliczne						
	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafior	Cebula	Kapusta biała	Kapusta pekińska	Marchew	Buraki	Pory	Kalafior
2003 I-XII	69	53	41	22	54	43	42	31	46	47	46	65	64
2004 VIII	73	62	21	24	46	59	56	-	55	49	-	57	57
IX	68	65	26	26	51	46	51	20	45	45	-	57	48
X	59	63	23	24	-	-	44	21	48	45	54	59	51
XI	50	72	20	23	-	-	42	21	50	45	43	62	53
XII	41	74	16	24	-	-	42	22	51	45	32	60	53
2004 I-XII	59	57	16	26	48	57	46	20	57	43	33	55	71
2005 I	53	32	48	24	-	-	111	24	55	49	-	62	112
II	47	42	50	27	-	-	60	24	45	46	33	68	106
III	45	41	50	27	-	-	54	27	42	44	33	59	115
IV	42	46	44	24	-	-	34	29	-	41	47	70	133
V	-	58	57	27	-	-	28	33	-	43	72	66	92
VI	41	56	62	25	-	-	36	-	-	67	101	53	73
VII	44	55	60	26	-	-	49	-	-	73	118	-	89
VIII	43	43	59	25	43	54	62	-	-	67	94	56	84
IX	46	63	56	24	45	49	-	-	-	-	-	-	-
X	55	72	28	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-

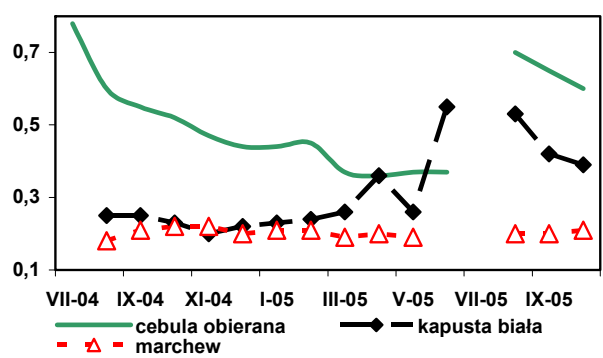
Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i ZMP der Markt Obst und Gemüse i dla Niemiec ceny detaliczne na podstawie "Fruit and Vegetable Markets" z poszczególnych miesięcy.

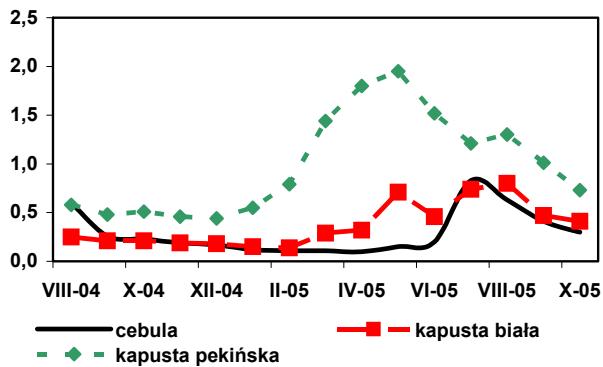
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

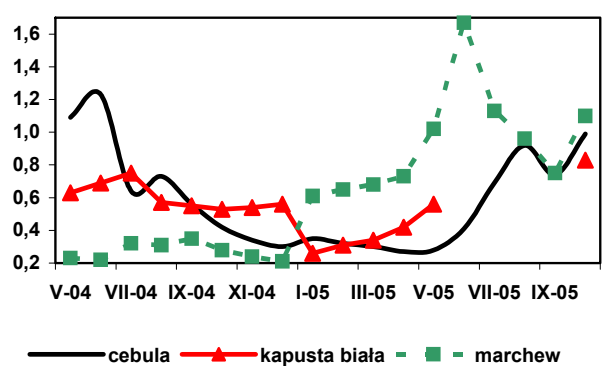
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

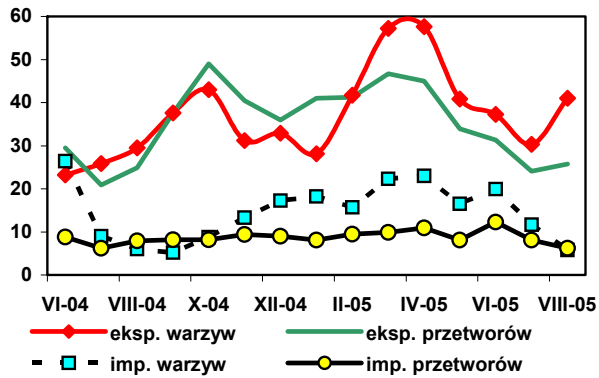
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

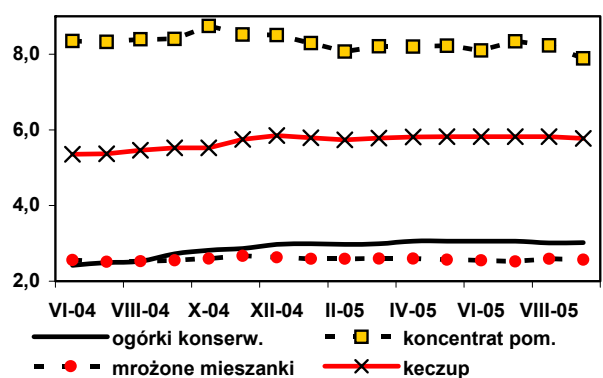
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

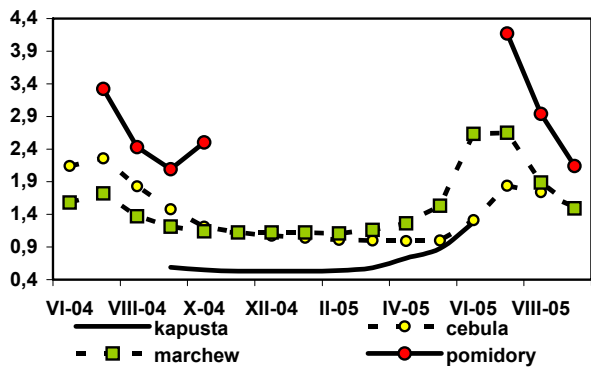
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

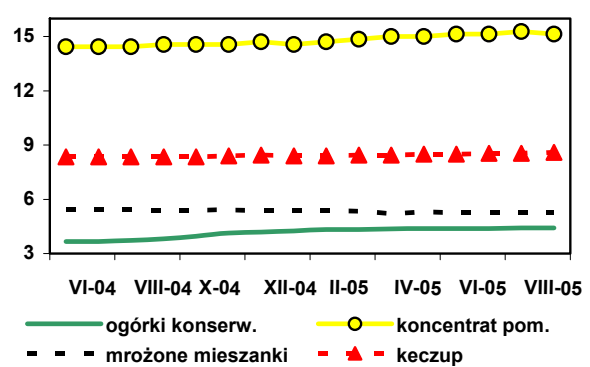
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Rynek owoców

Bożena Nosecka
Irena Strojewska

W sierpniu 2005 r. produkcja zagęszczonych soków owocowych, soków pitnych oraz kompotów i owoców mrożonych była niższa niż w sierpniu roku poprzedniego (w dużych i małych firmach przetwórczych). Jedyne produkcja dżemów była wyższa. W okresie styczeń-sierpień 2005 r. łączna produkcja soków, owoców mrożonych, dżemów i kompotów wyniosła 673 tys. ton, wobec 739 tys. ton w analogicznym okresie roku poprzedniego.

W sierpniu 2005 r. znacznie niższy, w porównaniu z sierpniem 2004 r. był eksport większości świeżych owoców, a najbardziej obniżyła się zagraniczna sprzedaż wiśni i gruszek. Wyższe były rozmiary eksportu owocowych przetworów (dżemów, zagęszczonego soku jabłkowego, mrożonek, puszkowanych truskawek). Znacznie niższy był jedynie eksport wiśni w puszkach. Z powodu wzrostu cen wpływy z eksportu owoców świeżych obniżyły się mniej niż jego rozmiary. Mniej niż rozmiary eksportu zwiększyła się natomiast wartość sprzedaży owoców przetworzonych. Łączne wpływy z eksportu owoców i ich przetworów wyniosły w sierpniu 72,7 mln EUR, wobec 71,3 mln EUR w sierpniu 2004 r.

W sierpniu 2005 r. znacznie wyższe niż w sierpniu roku poprzedniego, były rozmiary i wartość importu większości owoców przetworzonych, a najbardziej wzrósł przywóz soków zagęszczonych (głównie soku jabłkowego). Spośród owoców świeżych wyższy był tylko przywóz winogron i jabłek. W wyniku wyższych cen wzrosły wydatki na import większości owoców (poza arbuзами). Wartość importu owoców i ich przetworów była wyższa niż w sierpniu 2004 r. o 29% i wyniosła łącznie 72,3 mln EUR. W okresie styczeń-sierpień łączne wpływy z eksportu owoców świeżych i ich przetworów wynosiły 532,3 mln EUR, wobec 461,1 mln EUR w okresie styczeń-sierpień 2004 r. Wydatki na import wzrosły w tym okresie z 409,7 do 527,9 mln EUR. Dodatkowo saldo obrotów obniżyło się z 51,4 do zaledwie 4,4 mln EUR.

We wrześniu 2005 r. niższe niż we wrześniu roku poprzedniego były ceny detaliczne większości przetworów owocowych (o 1% zwiększyły się tylko ceny dżemów). Spośród owoców świeżych wzrosły ceny jabłek, gruszek, śliwek, bananów i cytryn, a potaniały maliny, winogrona, pomarańcze i mandarynki. W okresie styczeń-wrzesień 2005 r. ceny detaliczne owoców świeżych strefy umiarkowanej były o 2,8% niższe w analogicznym okresie roku poprzedniego. Przetwory owocowe potaniały o 2,7%, a owoce południowe zdrożały o 4,1%. We wrześniu wyższe niż we wrześniu roku poprzedniego były zarówno ceny zbytu dżemów (poza dżemem śliwkowym) jak i soków pitnych (z wyjątkiem soku pomarańczowego). W okresie styczeń-wrzesień 2005 r. w porównaniu z tym samym okresem 2004 r. średnie ceny zbytu dżemów nie zmieniły się, a soków pitnych wzrosły o 8%.

W październiku 2005 r. ceny skupu jabłek deserytowych były wyższe w porównaniu z październikiem roku poprzedniego o 12%, gruszek o 33%, a śliwek aż o 224%. Znacznie wyższe były też ceny hurtowe tych owoców oraz ceny oferowane przez firmy eksportowe. Ceny skupu jabłek do przetwórstwa były wyższe o 87%, a śliwek o 117%. Wzrost cen jabłek, gruszek i śliwek wynikał z głębokiego spadku ich zbiorów (produkcja śliwek spadła o 25%, gruszek o 29%, a jabłek o 19%). Spośród owoców południowych w październiku 2005 r. wyższe niż w październiku 2004 r. były tylko ceny bananów (o 56%). Ceny bananów, a także cytryn i winogron były w październiku wyższe niż w miesiącu poprzednim. W październiku w stosunku do września wzrosły też ceny skupu i hurtowe jabłek, gruszek i śliwek, a także ceny oferowane za te owoce przez firmy eksportowe. Wyższe były też ceny płacone przez zakłady przetwórcze za jabłka przemysłowe, a niższe były ceny skupu śliwek, a także malin.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Jablka	Gruszki	Porzeczki czerwone	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2003 I-XII	1,06	2,28	2,65 ^a	1,87 ^a	2,27	-	1,67 ^a
2004 IX	1,00	1,46	-	-	-	1,16	0,74
X	0,94	1,38	-	-	-	0,87	0,86
XI	0,90	1,65	-	-	-	-	-
XII	0,83	1,74	-	-	-	-	-
2004 I-XII	1,03	1,85	0,92 ^a	1,43 ^a	1,77	1,57	1,08 ^a
2005 I	0,83	1,73	-	-	-	-	-
II	0,81	1,67	-	-	-	-	-
III	0,84	2,23	-	-	-	-	-
IV	1,01	-	-	-	-	-	-
V	1,11	-	-	-	-	-	-
VI	1,13	-	-	-	-	-	-
VII	1,36	-	0,84	2,44	3,88	2,74	2,37
VIII	1,19	1,94	1,00	2,44	4,77	2,50	1,82
IX	1,06	1,69	-	-	-	1,77	1,66
X	1,05	1,83	-	-	-	-	2,79
Wskaźniki zmian cen (%)							
$\frac{X\ 2005}{IX\ 2005}$	99	108	x	x	x	x	168
$\frac{X\ 2005}{X\ 2004}$	112	133	x	x	x	x	324

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ – PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Jablka przemysłowe	Jeżyny	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2003 I-XII	0,30	-	2,82 ^a	1,23 ^a	2,82 ^a	0,48	1,89 ^a	1,45 ^a	0,94 ^a
2004 IX	0,23	-	-	-	-	0,47	-	-	0,42
X	0,23	-	-	-	-	-	-	-	0,46
XI	0,23	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,26	-	-	-	-	-	-	-	-
2004 I-XII	0,23	2,34 ^a	1,03 ^a	0,48 ^a	1,72 ^a	0,50	1,06 ^a	0,61 ^a	0,44 ^a
2005 I	0,27	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,27	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,26	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,26	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,26	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,26	-	-	-	-	-	-	-	-
VII	0,27	-	0,79	0,61	1,82	-	1,99	1,29	-
VIII	0,26	2,54	0,70	0,65	2,08	0,58	2,77	2,11	0,81
IX	0,36	3,33	-	-	2,31	0,82	-	-	1,03
X	0,43	3,85	-	-	1,75	-	-	-	1,00
Wskaźniki zmian cen (%)									
$\frac{X\ 2005}{IX\ 2005}$	119	116	x	x	76	x	x	x	97
$\frac{X\ 2005}{X\ 2004}$	187	x	x	x	x	x	x	x	217

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ – PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka Konferencja	Gruszka Lukaszówka	Truskawki	Czeresnie	Maliny	Śliwki
2004 IX	0,66	-	-	-	-	-	-	0,95	1,15	-	-	1,75	0,42
X	0,75	0,95	1,09	0,58	0,79	0,83	0,62	1,14	1,30	-	-	-	0,68
XI	0,69	1,03	1,05	0,65	0,68	0,69	0,61	1,10	1,16	-	-	-	-
XII	0,65	1,19	0,95	0,59	0,62	0,62	0,59	1,68	1,22	-	-	-	-
2004 I-XII	0,91	1,34	1,50	0,88	0,92	0,96	0,88	1,22	1,41	3,41	3,32	3,12	0,78
2005 I	0,70	1,24	1,07	0,58	0,61	0,66	0,59	-	1,29	-	-	-	-
II	0,68	1,06	1,10	0,61	0,60	0,66	0,59	-	1,45	-	-	-	-
III	0,79	1,50 ^a	1,75 ^a	0,83	0,77	0,76	0,71	-	-	-	-	-	-
IV	1,06	1,63 ^a	1,70 ^a	0,97	0,90	0,93	0,91	-	-	-	-	-	-
V ^a	1,06	1,33	1,70	1,13	1,06	1,11	1,09	-	-	-	-	-	-
VI ^a	0,96	1,27	1,50	0,86	0,85	0,85	0,86	-	-	1,73	3,52	-	-
VII ^a	0,71	0,88	1,50	0,65	0,71	0,68	0,68	-	-	2,57	3,14	3,78	-
VIII ^a	0,73	-	-	0,61	0,69	0,66	0,65	-	-	-	-	4,60	1,74
IX	0,76	0,88	-	-	-	-	0,74	-	1,50	-	-	4,08	1,37
X	0,77	0,98	-	0,71	0,75	0,85	0,77	1,50	1,57	-	-	-	2,53
Wskaźniki zmian cen (%)													
<u>X 2005</u> <u>IX 2005</u>	101	111	x	x	x	x	104	x	105	x	x	x	185
<u>X 2005</u> <u>X 2004</u>	103	103	x	122	95	102	124	132	121	x	x	x	372

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ – PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne owocowe i owocowo-warzywne	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty
2004 VII	9 078	12 153	10 187	12 951	104 197	5 845	1 853
VIII	14 002	13 659	14 450	26 967	61 447	4 460	3 779
IX	22 285	13 237	16 910	45 038	26 052	5 364	1 235
X	29 272	10 908	16 850	66 267	15 428	5 775	430
XI	10 585	15 603	19 715	38 543	15 318	5 507	312
XII	12 346	19 795	18 939	11 056	10 852	5 250	792
2004 I-XII	172 224	181 500	206 040	220 284	337 080	72 012	9 576
2005 I	9 617	14 569	12 055	6 772	10 052	5 645	440
II	8 457	15 703	12 089	2 789	10 604	6 269	351
III	10 895	18 589	20 166	4 188	16 823	6 892	60
IV	12 159	19 028	19 740	2 559	11 087	6 748	79
V	12 681	17 671	19 416	1 840	10 827	6 817	73
VI	11 868	15 600	14 098	9 560	39 592	6 740	187
VII	12 472	15 285	9 419	11 898	82 022	7 233	1 814
VIII	11 014	13 959	15 051	15 734	38 530	5 992	574
Wskaźniki zmian (%)							
<u>VIII 2005</u> <u>VII 2005</u>	88	91	160	132	47	83	32
<u>VIII 2005</u> <u>VIII 2004</u>	79	102	104	58	63	134	15

^a produkcja ogółem

Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2003												2004												2005												VII 2005 VIII 2004 (%)																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
	I-XII												I-XII												I													II												III												IV												V												VI												VII												VIII																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	I	II	III	IV	V		VI	VII	VIII																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																								
Owoce świeże	459 691	41 676	61 141	34 072	43 734	40 669	36 085	48 416	641 548	76 097	90 802	86 539	73 215	62 880	53 713	54 151	25 477	352 644	20 883	4 083	11 386	17 789	19 309	26 803	426 138	62 776	73 783	79 547	64 858	52 414	29 860	10 576	3 825	46	639	2 953	2 782	3 668	3 742	14 304	2 288	1 051	65	48	56	20	109	117	13 627	6 177	1 059	716	594	504	457	22 049	4	4	5	4	103	15 782	4 606	662	13 377	353	269	2 311	10 392	6 342	325	120	6	7	8	8	95	2 245	23 589	485	19 959	2 871	6 285	1 705	277	300	32 089	225	42	63	0	10	9 824	2 370	14 873	1 625	11 164	4 629	296	284	376	455	19 206		4	7	59	1 141	258	557 292	45 387	58 841	62 818	57 146	67 610	60 673	45 256	607 263	41 414	45 015	59 824	59 830	59 895	58 339	68 231	67 606	224 491	16 946	12 301	16 151	19 802	35 606	27 970	15 911	220 831	11 411	14 057	14 306	18 549	16 545	18 781	15 700	16 845	2 598	247	638	272	234	310	222	190	2 923	345	297	382	423	352	374	572	556	1 859	442	875	1 493	590	691	577	489	7 016	738	664	1 024	654	948	618	690	545	25 598	2 216	3 068	1 744	2 041	2 131	2 040	2 173	26 747	1 299	1 641	1 752	1 798	1 800	1 491	1 973	1 890	218 992	17 309	30 554	32 267	24 045	21 059	20 362	14 862	24 1078	20 554	19 546	31 567	27 313	25 868	22 997	30 819	33 458	134 955	18 921	27 767	18 615	18 744	14 060	14 073	24 691	203 751	22 232	27 031	22 679	20 203	21 478	22 041	27 993	17 046	62 403	5 764	1 257	1 234	2 016	3 341	3 769	5 392	81 585	12 826	14 753	17 186	14 411	11 886	7 334	2 465	1 243	1 119	13	31	201	812	753	1 004	2 022	4 945	1 016	531	28	21	18	16	73	45	14 780	6 988	2 951	1 049	844	722	616	501	14 488	3	4	5	5	185	8 452	2 286	903	3 623	99	80	596	2 299	1 520	96	39	4 776	3	3	3	10	0	2	39	881	22 912	592	9 828	1 960	3 788	1 222	380	364	18 410	289	50	72			14	5 725	1 754	7 587	919	6 184	1 788	203	200	235	305	10 056	0	0	1	0	3	46	874	182	559 009	44 447	57 552	52 762	47 773	55 160	47 293	34 245	528 559	34 620	33 984	38 022	45 220	41 700	43 626	60 808	55 667	169 644	13 761	10 083	12 950	14 348	25 125	19 477	11 354	160 435	7 653	9 027	9 325	12 405	10 518	12 259	10 335	12 483	3 459	322	621	335	318	390	295	227	3 472	429	361	457	548	433	440	648	640	1 639	476	857	1 301	596	722	593	528	6 915	719	620	989	697	885	576	692	577	31 479	2 855	3 669	2 146	2 507	2 661	2 454	2 680	32 820	1 483	1 763	1 976	1 970	1 950	1 657	2 336	2 105	257 308	15 958	24 193	23 972	19 325	17 354	16 416	12 112	216 495	17 357	14 964	16 934	19 680	17 630	15 371	24 256	22 997

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2003												2004												2005												VIII 2005 VIII 2004 (%)																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
	I-XII												I-XII												I-XII																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																															
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
Owoce świeże	918 009	60 393	102 737	112 011	86 295	78 219	90 862	97 794	1 006 287	85 695	92 685	83 997	65 193	63 823	55 698	104 102	96 242	86	260 522	12 287	20 215	19 814	24 277	25 297	23 234	23 723	257 380	23 027	26 403	20 806	26 287	22 957	12 946	17 792	16 984	86	360 265	14 164	14 435	12 146	14 726	23 272	43 554	56 639	369 934	51 090	54 442	45 805	20 616	18 981	9 786	11 049	10 431	86	30 191	4 572	21 225	13 487	2 007	265	529	64 404	97	77	95	76	990	6 582	22 033	19 986	94	85 454	2 368	3 423	15 704	18 622	17 562	14 198	6 721	98 105	2 739	3 222	5 531	6 598	6 026	2 038	5 022	17 905	114	111 101	20 981	32 359	36 468	10 604	1 798	1 625	1 856	130 518	593	681	1 034	1 248	5 755	17 935	38 018	22 142	61	14 061	1 486	1 636	251	216	986	155	72	7 015	172	243	290	1 231	1 312	894	1 354	663	264	Przetwory razem	141 824	11 085	12 277	14 547	14 171	15 549	18 591	22 386	169 807	12 798	14 176	21 516	19 723	20 726	20 159	23 144	23 637	162	Soki zagęszczone	57 390	5 167	4 573	5 626	6 426	6 477	7 167	9 085	73 827	6 061	5 955	8 858	10 026	11 806	10 963	11 595	12 986	231	-sok pomarańczowy	32 557	2 698	1 882	3 078	2 550	2 273	3 626	4 188	35 872	4 151	3 964	5 376	5 227	6 437	5 509	5 521	5 088	165	Mrożonki	15 854	588	2 852	2 795	1 749	1 551	1 037	875	15 265	896	729	940	729	1 155	930	5 159	3 435	123	Susze	5 833	574	291	456	545	841	1 726	1 437	8 235	580	711	974	699	355	712	895	626	137	Dżemy	1 791	346	189	253	201	340	172	367	2 668	222	179	316	438	526	639	352	475	188	Przetwory puszkow.	59 653	4 376	4 327	5 386	5 186	6 253	8 345	10 482	68 546	4 909	6 399	10 319	7 750	6 845	6 876	5 120	6 045	112	-ananasy	16 421	1 069	1 398	1 200	849	1 614	2 410	3 384	18 679	999	1 823	2 809	1 625	1 590	1 564	1 448	1 511	126	-brzoskwinie	23 400	1 303	1 040	1 534	1 831	1 891	3 115	3 781	22 310	1 353	2 209	3 875	2 226	2 120	2 083	1 188	1 971	128	Owoce świeże	489 494	28 340	41 337	43 068	41 521	45 461	51 691	56 076	514 068	47 560	52 524	58 723	49 023	45 222	33 808	49 432	49 243	114	Banany	98 271	4 948	7 205	5 296	7 948	7 865	9 037	10 736	98 995	10 090	12 411	12 962	15 926	11 736	8 448	7 036	8 128	153	Owoce cytrusowe	202 182	8 102	7 709	6 496	8 422	12 319	19 851	30 473	199 365	25 213	27 149	26 748	12 176	11 259	6 586	7 287	7 029	108	Brzoskwinie i nekt.	27 274	3 420	9 919	9 987	6 513	824	219	406	32 323	61	55	94	64	983	4 883	12 209	10 734	107	Winożona	75 868	2 662	3 451	10 417	11 042	13 186	10 812	5 336	75 963	3 636	3 884	6 990	8 866	7 327	2 264	5 225	11 746	113	Arbuzy	18 466	3 200	4 789	4 116	1 147	480	484	511	17 483	266	334	494	744	2 878	4 421	6 671	2 773	67	Jablka	5 853	984	1 131	187	124	202	76	58	4 308	147	160	216	920	932	582	676	213	114	Przetwory razem	130 628	10 397	12 199	13 154	13 032	14 227	16 749	17 312	151 747	12 634	12 782	18 976	17 786	17 589	17 029	25 081	23 299	177	Soki zagęszczone	55 975	4 684	3 718	4 394	5 036	5 103	5 251	6 261	60 335	4 577	4 655	6 977	7 293	8 337	7 936	9 224	10 119	230	-sok pomarańczowy	31 615	2 155	1 520	2 360	2 117	1 744	2 360	2 849	28 102	3 227	3 264	4 185	4 256	4 994	4 231	5 012	4 303	182	Mrożonki	18 824	717	3 348	3 280	2 236	1 725	1 204	1 046	18 193	895	750	901	761	1 076	711	8 642	5 675	173	Susze	8 098	758	448	661	934	1 451	3 152	1 874	12 817	893	1 095	1 431	982	579	843	939	1 035	157	Dżemy	2 350	459	257	308	265	526	266	521	3 720	404	248	584	584	798	836	368	422	137	Przetwory puszkow	44 014	3 686	4 357	4 462	4 471	5 237	6 663	7 419	55 214	5 753	5 886	8 896	8 006	6 721	6 578	5 839	5 903	132	-ananasy	8 668	619	726	682	523	960	1 381	1 977	10 584	541	1 055	1 591	900	877	891	839	950	139	-brzoskwinie	15 280	932	754	993	1 115	1 155	1 843	2 191	15 098	789	1 206	2 064	959	1 177	1 096	776	1 082	109

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jablkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2004 VII	0,31	0,68	0,48	0,30	0,49	0,55	0,78	0,71	0,82	0,97	0,98
VIII	0,25	0,31	0,99	0,26	0,68	0,39	0,79	0,64	0,80	1,23	0,87
IX	0,18	0,28	1,18	0,22	0,60	0,69	0,80	0,67	0,72	1,36	1,01
X	0,19	0,27	1,22	0,24	0,72	0,70	0,83	0,73	0,71	1,26	1,04
XI	0,20	0,27	1,22	0,30	1,37	0,63	0,78	0,71	0,70	1,33	1,03
2004 XII	0,20	0,54	1,10	0,33	1,21	0,67	0,79	0,69	0,71	1,19	1,08
2005 I-XII	0,19	0,35	0,66	0,24	0,57	0,52	1,18	0,77	0,73	1,19	0,99
I	0,20	0,44	0,96	.	1,28	1,73	0,68	0,71	0,72	1,24	0,97
II	0,20	0,51	0,93	0,46	1,21	0,25	0,71	0,80	0,73	1,22	0,93
III	0,22	0,44	1,03	0,31	1,15	0,32	0,66	0,80	0,74	1,20	0,97
IV	0,22	0,44	1,07	.	1,10	0,65	0,66	0,78	0,75	1,29	1,07
V	0,23	0,33	1,79	0,37	.	0,47	0,61	0,79	0,74	1,23	0,93
VI	0,25	0,81	0,54	0,54	1,35	0,77	0,60	0,70	0,72	1,18	0,93
VII	0,23	0,67	0,50	0,29	0,58	0,77	0,69	0,99	0,77	1,13	1,00
VIII	0,35	0,39	1,37	0,29	0,74	0,71	0,71	1,13	0,83	1,15	1,06
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>VIII 2005</u> <u>VII 2005</u>	152	58	274	100	128	92	103	114	108	102	106
<u>VIII 2005</u> <u>VIII 2004</u>	140	126	138	112	109	182	90	177	104	93	122

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czeresnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2003 I-XII	1,34	1,23	1,41	1,18	1,43	2,77	3,85	2,78	3,25	1,61	2,38	3,87	5,64	3,69	9,68
2004 IX	1,18	0,93	-	1,55	1,34	1,87	-	-	-	1,50	2,68	3,54	5,36	4,20	4,68
X	1,10	1,10	1,30	1,07	1,30	2,01	-	-	-	-	2,64	4,10	5,25	4,37	5,27
XI	1,15	1,11	1,31	1,02	1,03	2,06	-	-	-	-	3,00	3,27	4,90	4,25	4,79
XII	1,11	1,14	1,29	0,97	0,98	2,17	-	-	-	-	3,46	3,40	4,75	4,06	5,45
2004 I-XII	1,32	1,23	1,40	1,27	1,40	3,15	3,70	2,25	3,50	1,87	2,96	3,59	5,14	4,09	8,34
2005 I	1,19	1,24	1,25	0,87	0,97	2,26	-	-	-	-	3,67	3,25	3,74	3,54	9,96
II	1,16	1,25	1,25	0,88	0,98	2,57	-	-	-	-	3,62	3,20	3,85	3,41	9,77
III	1,19	1,26	1,26	0,89	1,02	3,24	-	-	-	-	4,24	3,55	4,12	3,34	8,79
IV	1,32	1,23	1,20	1,21	1,36	3,20	-	-	-	-	4,19	3,69	4,13	3,39	7,33
V	1,33	1,42	1,29	1,40	1,32	2,82	7,18	-	.	-	4,51	3,98	4,07	3,48	8,70
VI	1,33	1,43	1,32	1,41	1,32	2,98	3,44	-	3,69	-	4,94	4,02	4,08	3,53	6,53
VII	1,31	1,40	1,31	1,40	1,31	1,83	4,50	-	3,84	4,03	3,53	3,81	4,67	3,59	8,13
VIII	1,37	-	-	-	-	2,24	4,75	4,10	6,00	2,10	3,90	3,64	5,15	3,51	4,84
IX	1,33	1,34	-	1,31	1,49	2,60	5,42	-	-	2,24	4,17	3,53	6,13	3,66	3,89
X	1,39	1,35	1,36	1,32	1,52	3,02	7,28	-	-	4,04	4,12	3,84	4,98	3,60	4,52
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>X 2005</u> <u>IX 2005</u>	105	101	.	101	102	116	134	.	.	180	99	109	81	98	116
<u>X 2005</u> <u>X 2004</u>	126	123	105	123	117	150	156	94	95	82	86

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ – PIB

Źródło: Notowania ZSIR, MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżem z czarnej porzeczki	Dżem śliwkowy	Dżem truskawkowy	Sok z czarnej porzeczki	Sok jabłkowy	Sok Pomarańczowy
2004 IX	7,70	8,10	7,80	2,41	1,58	1,84
X	7,70	7,97	7,83	2,55	1,62	1,86
XI	7,70	8,07	7,70	2,54	1,60	1,86
XII	7,67	8,03	7,63	2,51	1,60	1,83
2004 I-XII	7,68	8,08	7,75	2,36	1,48	1,84
2005 I	7,67	7,97	7,77	2,48	1,59	1,82
II	7,67	8,03	7,87	2,57	1,60	1,82
III	7,83	8,07	8,00	2,59	1,61	1,85
IV	7,80	8,07	7,97	2,48	1,63	1,85
V	7,80	8,13	8,00	2,48	1,63	1,85
VI	7,87	7,13	8,03	2,60	1,60	1,84
VII	7,90	6,97	8,07	2,58	1,60	1,83
VIII	7,90	6,97	8,20	2,61	1,60	1,81
IX	8,60	7,30	8,50	2,61	1,58	1,82
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>IX 2005</u> VIII 2005	109	105	104	100	99	101
<u>IX 2005</u> IX 2004	112	90	109	108	100	99

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czeresnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2004 IX	2,06	3,25	1,88	-	-	8,54	5,73	3,45	5,68	4,71	7,01
X	1,82	3,21	1,92	-	-	-	5,76	3,49	5,59	4,56	6,85
XI	1,78	3,30	-	-	-	-	5,98	3,89	5,47	4,55	5,03
XII	1,79	3,53	-	-	-	-	6,62	4,62	5,05	4,64	4,68
2004 I-XII	2,16	4,99	2,71	5,15	4,81	9,02	11,17	3,86	5,46	4,94	6,27
2005 I	1,79	3,71	-	-	-	-	12,30	4,65	4,83	4,71	4,70
II	1,79	4,01	-	-	-	-	13,97	4,77	4,66	4,52	4,64
III	1,82	4,61	-	-	-	-	12,80	5,05	4,62	4,76	4,75
IV	1,97	5,00	-	-	-	-	12,07	5,39	4,80	4,96	5,23
V	2,13	5,34	-	-	12,73	-	11,71	5,67	4,91	5,24	5,35
VI	2,26	5,66	-	6,44	4,62	-	10,92	6,16	5,01	5,40	5,58
VII	2,35	5,59	5,22	4,92	3,64	9,26	10,79	5,05	5,05	5,28	5,95
VIII	2,36	4,60	3,66	-	-	9,48	6,43	4,82	5,03	5,11	6,17
IX	2,15	4,11	2,93	-	-	4,58	5,36	5,25	4,94	5,03	6,97
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>IX 2005</u> VIII 2005	91	89	80	x	x	48	83	109	98	98	113
<u>IX 2005</u> IX 2004	104	126	156	x	x	54	94	152	87	107	99

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok z czarnej porzeczki	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2004 IX	10,81	4,23	2,88	3,50	12,62	6,76	7,15
X	10,81	4,20	2,87	3,50	12,36	6,74	7,09
XI	10,81	4,19	2,88	3,49	12,16	6,64	6,91
XII	10,81	4,16	2,85	3,45	11,86	6,50	6,51
2004 I-XII	10,65	4,23	2,88	3,50	12,48	6,77	7,17
2005 I	10,78	4,13	2,84	3,46	11,66	6,50	6,33
II	10,81	4,13	2,84	3,44	11,24	6,40	6,09
III	10,81	4,12	2,84	3,43	10,66	6,26	5,85
IV	10,81	4,13	2,83	3,43	10,30	6,18	5,65
V	10,83	4,14	2,84	3,43	10,00	6,08	5,54
VI	10,86	4,13	2,85	3,40	9,82	5,98	5,42
VII	10,86	4,12	2,84	3,39	9,74	5,88	5,31
VIII	10,92	4,10	2,85	3,41	9,64	5,88	5,24
IX	10,92	4,08	2,84	3,41	9,42	5,82	5,18
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>IX 2005</u> <u>VIII 2005</u>	100	100	100	100	98	99	99
<u>IX 2005</u> <u>IX 2004</u>	101	96	99	97	75	86	72

Źródło: Dane GUS.

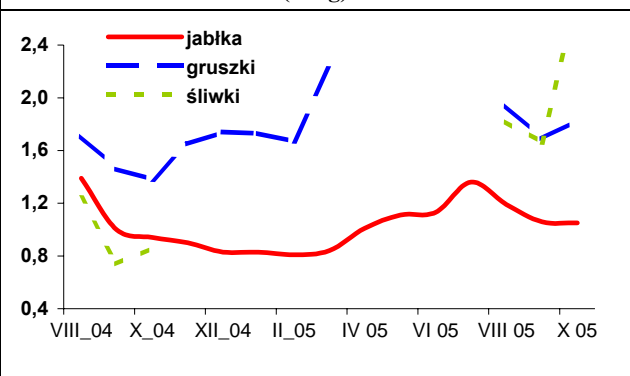
Tab. 12. Relacje cen hurtowych i cen detalicznych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

Miesiące	Ceny hurtowe				Ceny detaliczne					
	Jabłka odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2004 IX	35	64	-	-	26	48	-	53	117	19
X	42	75	-	-	25	46	-	57	112	23
XI	48	86	-	-	25	48	-	80	108	-
XII	48	93	-	-	25	49	-	108	90	-
2004 I-XII	46	99	-	-	28	63	28	68	98	27
2005 I	56	97	-	-	34	53	-	97	143	-
II	58	114	-	-	35	60	-	89	130	-
III	62	131	-	-	34	76	-	92	108	-
IV	53	-	-	-	34	77	-	92	102	-
V	57	-	34	-	36	77	126	95	102	-
VI	58	-	32	-	37	80	43	100	100	-
VII	57	-	39	-	39	101	34	104	98	97
VIII	58	45	-	-	41	107	-	105	100	77
IX	-	72	-	-	-	-	-	-	-	-
X	43	98	-	-	-	-	-	-	-	-

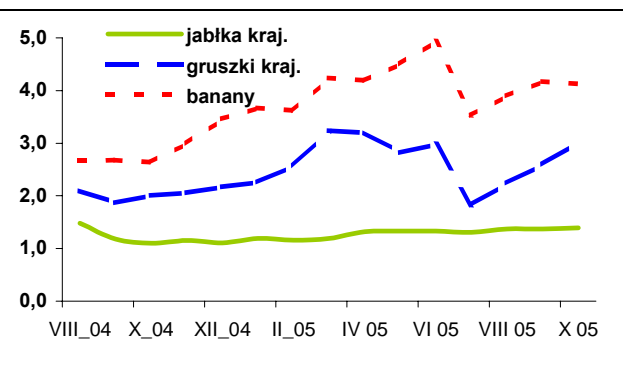
Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i ZMP der Markt Obst und Gemüse „Fruit and Vegetable Markets” z poszczególnych miesięcy.

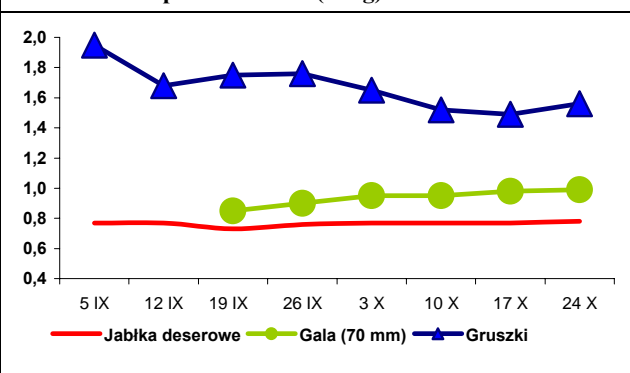
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w 2004 i w 2005 r. (zł/kg)

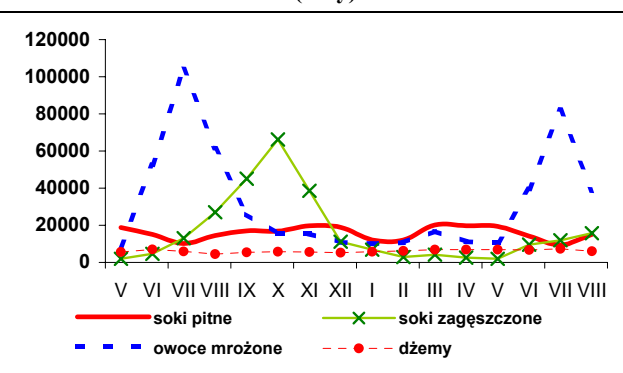
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w 2004 i w 2005 r. (zł/kg)

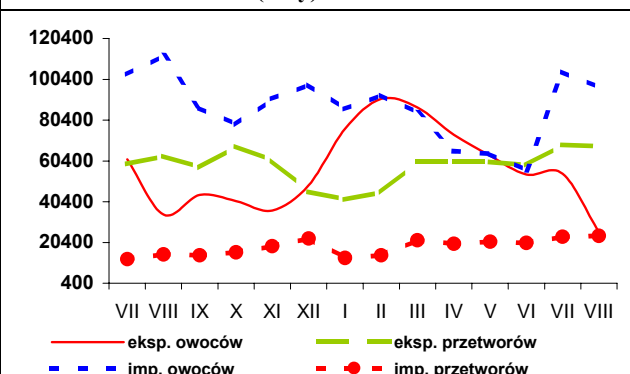
Rys. 3. Ceny skupu owoców deserowych przeznaczonych na eksport w 2005 r. (zł/kg)

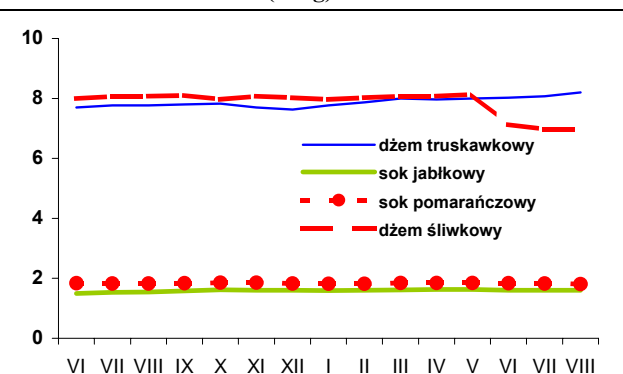
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w 2004 i w 2005 r. (tony)

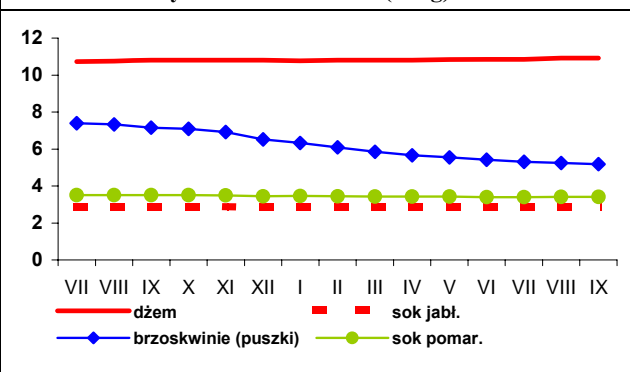
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2004 i 2005 r. (tony)

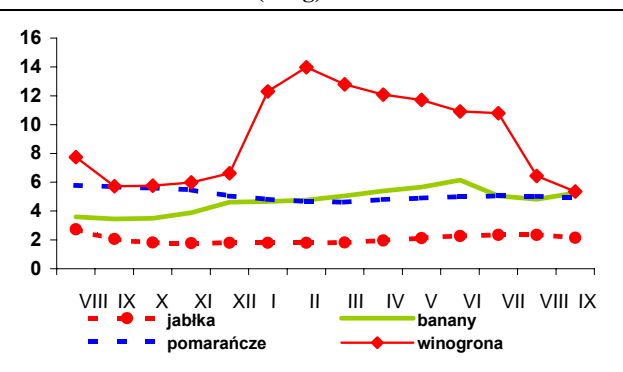
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2004 i 2005 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2004 i 2005 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2004 i 2005 r. (zł/kg)

Rynek mleka

Zygmunt Smoleński
Teresa Zdziarska

Systematyczne rosnące dostawy mleka surowego do przemysłu mleczarskiego wskazują, że już w bieżącym sezonie (IV 2005 – III 2006) wielu dostawcom będzie groziło obciążenie opłatami karnymi z tytułu przekroczenia indywidualnej kwoty hurtowej. We wrześniu b. r. skupiono o 12,5% więcej surowca mlecznego niż przed rokiem, a w ciągu trzech kwartałów b. r. dostarczono do mleczarni 6 410,6 mln. l, tj. 83,4% rocznej dostawy roku ubiegłego. Podobną sytuację zanotowano w czterech innych krajach członkowskich.

We wrześniu b. r. ceny skupu mleka w Polsce – 90,24 zł/100 l (25,01 EUR/100 kg) nadal należały do najniższych w skali całej wspólnoty. Niższe ceny skupu notowano jedynie w Słowacji 24,70 EUR/100 kg (w Niemczech 27,7 EUR/100 kg, Czechach 27,94 EUR/100 kg, Francji 31,01 EUR/100 kg).

Na krajowym rynku wyrobów mleczarskich, w warunkach malejącej podaży surowca, począwszy od sierpnia obserwuje się sezonowe ograniczenie produkcji mleka przetworzonego, mleka w proszku odtłuszczonego i masła. Rośnie natomiast produkcja serów, zarówno świeżych jak i dojrzewających. Według danych GUS we wrześniu ceny zbytu przetworów mlecznych pozostały stabilne. Jedynie masło w blokach i ser dojrzewający lekko podrożały. W październiku wg notowań ZSRIR słabe tendencje wzrostowe wykazywały tylko sery dojrzewające (o 1,2%), twaróg półtłusty (o 1,6%), masło w blokach (o 1,3%) oraz pełne mleko w proszku (o 1,5%). Nie zmieniły się ceny zbytu mleka spożywczego, jogurtu, śmietany i masła konfekcjonowanego.

Także ceny detaliczne nabiału utrzymywały się na dotychczasowym poziomie. Zdrożało jedynie mleko w proszku pełne z 10,69 zł/kg w sierpniu do 10,73 zł/kg we wrześniu, śmietana 18% tł. Odpowiednio z 1,35 do 1,36 zł/200 g oraz ser dojrzewający Edam z 15,96 do 16,06 zł/kg.

W sierpniu b. r. wyraźnie zmalały obroty handlu zagranicznego artykułami mleczarskimi. Eksport mleka w proszku zmniejszono z 13,8 tys. ton w lipcu do 11,9 tys. ton, serów odpowiednio z 9,8 do 9,7 tys. ton, jogurtów i napojów z 5,5 do 2,4 tys.

ton oraz mleka płynnego i śmietany (półprodukty) z 23,5 do 19,8 tys. ton. Importowano natomiast śladowe ilości masła oraz mleka pełnego w proszku. Wzrósł jedynie przywóz serów dojrzewających z ok. 1 tys. ton w poprzednich miesiącach do 1,3 tys. ton.

Ceny eksportowanego mleka w proszku, serów i masła uległy obniżeniu: np. serów z 2586 EUR/tonę w lipcu do 2570 EUR/tonę w sierpniu. Zdrożały natomiast eksportowane jogurty i napoje oraz mleko płynne i śmietana, odpowiednio z 925 do 1024 EUR/tonę i z 501 do 550 EUR/tonę.

Na rynkach krajów członkowskich Wspólnoty notowano następujące ceny trwałych artykułów mleczarskich:

Ceny masła w blokach wyraźnie obniżyły się:

- w Belgii z 2746 EUR/tonę we wrześniu do 2700 EUR/tonę w październiku
- we Francji odpowiednio z 2735 do 2690 EUR/tonę
- w Wielkiej Brytanii z 2837 do 2793 EUR/tonę
- w Niemczech staniały nieznacznie z 2720 do 2715 EUR/tonę
- we Włoszech utrzymały się na poziomie 2900 EUR/tonę.

Ceny sera Edam:

- w Niemczech staniały z 2860-3000 do 2730-2840 EUR/tonę.

Ceny mleka pełnego w proszku wykazywały nieznaczne wahania:

- w Belgii w granicach 2442-2460 EUR/tonę
- we Francji 2380-2450 EUR/tonę
- w Holandii 2380-2390 EUR/tonę
- w Niemczech utrzymywały się na poziomie 2425 EUR/tonę.

Ceny odtłuszczonego mleka w proszku w Krajach Wspólnoty wykazały w październiku słabe tendencje spadkowe:

- w Belgii obniżyły się z 2059 do 2051 EUR/tonę
- we Francji z 1910 do 1880 EUR/tonę
- w Holandii z 1920 do 1900 EUR/tonę
- w Niemczech z 1940 do 1920 EUR/tonę.

Tab. 1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka zł/100 litrów		
		średnio	kl. ekstra	kl. I
2003 I-XII	7 315,8	71,9	.	.
2004 I-XII	7 682,5	86,7	.	.
2004 VIII	703,5	87,5	98,5	68,0
IX	651,1	89,0	99,8	63,8
X	632,5	92,3	101,3	66,8
XI	570,0	95,8	105,1	66,8
XII	590,0	98,3	105,6	74,3
2005 I	610,2	97,2	104,4	70,8
II	568,0	96,3	104,3	71,3
III	651,4	95,3	101,8	67,0
IV	687,9	93,6	99,5	65,2
V	757,1	91,1	99,1	64,8
VI	801,3	90,7	97,3	64,7
VII	805,8	89,8	96,5	62,3
VIII	796,5	89,3	96,4	64,4
IX	732,4	90,2	97,9	65,7
Wskaźnik zmian w %				
<u>IX 2005</u> VIII 2005	92,0	101,0	101,6	102,0
<u>IX 2005</u> IX 2004	112,5	101,3	98,1	103,0

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab. 2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2003 I-XII	1 992,3	148,7	26,8	241,2	214,8	167,0	286,5	195,2
2004 I-XII	2 080,1	138,6	33,6	255,0	269,6	177,2	295,6	218,7
2004 VII	179,5	16,5	3,7	19,9	26,9	15,6	21,6	19,3
VIII	171,1	13,9	2,9	21,7	25,4	14,1	22,9	19,1
IX	168,9	13,2	2,9	18,7	22,0	14,3	22,7	20,2
X	165,8	11,1	2,7	20,3	21,5	14,5	23,3	18,7
XI	157,3	10,4	2,5	19,4	19,2	12,4	22,6	17,9
XII	166,3	7,6	2,4	17,8	20,7	13,2	23,6	17,3
2005 I	165,0	7,6	2,2	20,8	19,0	12,5	23,3	16,8
II	155,2	6,7	1,6	19,9	18,3	12,0	22,4	16,5
III	178,7	8,8	1,9	21,5	21,8	14,1	27,3	17,6
IV	173,9	12,2	2,1	23,1	24,3	14,1	23,8	17,5
V	188,3	15,2	2,6	21,7	28,8	15,7	24,7	20,0
VI	192,8	17,9	3,0	21,5	32,0	15,0	22,7	20,0
VII	194,3	17,6	3,0	19,8	28,4	16,0	22,5	20,7
VIII	184,6	16,5	3,3	20,4	28,8	15,4	23,8	22,2
Wskaźnik zmian w %								
<u>VIII 2005</u> VII 2005	95,0	93,8	110,0	103,0	101,4	96,3	105,8	107,2
<u>VIII 2005</u> VIII 2004	107,9	118,7	113,8	94,0	113,4	109,2	103,9	116,2

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Ceny producentów (z VAT) wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Edam (1 kg)
	w folii 2-2,5% tł.	UHT 1-2,5% tł.	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2004 VIII	1,14	1,57	8,87	10,89	12,21	12,87	0,81	4,45	6,88	12,39
IX	1,14	1,58	8,85	10,81	12,27	12,89	0,81	4,46	6,91	12,72
X	1,16	1,60	8,96	11,04	12,48	12,89	0,81	4,50	6,98	13,04
XI	1,17	1,61	9,03	11,16	12,56	12,87	0,80	4,54	7,04	13,32
XII	1,19	1,63	9,07	11,18	12,72	12,90	0,81	4,61	7,13	13,35
2005 I	1,27	1,76	7,43	9,20	10,63	10,69	0,79	4,35	7,33	11,59
II	1,27	1,77	7,62	9,36	10,22	10,76	0,77	4,30	7,32	11,28
III	1,21	1,70	8,24	10,61	10,71	11,12	0,76	4,63	7,13	12,64
IV	1,21	1,65	8,13	10,41	10,48	10,81	0,76	4,63	7,15	12,29
V	1,21	1,65	8,12	10,40	10,53	10,72	0,76	4,61	7,13	11,99
VI	1,21	1,65	8,21	10,33	10,75	10,85	0,76	4,59	7,10	11,68
VII	1,21	1,65	8,24	10,36	11,07	11,10	0,74	4,59	7,12	11,60
VIII	1,21	1,64	8,30	10,29	11,05	11,19	0,74	4,60	7,11	11,60
IX	1,21	1,64	8,22	10,23	11,15	11,17	0,75	4,59	7,11	11,84
X ^a	1,29	1,75	7,40	8,98	10,05	10,44	.	4,28	7,55	10,75
Wskaźnik zmian w %										
<u>IX 2005</u> <u>VIII 2005</u>	100,0	100,0	99,0	99,4	100,9	99,8	101,4	99,8	100,0	102,1
<u>IX 2005</u> <u>IX 2004</u>	106,1	103,8	92,9	94,6	90,9	86,7	92,6	102,9	102,9	93,1

^a ceny wg ZSRIR notowane w dniu 30 X 2005 r. (bez VAT)

Źródło: GUS i ZSRIR.

Tab. 4. Ceny detaliczne wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (411 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Edam (1 kg)
	w folii	UHT								
2004 VIII	1,36	2,36	8,14	2,98	3,22	0,62	1,00	1,29	9,06	16,14
IX	1,37	2,35	8,33	3,01	3,24	0,63	1,01	1,30	9,11	16,33
X	1,38	2,36	8,50	3,03	3,26	0,63	1,02	1,31	9,17	16,70
XI	1,40	2,36	8,71	3,05	3,26	0,64	1,02	1,32	9,23	16,90
XII	1,42	2,39	8,78	3,06	3,26	0,64	1,02	1,34	9,28	17,07
2005 I	1,44	2,41	10,13	3,07	3,27	0,64	1,03	1,34	9,33	17,24
II	1,44	2,42	10,22	3,08	3,23	0,63	1,03	1,34	9,39	17,36
III	1,45	2,42	10,24	3,07	3,19	0,63	1,03	1,35	9,41	17,19
IV	1,45	2,43	10,33	3,07	3,16	0,63	1,02	1,35	9,41	17,05
V	1,46	2,43	10,46	3,08	3,14	0,63	1,03	1,35	9,42	16,78
VI	1,46	2,42	10,59	3,07	3,14	0,63	1,03	1,35	9,41	16,48
VII	1,46	2,42	10,61	3,07	3,12	0,63	1,03	1,35	9,41	16,19
VIII	1,46	2,42	10,69	3,07	3,12	0,63	1,02	1,35	9,42	15,96
IX	1,46	2,42	10,73	3,07	3,12	0,63	1,02	1,36	9,42	16,06
Wskaźnik zmian w %										
<u>IX 2005</u> <u>VIII 2005</u>	100,0	100,0	100,4	100,0	100,0	100,0	100,0	100,7	100,0	100,6
<u>IX 2005</u> <u>IX 2004</u>	106,6	103,0	128,8	102,0	96,3	100,0	101,0	104,6	103,4	98,3

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne
2003 I-XII	107,6	52,0	9,2	0,4	20,0	8,3	5,7	5,3	6,4	1,2
2004 I-XII	129,0	81,2	27,6	52,9	43,7	5,9	8,6	4,1	3,7	1,9
2004 VII	9,9	8,1	3,4	6,5	4,0	0,5	0,7	0,3	0,4	0,09
VIII	15,2	8,9	2,4	7,5	3,9	0,5	0,8	0,5	0,2	0,1
IX	15,1	8,1	2,2	7,6	4,5	0,6	0,9	0,2	0,1	0,1
X	9,8	6,8	1,9	7,4	4,2	0,6	0,8	0,2	0,3	.
XI	14,2	6,7	1,2	7,1	4,0	0,6	1,3	0,4	0,2	0,1
XII	6,4	5,5	1,2	9,9	4,1	0,9	1,3	0,3	0,3	0,1
2005 I	4,8	5,4	2,1	5,8	5,6	1,0	0,8	0,6	0,2	0,06
II	5,4	6,4	2,4	6,2	6,9	0,7	0,8	0,2	0,2	0,1
III	10,9	7,6	3,1	8,3	7,8	0,9	1,3	0,2	0,2	0,3
IV	12,5	8,1	4,2	10,5	6,3	0,9	1,1	0,4	0,2	0,2
V	15,6	9,0	4,6	17,6	7,3	0,7	1,2	0,4	0,2	0,3
VI	28,2	9,9	4,1	22,9	6,2	0,9	1,2	0,09	0,3	0,6
VII	13,8	9,8	3,2	23,5	5,5	1,0	1,0	0,1	0,3	0,2
VIII	11,9	9,7	3,3	19,8	2,4	0,4	1,3	0,2	0,4	0,2
Wskaźnik zmian w %										
<u>VIII 2005</u> <u>VII 2005</u>	86,2	99,0	103,1	84,3	43,6	40,0	130,0	200,0	133,3	100,0
<u>VIII 2005</u> <u>VIII 2004</u>	78,3	109,0	137,5	264,0	61,5	80,0	162,5	40,0	200,0	200,0

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych CIHZ, MRiRW i MF.

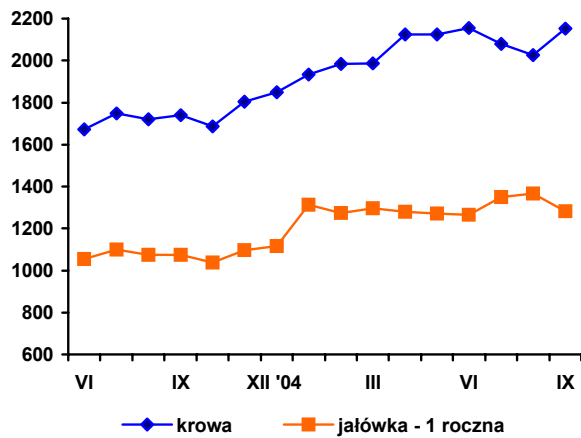
Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tone)

Miesiące	Eksport					Import				
	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne
2003 I-XII	1 367	2 275	2 065	750	880	1 518	3 246	1 736	797	833
2004 I-XII	1 606	2 352	2 397	547	822	1 704	3 232	2 222	1 432	801
2004 VII	1 796	2 296	2 596	531	835	1 740	2 996	2 557	1 427	1 077
VIII	1 627	2 325	2 546	550	830	1 630	3 098	3 005	1 536	1 036
IX	1 840	2 453	2 398	564	849	2 002	3 178	3 050	1 281	1 014
X	1 817	2 664	2 716	508	826	1 976	3 177	2 946	1 772	.
XI	1 418	2 937	2 790	562	889	1 807	3 676	2 359	1 663	1 233
XII	1 674	2 683	2 406	295	892	1 178	2 996	3 025	1 696	1 043
2005 I	1 742	2 801	2 539	639	896	1 666	3 261	2 618	1 402	1 415
II	1 798	2 515	2 217	654	869	1 889	3 195	3 273	1 572	1 095
III	1 725	2 633	2 483	676	894	1 951	3 293	3 884	1 638	1 211
IV	1 777	2 639	2 271	687	915	1 968	3 143	2 305	1 519	1 223
V	1 517	2 644	2 386	557	902	1 900	3 042	2 234	1 525	1 371
VI	2 097	2 455	2 223	455	886	1 686	3 029	3 630	2 141	1 091
VII	1 912	2 586	2 524	501	925	1 728	3 195	3 697	1 574	1 318
VIII	1 859	2 570	2 380	551	1 024	2 281	3 107	3 235	1 388	1 261
Wskaźnik zmian w %										
<u>VIII 2005</u> <u>VII 2005</u>	97,2	99,4	94,3	110,0	110,7	132,0	97,2	87,5	88,2	95,7
<u>VIII 2005</u> <u>VIII 2004</u>	114,3	110,5	93,5	100,2	123,4	139,9	100,3	107,7	90,4	121,7

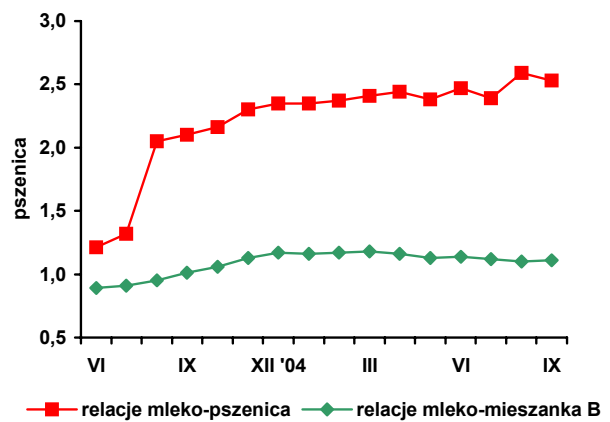
Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych CIHZ, MRiRW i MF.

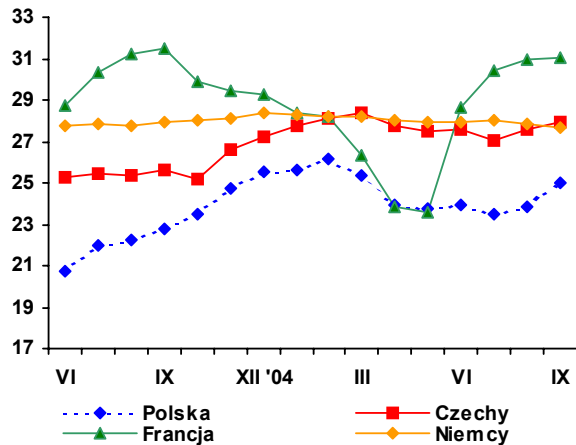
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

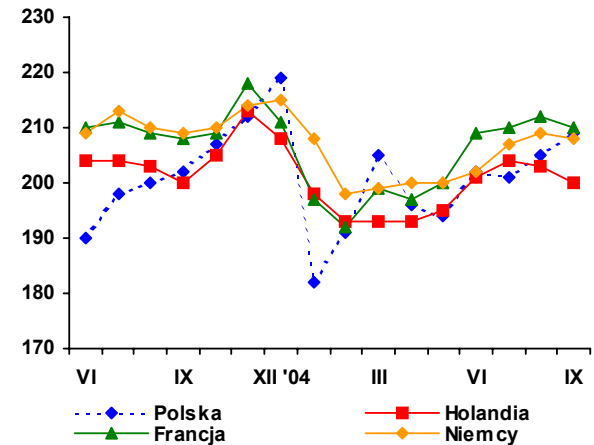
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

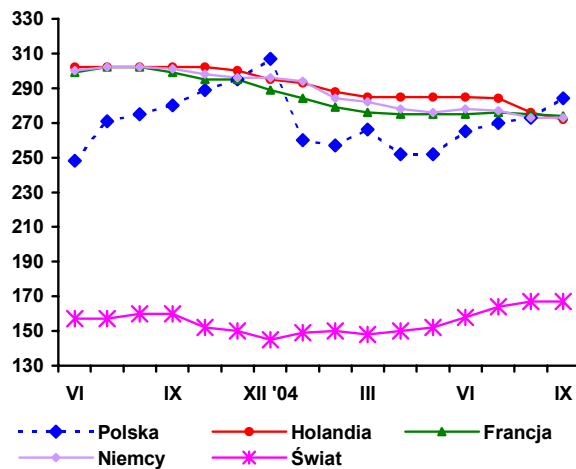
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

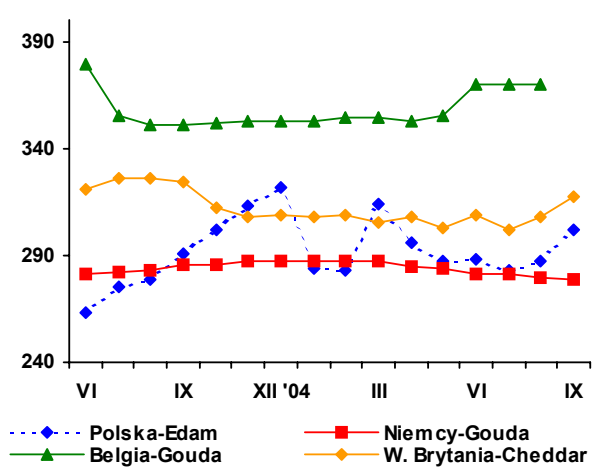
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtuszczonego w proszku (EUR/100kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Milk Products i Preserved Milk.

Rynek wołowiny

Danuta Rycombel

Od lipca br. ma miejsce powolny spadek cen skupu żywca wołowego. We wrześniu 2005 r. średnia cena skupu bydła wynosiła 4,10 zł/kg wagi żywej i była o ok. 2% niższa w porównaniu do sierpnia br. ale o ok. 6% wyższa niż we wrześniu 2004 r. W październiku br. ceny skupu nadal spadały, osiągając poziom 3,90-3,92 zł/kg wagi żywej. W IV kwartale 2005 r. na poziom cen skupu bydła będą wpływały niższe ceny skupu trzody chlewnej powodowane wzrostem jej podaży oraz sytuacja w eksporcie mięsa i żywca wołowego. Październikowe notowania cen na rynkach hurtowych w Berlinie i Holandii wskazują, że ceny wołowiny utrzymują się na stałym poziomie i nie wykazują tendencji do wzrostu. Ceny łaty wołowej wahały się od 2,85 do 3,20 EUR/kg, a rostbefu od 5,65 do 7,80 EUR/kg.

Spadkowi cen skupu bydła towarzyszy spadek cen skupu cieląt, które od czerwca do września 2005 r. obniżyły się z 9,79 do 9,33 zł/kg wagi żywej. W październiku br. ceny cieląt na targowiskach kształtowały się w granicach 9,10-9,26 zł/kg wagi żywej. Przy niższych cenach skupu żywca wołowego i cielęcego, ceny sprzedaży ćwierci z buhajów również w zakładach mięsnych wykazywały tendencje spadkowe i dopiero w ostatnim tygodniu października br. wzrosły z 9454 do 9571 zł/tonę, natomiast ceny sprzedaży ćwierci z krów obniżyły się z 7299 do 7153 zł/tonę.

We wrześniu br. skup żywca wołowego i cielęcego wyniósł 11,2 tys. ton wobec 11,4 tys. ton w analogicznym miesiącu 2004 r. W III kwartale 2005 r. ukształtował się on na poziomie 35,4 tys. ton i był o 4 tys. ton większy niż przed rokiem. W październiku br., w strukturze towarowej skupu nastąpił wyraźny wzrost udziału jałówek, z ok. 13% do ok. 19%. W III kwartale 2005 r. zwiększyła się również produkcja przemysłowa wołowiny i cielęciny, do 32,6 tys. ton z 30,6 tys. ton w III kwartale 2004 r.

W sierpniu 2005 r. eksport żywca wołowego i cielęcego wyniósł 11,5 tys. ton w ekwiwalencie mięsa i był o ok. 2 tys. ton większy niż w sierpniu 2004 r. Jednak eksport żywego bydła i cieląt wyniósł 54098 sztuk i był o 8195 sztuk mniejszy niż w lipcu br. Nastąpił nieznaczny spadek cen uzyskiwanych z ich sprzedaży. Od maja br. ceny w eksporcie bydła i cieląt nie wykazywały tendencji do wzrostu i wahały się od 2,38 do 2,41 EUR/kg wagi żywej. Również ceny w eksporcie mięsa wołowego chłodzonego były stabilne i wynosiły 2,16-2,22 EUR/kg, a jego eksport w sierpniu br. wyniósł 6,8. ton wobec 9,4 tys. ton w lipcu br.

Tab. 1. Produkcja, skup, eksport i import wołowiny (tys. ton)

Wyszczególnienie	Skup żywca wołowego i cielęcego w ekw. mięsa	Eksport wołowiny w ekw. mięsa			Import wołowiny	
		ogółem	żywiec	mięso		
I-XII 2003	274,2 ^a	92,5	37,7	44,3	5,2	
I-XII 2004	255,7 ^b	117,2	43,4	66,6	3,7	
2004	VII	10,4	11,2	4,6	6,1	0,4
	VIII	9,6	9,9	3,8	5,5	0,2
	IX	11,4	10,8	3,8	6,3	0,7
	X	11,4	11,3	3,8	6,2	0,5
	XI	11,3	10,5	3,1	6,9	0,1
	XII	11,4	10,2	3,0	6,6	0,1
2005	I	9,6	10,9	3,3	6,9	0,3
	II	9,8	11,5	3,2	7,7	1,2
	III	11,8	13,0	3,6	8,8	1,3
	IV	12,9	15,7	4,6	10,4	0,7
	V	13,0	15,5	4,3	10,4	1,1
	VI	12,4	14,8	4,3	9,9	1,4
	VII	12,6	13,8	3,5	9,7	2,0
	VIII	11,6	11,5	3,3	7,8	1,3
	IX	11,2	-	-	-	-

^a obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 10 osób

^b obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 50 osób

Źródło: Na podstawie danych GUS – miesięcznych informacji o produkcji i handlu zagranicznym, skup na podstawie Biuletynu GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie	Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością		
					zbytu	detalicznej	
2004	VII	3,90	9,01	13,74	15,42	3,52	3,95
	VIII	3,81	8,59	13,67	15,50	3,59	4,07
	IX	3,86	8,96	13,83	15,52	3,58	4,02
	X	3,81	9,63	13,94	15,63	3,66	4,10
	XI	3,78	9,48	13,96	15,77	3,69	4,15
	XII	3,78	9,40	13,95	15,84	3,69	4,19
2005	I	3,82	9,30	14,01	15,86	3,36	4,15
	II	4,06	9,57	14,11	15,86	3,47	3,90
	III	4,17	10,31	14,23	15,98	3,41	3,83
	IV	4,18	9,95	14,26	16,08	3,41	3,85
	V	4,18	9,64	14,33	16,18	3,43	3,87
	VI	4,28	9,79	14,35	16,24	3,35	3,79
	VII	4,23	9,53	14,43	16,41	3,41	3,88
	VIII	4,18	9,56	14,64	16,50	3,45	3,94
	IX	4,10	9,33	14,67	16,67	3,58	4,06
w % ceny	sprzed roku	106,20	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	98,10	-	-	-	-	-

Źródło: Na podstawie danych GUS.

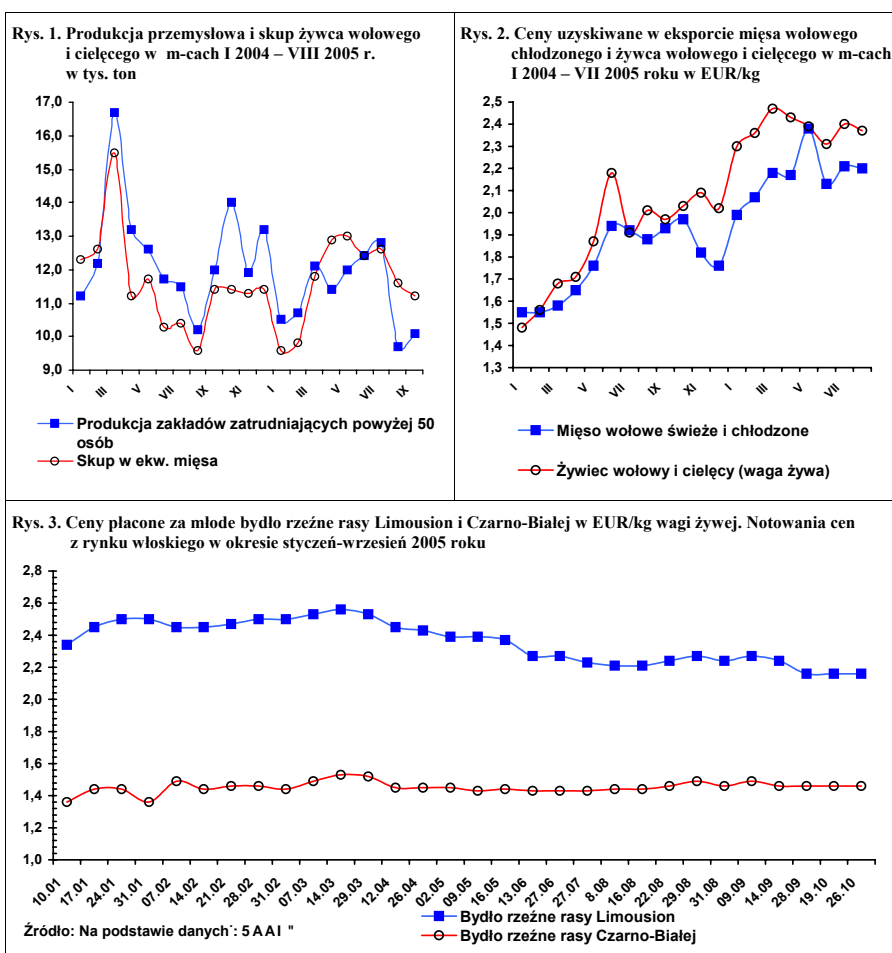
Tab. 3. Cena targowiskowa, cena zbytu i cena referencyjna wołowy

Wyszczególnienie	III 2005	IV 2005	V 2005	VI 2005	VII 2005	VIII 2005	IX 2005	X 2005	XI ^a 2005
	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach w zł/kg wagi żywej:									
Bydło ogółem	4,19	4,19	4,15	4,18	4,24	4,22	4,21	4,01	3,90
Buhaje kl. R	4,46	4,57	4,49	4,52	4,92	4,68	4,49	4,44	4,37
Krowy R+O+P	3,57	3,64	3,56	3,59	3,67	3,61	3,58	3,33	3,17
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg w zł/kg wagi żywej	8,96	9,53	8,83	8,93	9,35	8,82	8,82	8,93	9,13
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych w zł/tonę:									
Ćwierci z buhajów do 2 lat	9 562	9 783	10 089	9 562	9 746	10 817	9 889	9 516	9 571
Ćwierci z krów rzeźnych	7 709	8 166	8 109	7 438	7 912	7 720	7 763	7 367	7 153
Cena referencyjna w euro/100 kg tuszy schłodzonej ^b :									
UE-25	291,52	301,71	301,05	298,52	289,84	285,6	287,01	286,01	285,70
Polska	224,88	218,46	215,98	220,50	226,01	219,28	218,90	232,34	224,08

^a z powodu braku danych podany jest ostatni tydzień miesiąca

^b ceny referencyjne, są to ceny otrzymywane przez producentów żywca wołowego, których notowania pochodzą z rynków reprezentatywnych państw członkowskich UE i są przekazywane co tydzień do Komisji Europejskiej. Są one porównywane z ceną bazową, ustaloną przez Komisję Europejską w wysokości 2224 EUR/tonę kl. R3. Jeśli ceny referencyjne wykazują tendencję spadkową i stanowią mniej niż 103% ceny bazowej, wówczas kraj członkowski może ubiegać się o dopłaty do magazynowania, które od 01.07.2002 są podstawowym instrumentem utrzymania równowagi na tym rynku

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Wspólnej Organizacji Rynków.

Rynek wieprzowiny

Jan Małkowski

Danuta Zawadzka

Ze względu na utrzymującą się sezonowość cen trzody najlepszą ilustracją ich rozwoju w 2005 r. jest wykres 1. Pokazuje on, że począwszy od kwietnia, ceny te kształtują się pomiędzy ekstremalnie wysokim poziomem w 2004 r. i niskim poziomem cen w 2003 r. Niski poziom cen w 2003 r. i w pierwszych dwóch miesiącach 2004 r. był wynikiem przewagi podaży trzody nad popytem, natomiast wysoki poziom cen w 2004 r. był rezultatem odwrotnej sytuacji. Z początkiem wiosny 2005 r. znów dała o sobie znać przewaga podaży nad popytem, choć nie tak duża jak w 2003 r. W kwietniu ceny skupu trzody wynosiły 3,60 zł/kg i były niższe niż w kwietniu 2004 r. o 10%, ale wyższe niż w kwietniu 2003 r. o 15% kiedy wynosiły 3,12 zł/kg.

W październiku ceny trzody kształtowały się na poziomie 3,95 zł/kg i były niższe niż w analogicznym okresie 2004 r. o 15% i wyższe niż w październiku 2003 r. o 21% (3,26 zł/kg). Do końca 2005 r. nastąpi dalszy spadek cen skupu trzody. Opłacalność chowu trzody w całym roku jest jednak nawet większa niż w ubiegłym roku, mimo spadku cen trzody. Od żniw 2004 r. na bardzo niskim poziomie pozostają bowiem ceny zbóż. Rezultatem dobrej ubiegłorocznej i tegorocznej opłacalności był wzrost pogłowia trzody chlewnej w połowie roku o 6,6%, w tym macior próśnych o 11,1%. Ocenia się, że listopadowe badanie pogłowia trzody też wykaże wysoki wskaźnik wzrostu pogłowia trzody w porównaniu do listopada 2004 r. w tym także loch próśnych.

W 2006 r. będziemy mieć więc do czynienia z dużą podażą trzody i niskim poziomem jej cen. Spadną ceny detaliczne wieprzowiny powodując wzrost spożycia. Nie uniknie się jednak trudności na rynku.

Polska wieprzowina na rynku unijnym jest mało konkurencyjna. W dodatku również w innych krajach, podobnie jak w Polsce występuje spadkowa tendencja cen trzody (wykres 5). Nie jest to okoliczność sprzyjająca eksportowi w sytuacji braku przewagi konkurencyjnej, którą w dodatku osłabia wzrost wartości złotego. We wrześniu br. cena tuczników klasy E wyrażona w złotych spadła w Polsce w porównaniu z wrześniem 2004 r. o 16%, zaś wyrażona w euro tylko o 6,2%. O 5,7% spadła w tym okresie też przeciętna cena w Unii, ale w Belgii, Holandii i w Niemczech spadek cen wyniósł 10%.

W ciągu pierwszych siedmiu miesięcy 2005 r., eksport mięsa wieprzowego i jego przetworów wyniósł 153 tys. ton i był o 5,5% wyższy niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Mniej więcej połowa tego eksportu przypada na kraje unijne, a w wypadku kielbas zdecydowana większość. Jednocześnie import wieprzowiny odnoszący się w zasadzie do mięsa wyniósł w tym okresie 101 tys. ton i pochodził w całości z Unii Europejskiej, głównie z Danii, Niemiec, Holandii i Belgii. Spośród tych krajów jedynie w Danii ceny trzody porównywalnej pod względem jakości są ciągle o kilka lub kilkanaście procent niższe niż w Polsce. Sądzić więc należy, że chodzi tu o import takich elementów, jak boczki czy szynki, których produkcja w Polsce nie jest wystarczająca.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów		Import mięsa, podrobów i przetworów	
	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b		Wskaźniki zmian ^b
2003 I-XII	2 006,0	129,4	250,5	288,9	58,6	98,2
2004 I-XII	1 886,0	94,0	207,6	82,9	123,5	210,8
II	103,5	90,3	28,5	..	1,5	.
III	120,1	107,5	27,5	.	4,5	.
IV	107,5	110,3	18,3	.	2,8	.
V	99,9	109,4	12,9	.	8,7	.
VI	96,7	101,0	11,2	.	15,4	.
I-VI	978,5	98,2	122,5	124,6	33,3	168,2
VII	93,2	95,9	13,6	.	15,5	.
VIII	91,0	88,3	9,5	.	14,7	.
IX	97,2	95,3	12,6	.	15,8	.
X	94,0	104,8	15,4	.	14,3	.
XI	93,7	98,7	16,1	.	17,0	.
XII	108,4	114,5	17,4	.	12,9	.
2005						
II	95,5	92,3	15,6	54,4	12,4	.
III	116,0	96,6	19,0	69,1	14,4	414,4
IV	102,5	95,3	19,6	106,6	11,5	410,7
V	115,9	116,0	20,6	159,7	11,3	129,9
VI	113,1	116,9	24,2	216,1	11,4	74,0
I-VI	914,2	93,4	108,7	88,7	72,5	217,7
VII	104,1	111,7	21,9	161,0	11,3	72,9
VIII	111,7	128,8	22,6	237,9	17,4	118,4
IX	100,5	103,3	x	x	x	X

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki

^b analogiczny okres poprzedniego roku = 100

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, żyta, mieszanki T2, Provitu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Targowiskowa cena żyta w zł/dt	Relacje cen trzoda: żyto	Cena mieszanki T2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka T2	Cena Provitu w zł/dt	Relacja cen trzoda: Provit	Cena prosiąt w zł/szt.
2004 I-XII	4,11	44,40	9,2
II	3,25	48,34	6,7	90,0	3,6	171,0	1,9	75
III	3,80	49,08	7,7	91,4	4,2	173,5	2,2	81
IV	3,97	49,17	8,1	94,1	4,2	177,4	2,2	89
V	4,06	49,29	8,7	98,2	4,1	184,8	2,2	95
VI	4,60	49,55	9,3	99,4	4,6	186,4	2,5	105
VII	4,69	49,08	9,4	99,4	4,7	185,1	2,5	116
VIII	4,65	39,72	11,7	98,8	4,7	181,2	2,6	115
IX	4,95	37,96	13,0	97,5	5,1	176,3	2,8	120
X	4,65	38,92	11,9	93,8	5,0	173,5	2,7	116
XI	4,55	38,01	12,0	92,3	4,9	171,6	2,7	124
XII	4,41	37,38	12,8	90,4	4,9	169,5	2,6	130
2005								
II	3,95	38,01	10,4	86,0	4,6	166,9	2,4	136
III	3,95	38,16	10,4	84,7	4,7	164,2	2,4	139
IV	3,60	36,95	9,7	83,7	4,3	163,2	2,2	140
V	3,58	35,13	10,2	82,8	4,3	163,0	2,2	123
VI	3,68	34,08	10,8	82,1	4,5	162,3	2,3	128
VII	3,98	31,82	12,5	81,4	4,9	162,1	2,5	128
VIII	4,19	32,49	12,9	81,2	5,2	162,4	2,6	129
IX	4,13	31,85	13,0					130

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		Schabu Środk. z/k	Szynki gotowanej	Kielbasy toruńskiej	Schabu Środk. z/k	Szynki gotowanej	Kielbasy toruńskiej	Schabu środk. z/k	Szynki gotowanej	Kielbasy toruńskiej
2004 I-XII	5,27	12,65	15,68	9,92	14,15	19,83	11,78	.	.	.
II	4,17	10,85	14,32	9,00	12,16	18,47	11,04	112,1	129,0	122,7
III	4,87	11,47	14,65	9,20	12,47	18,57	11,02	108,7	126,8	119,8
IV	5,09	11,99	14,95	9,39	13,25	18,91	11,21	110,5	126,5	119,4
V	5,30	12,33	15,18	9,42	13,64	19,11	11,32	110,6	125,9	120,2
VI	5,90	13,44	15,99	10,07	14,46	19,29	11,64	107,6	120,6	115,6
VII	5,90	13,80	16,35	10,39	15,52	20,85	12,16	112,5	127,5	117,0
VIII	5,95	13,66	16,48	10,41	15,36	20,73	12,16	112,4	125,8	116,8
IX	6,35	13,60	16,49	10,48	15,36	20,75	12,31	112,9	125,8	117,5
X	5,96	13,49	16,50	10,56	15,34	20,87	12,49	113,7	126,5	118,3
XI	5,83	13,22	16,48	10,94	15,14	20,75	12,45	114,5	125,9	113,8
XII	5,65	13,02	16,24	10,53	15,78	20,60	12,45	121,2	126,8	118,2
2005										
II	5,06	12,17	15,75	10,08	13,87	20,21	12,20	114,0	128,3	121,0
III	5,06	12,08	15,70	9,96	13,75	20,10	12,10	113,8	128,0	121,5
IV	4,62	11,84	15,61	9,85	13,65	20,00	12,03	115,3	128,8	122,1
V	4,59	11,55	15,59	9,84	13,31	19,84	11,92	115,2	127,3	121,1
VI	4,72	11,58	15,65	9,85	13,07	19,80	11,86	118,3	126,5	120,5
VII	5,10	11,71	15,67	9,83	13,16	19,74	11,84	112,4	126,0	120,4
VIII	5,36	12,01	15,76	9,93	13,49	19,88	11,90	112,3	126,1	119,8
IX	5,29	12,11	15,79	9,92	13,67	19,95	11,93	112,9	126,3	120,3

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

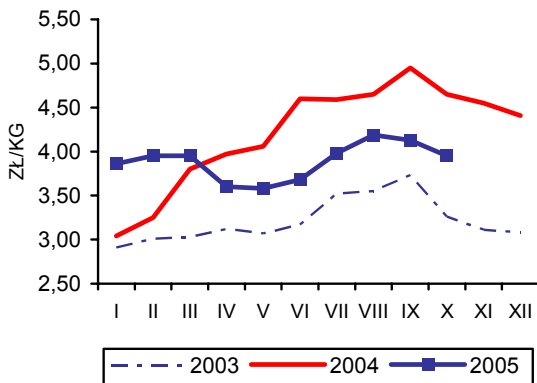
Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata i miesiące	UE-25	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-25	Niemczech	Danii
2004 I-XII							
II	125,84	.	130,80	105,98	.	.	.
III	136,40	.	141,75	118,25	.	.	.
IV	132,35	.	135,97	120,05	.	.	.
V	129,60	120,61	132,87	115,44	93,1	90,8	104,5
VI	145,74	137,65	149,38	122,47	94,4	92,1	112,4
VII	150,12	143,51	156,79	128,89	95,6	91,5	111,3
VIII	143,59	147,17	159,86	128,39	102,5	92,1	114,6
IX	151,53	155,62	164,23	131,27	102,7	94,8	118,5
X	142,51	151,23	151,26	125,98	106,1	100,0	120,0
XI	140,66	149,29	150,96	126,09	106,1	98,9	118,4
XII	143,02	146,70	154,30	123,93	102,6	95,1	118,4
2005							
II	140,82	137,29	150,98	122,03	97,5	90,9	112,5
III	140,33	135,11	147,54	125,83	96,2	91,6	107,4
IV	131,36	124,00	136,21	121,87	94,6	92,5	101,0
V	132,56	118,30	143,40	116,20	89,2	82,5	101,9
VI	142,85	126,10	151,81	118,42	88,3	83,1	106,5
VII	143,15	135,13	147,54	123,49	94,4	91,6	109,4
VIII	145,53	142,78	152,35	124,10	98,1	93,7	115,1
IX	142,92	145,94	148,51	124,70	102,1	98,3	117,0

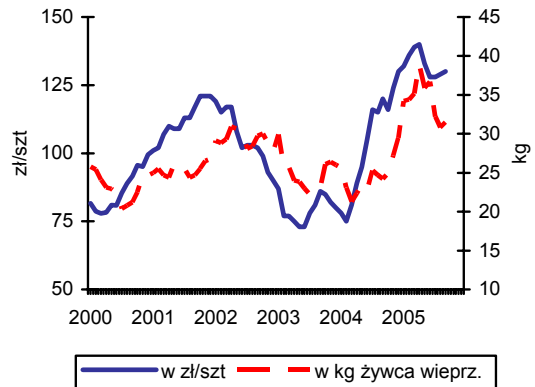
Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

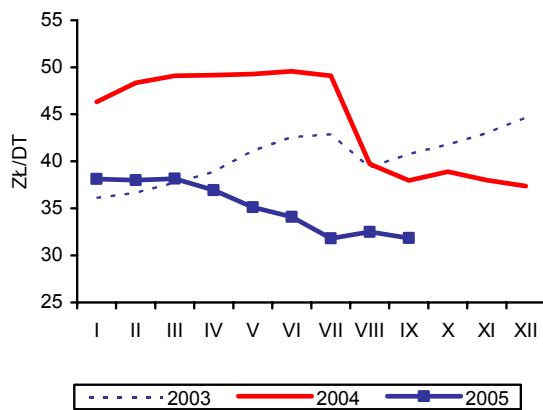
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

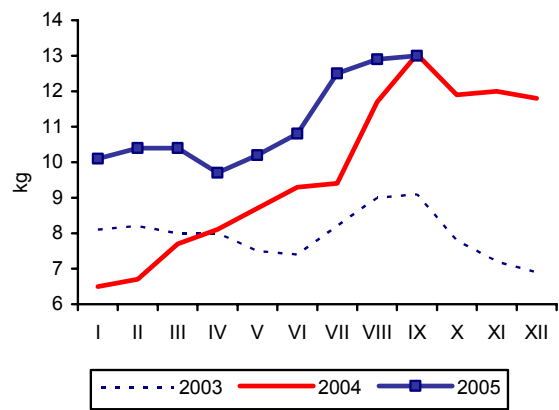
Rys. 2. Ceny prosiąt w Polsce

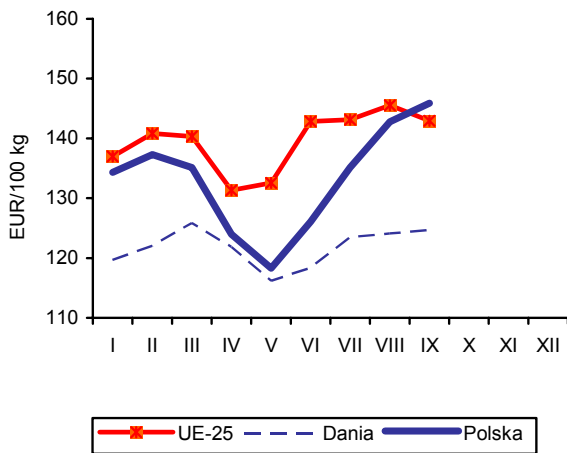
Rys. 3. Targowiskowe ceny żyta w Polsce

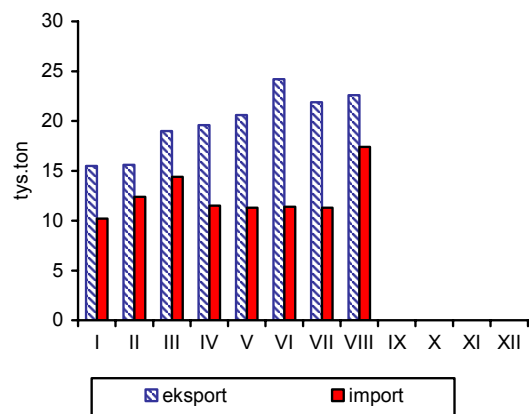
Rys. 4. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

Rys. 5. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 6. Polski handel zagraniczny wieprzowiną

Źródło: GUS, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

Rynek mięsa drobiowego i jaj

Mira Kobuszyńska
Grzegorz Dybowski

Rynek mięsa drobiowego

Do września 2005 r. nadal utrzymywała się silna tendencja wzrostowa produkcji mięsa drobiowego. Do końca trzeciego kwartału była ona o ok. 20% wyższa niż w tym samym okresie poprzedniego roku. Jednakże od połowy października pojawiła się bariera popytu związana z obawami konsumentów przed ptasią gripą. Brak na razie oficjalnych danych o skali spadku sprzedaży mięsa drobiowego w Polsce. Według wypowiedzi producentów, spadek ten mógł wynieść ok. 30% dotychczasowej wielkości sprzedaży.

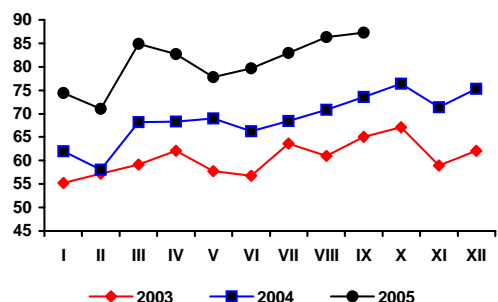
Rośnie eksport mięsa drobiowego w relacji do tych samych miesięcy roku poprzedniego. W bieżącym roku przeciętny miesięczny eksport wynosił od 11,5 do 14 tys. ton. Bardzo duże wahania miesięczne, z tendencją spadkową w stosunku do analogicznych miesięcy roku poprzed-

niego, wykazuje import. W bieżącym roku wynosił on od 3 do 9 tys. ton miesięcznie.

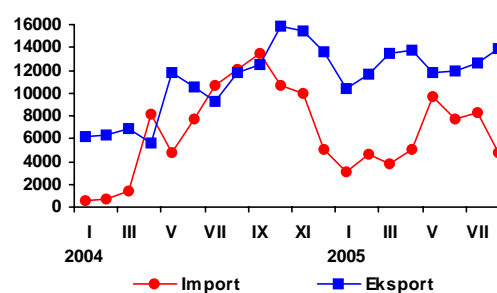
Od września 2005 r. zahamowaniu uległ intensywny spadek cen pasz przemysłowych, przy równoczesnym spadku cen płaconych hodowcom kurcząt. Prawie niezmiennie pozostały natomiast ceny skupu indyków.

W październiku 2005 r. powiększyła się różnica pomiędzy średnią ceną sprzedaży mięsa kurcząt brojlerów w Unii Europejskiej (średnia UE-25) i w Polsce. W krajach Unii Europejskiej były one o 34% wyższe niż w Polsce. W miesiącu tym ceny sprzedaży spadały w większości krajów unijnych. W Polsce skala spadku była wyższa niż średnio u partnerów Wspólnoty. Największa różnica cen sprzedaży wystąpiła między Polską a Francją i Niemcami (79 i 65%), natomiast najmniejsze między Polską a Hiszpanią (26%).

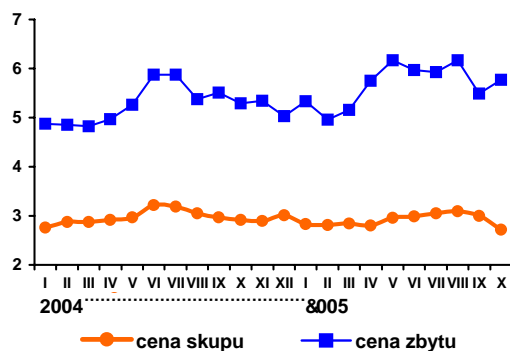
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

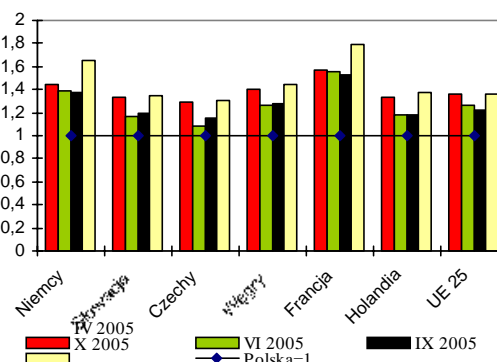
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Relacja cen zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE-25 w kwietniu 2005 r.

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2003	2004	2005
I	55,2	62,0	74,4
II	57,2	58,1	71,0
III	59,2	68,2	84,9
IV	62,1	68,3	82,7
V	57,8	69,0	77,8
VI	56,8	66,2	79,6
VII	63,6	68,4	82,9
VIII	61,0	70,8	86,3
IX	65,1	73,5	87,3
X	67,1	76,4	
XI	58,9	71,4	
XII	62,1	75,3	

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2004	2005 ^a	2004	2005 ^a
I	616	3 117	6 142	10 395
II	763	4 614	6 359	11 635
III	1 369	3 804	6 925	13 423
IV	8 111	5 083	5 672	13 824
V	4 757	9 704	11 745	11 831
VI	7 769	7 713	10 494	11 911
VII	10 686	8 345	9 285	12 622
VIII	12 032	4755	11 826	13 894
IX	13 416		12 530	
X	10 719		15 844	
XI	9 941		15 474	
XII	5 106		13 621	
RAZEM	85 287		125 917	

^a dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ.

Tab. 3. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/osobę miesięcznie)

Kwartał	Mięso drobiowe		Wędliny drobiowe	
	2004	2005	2004	2005
I	1,41	1,46	0,20	0,20
II	1,46		0,21	
III	1,54		0,22	
IV	1,62		0,22	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Dynamika cen na rynku kurcząt brojlerów (miesiąc poprzedni = 1)

Miesiące	Mieszanka DK grower		Pisklęta		Żywiec (skup)		Tuszka (zbyt)		Tuszka (detal)	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005
I	1,019	0,993	0,947	1,001	1,000	0,940	0,988	1,060	1,018	1,083
II	1,031	0,3981	0,916	1,019	1,040	0,993	0,996	0,931	1,044	0,976
III	1,024	0,975	1,000	1,028	1,000	1,011	0,994	1,040	1,033	1,019
IV	1,031	0,982	1,092	1,000	1,017	0,986	1,031	1,114	1,030	1,029
V	1,046	0,992	0,916	1,000	1,017	1,057	1,058	1,073	1,011	1,108
VI	1,018	0,992	1,071	1,000	1,084	1,010	1,118	0,968	1,216	1,019
VII	1,000	0,901	1,000	1,000	0,991	1,020	1,000	0,993	0,988	0,983
VIII	0,985	0,917	1,000	1,009	0,956	1,013	0,914	1,040	0,859	1,023
IX	0,981		1,010		0,974	0,971	1,024	0,890	0,955	0,959
X	0,988		1,000		0,983	0,907	0,960	1,051	1,011	
XI	0,988		1,009		0,993		1,009		1,009	
XII	0,986		1,000		1,040		0,942		1,014	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 5. Dynamika cen na rynku indyków brojlerów (miesiąc poprzedni = 1)

Wyszczególnienie	Pisklęta		Żywiec (skup)		Tuszka (zbyt)	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005
I	1,000	1,000	0,931	0,956	0,971	1,035
II	1,000	1,000	0,969	0,947	0,950	0,992
III	1,000	1,000	1,032	1,005	1,020	0,923
IV	1,000	1,000	1,052	1,048	0,983	1,083
V	0,880	1,000	0,993	1,101	1,023	0,967
VI	1,050	1,000	1,009	1,009	1,015	1,041
VII	1,000	1,000	1,059	0,986	1,016	1,003
VIII	1,000	1,000	1,002	1,012	0,953	1,026
IX	1,000	1,100	0,957	1,007	1,037	0,961
X	1,000		0,982	0,998	0,987	0,916
XI	1,000		0,989		1,004	
XII	1,000		0,947		1,055	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 6. Relacja ceny sprzedaży mięsa kurcząt w Polsce do cen w wybranych krajach UE-25 (Polska = 1,00)

Wyszczególnienie	Niemcy	Słowacja	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE-25
2004 XII	1,35	1,25	1,21	1,32	1,20	1,22	1,32	1,26
2005 I	1,49	1,42	1,28	1,48	1,37	1,35	1,44	1,39
II	1,41	1,33	1,25	1,41	1,48	1,28	1,35	1,31
III	1,36	1,30	1,22	1,32	1,41	1,22	1,38	1,32
IV	1,45	1,33	1,29	1,40	1,57	1,34	1,44	1,36
V	1,23	1,10	1,06	1,15	1,34	1,13	1,26	1,21
VI	1,39	1,17	1,09	1,26	1,56	1,18	1,16	1,27
VII	1,33	1,11	1,05	1,20	1,50	1,13	1,13	1,21
VIII	1,28	1,10	1,05	1,19	1,41	1,09	1,17	1,18
IX	1,38	1,19	1,15	1,28	1,53	1,18	1,11	1,22
X	1,65	1,35	1,31	1,45	1,79	1,37	1,26	1,34

Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 7. Zróżnicowanie regionalne cen (w zł/kg)

Miesiące	SKUP						ZBYT					
	Brojler kurecząt			Brojler indyka			Tuszka kurecząt			Tuszka indyka		
	Pln.	Centr.	Pld-Wsch	Zach.	Pln.	Centr.	Pld-Wsch	Zach.	Pln.	Centr.	Pld-Wsch	Zach.
2004 I	2,72	2,76	2,72	2,79	4,09	4,05	-	4,36	4,34	4,84	-	5,16
II	2,77	2,87	3,01	2,85	4,01	-	-	4,17	4,63	4,68	-	5,14
III	2,87	2,84	2,85	2,92	4,19	3,99	-	4,25	4,30	5,31	-	5,29
IV	2,88	2,88	2,94	2,99	4,39	-	-	4,50	4,61	4,33	-	5,12
V	2,92	2,93	3,01	3,05	4,22	4,34	-	4,55	4,85	5,82	-	5,51
VI	3,13	3,19	3,40	3,27	4,38	-	-	4,49	5,52	5,91	-	6,02
VII	3,11	3,19	3,22	3,22	4,65	-	-	4,73	5,20	-	-	6,39
VIII	3,07	3,01	3,00	3,10	-	4,26	-	4,68	5,00	-	-	5,67
IX	2,93	3,01	2,87	2,98	4,46	-	-	4,57	5,10	-	-	5,91
X	2,95	2,90	2,95	2,92	4,36	-	-	4,60	4,95	-	-	5,63
XI	2,92	2,90	2,98	2,88	4,28	-	-	4,46	5,00	-	-	5,79
XII	2,94	2,94	2,94	3,01	4,07	-	-	4,27	5,15	4,60	-	4,63
2005 I	2,81	2,83	2,85	2,85	3,93	-	-	4,01	5,09	-	-	5,67
II	2,79	2,78	2,81	2,86	3,71	-	-	3,82	4,83	4,67	-	5,10
III	2,78	2,87	2,95	2,81	3,77	3,45	-	3,79	5,02	5,11	-	5,31
IV	2,81	2,75	2,79	2,84	4,06	-	-	3,87	5,30	-	-	6,08
V	-	3,00	3,07	2,93	4,35	-	-	4,35	5,71	-	-	6,33
VI	3,02	3,01	3,06	2,94	4,45	4,22	-	4,31	5,77	-	-	6,02
VII	3,05	3,08	3,10	3,00	4,33	-	-	4,34	5,88	-	-	6,03
VIII	3,02	3,11	3,15	3,11	4,43	-	-	4,28	5,93	5,93	-	6,36
IX	3,02	3,02	3,00	2,98	4,54	-	-	4,54	5,62	-	-	5,51
X	2,73	2,72	2,67	2,73	4,52	-	-	4,56	-	-	-	6,22

Źródło: Dane MRiRW.

Rynek jaj

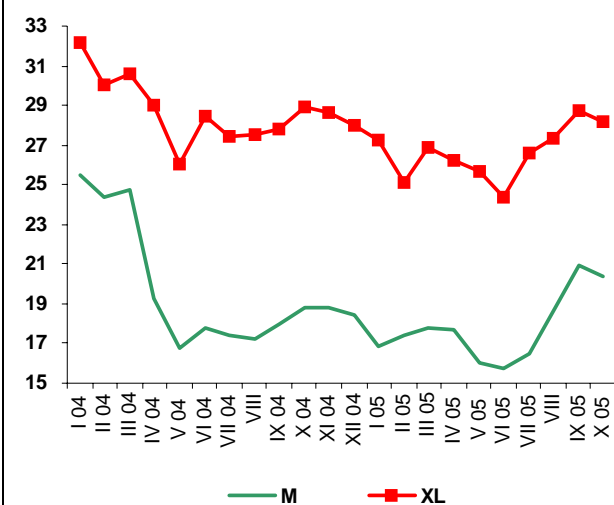
Od sierpnia bieżącego roku ceny jaj konsumpcyjnych rosną, po wielomiesięcznym okresie tendencji spadkowej. W połowie października zaznaczył się przeciętnie ok. 3% spadek cen w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego miesiąca. Drożały tylko jaja małe, klasy S (przyrost o 3%). O ok. 2,5% obniżyły się ceny skupu jaj kierowanych do przetwórstwa. Nadal jednak poziom cen jaj konsumpcyjnych w przemyśle pozostaje najwyższy od pierwszego kwartału 2004 r.

Znacząco zwiększyły się obroty handlu zagranicznego jajami. Według wstępnych danych z sierpnia zwiększył się zarówno import jak i eksport. We wszystkich miesiącach bieżącego roku obroty handlowe przewyższają obroty analogicznych okresów roku poprzedniego. Eksport

jaj świeżych w 2005 r. kształtuje się na poziomie ok. 4 do 5 tys. ton. Import natomiast wykazuje bardzo duże wahania. Jeśli potwierdzą się wstępne dane CIHZ o wielkości importu w sierpniu b. r. to import w tym miesiącu przybliżył się do poziomu eksportu, podczas gdy średnio był on 1,5-raza mniejszy.

W sierpniu i we wrześniu 2005 r. średnie ceny sprzedaży jaj w Unii Europejskiej były zbliżone do cen polskich. We wrześniu średnie ceny sprzedaży jaj w Polsce wzrosły, podobnie jak w większości krajów unijnych. Jeśli jednak brać pod uwagę głównych producentów jaj we Wspólnocie, to ceny polskie są wyższe niż w Holandii i Czechach (o 13%) oraz Francji i Niemczech o 5%.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL – zł/szt)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tonę)

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2004	2005*	2004	2005 ^a	2004	2005 ^a	2004	2005 ^a
I	80	865	2 301	3 815	64	65	96	345
II	120	1 502	3 174	3 733	19	92	204	343
III	101	1 256	1 684	3 317	46	66	51	207
IV	97	1 386	847	3 766	27	45	52	235
V	91	616	3 084	3 785	31	69	139	221
VI	191	280	2 684	5 367	52	115	73	237
VII	344	531	2 230	3 952	55	119	55	185
VIII	138	3368	2 156	4428	41	88	104	172
IX	241		3 844		63		130	
X	1 478		2 310		66		107	
XI	1 718		2 096		50		331	
XII	956		2 689		69		301	
RAZEM	5 556		29 099		583		1 643	

^a dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ.

Tab. 2. Dynamika cen sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (poprzedni miesiąc = 1)

Miesiące	XL		L		M		S	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005
I	0,930	0,974	0,852	0,945	0,875	0,916	0,985	0,975
II	0,934	0,921	0,961	0,987	0,957	1,033	0,947	1,033
III	1,017	1,068	0,996	1,055	1,013	1,022	0,959	0,877
IV	0,950	0,977	0,823	0,963	0,781	0,994	0,814	1,171
V	0,896	0,981	0,858	0,907	0,867	0,904	0,819	0,852
VI	1,095	0,949	1,171	0,993	1,060	0,983	1,025	0,933
VII	0,961	1,010	0,945	1,047	0,979	1,048	1,164	1,023
VIII	1,006	1,111	0,988	1,123	0,991	1,129	0,908	1,178
IX	1,009	1,010	1,019	1,171	1,042	1,185	0,990	1,055
X	1,040	0,981	1,049	0,965	1,045	0,974	1,021	1,037
XI	0,991		0,978		1,002		1,022	
XII	0,977		0,991		0,978		0,972	

Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Relacja cen sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), cena polska =1,00

Miesiące	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE-25
2004 V	1,39	1,02	0,94	1,05	-
VI	1,21	0,96	0,95	0,93	-
IX	1,10	0,90	0,95	0,84	-
2005 II	1,02	0,98	0,93	0,78	1,06
III	0,99	1,02	1,00	0,76	1,09
IV	0,98	0,78	0,73	0,77	0,96
V	1,01	0,84	0,75	0,75	1,04
VI	1,00	0,91	0,92	0,79	1,08
VII	0,98	0,96	1,00	0,98	1,11
VIII	0,88	0,96	0,95	1,01	1,04
IX	0,87	0,95	0,95	0,87	0,99

Źródło: Dane MRiRW.

Rynek baraniny

Danuta Zawadzka

W 2005 r., w Unii Europejskiej, ceny jagniąt stopniowo rosną, a owiec ciężkich oscylują wokół poziomów ubiegłorocznych. Dzieje się tak dlatego, że unijna produkcja baraniny od początku drugiego kwartału znajduje się w fazie spadkowej. W związku z tym mniej więcej od marca ceny jagniąt są o kilka a w niektórych miesiącach nawet o kilkanaście procent wyższe aniżeli przed rokiem. W październiku br. przeciętna ich cena w UE-25 wynosiła 703 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o około 10% wyższa aniżeli w październiku 2004 r. Na poziom cen owiec ciężkich dodatkowy wpływ wywierają wysokie uboje owiec o charakterze redukcyjnym, mające miejsce w Wielkiej Brytanii i Irlandii. W ciągu pierwszych siedmiu miesięcy 2005 r. uboje owiec w Wielkiej Brytanii wyniosły 8 035 tys. sztuk, a w Irlandii 1 846 tys. sztuk. Były one odpowiednio o 4% i 9,6% wyższe niż rok wcześniej. W tej sytuacji przeciętne ceny owiec ciężkich są niższe bądź tylko nieco wyższe od ich ubiegłorocznych poziomów. W październiku przeciętna cena tych owiec w 25 krajach wyniosła 381 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 1% niższa aniżeli przed rokiem o tej porze.

W Polsce, we wrześniu przeciętna cena skupu owiec wyniosła 5,52 zł/kg wagi żywej i była o ok. 12% niższa aniżeli rok wcześniej. Przypuszczać można, że jej spadek jest pochodną dominującego udziału owiec ciężkich w skupie.

Ocenia się, że do końca br. produkcja baraniny w Unii Europejskiej będzie nadal malała, a ceny, zwłaszcza jagniąt będą rosły. Ceny owiec ciężkich mogą natomiast rozwijać się w sposób podobny do dotychczasowego. W tej sytuacji przeciętne ceny skupu owiec w Polsce będą głównie zależały od struktury skupu. Stosunkowo duża ilość owiec ciężkich w skupie będzie wpływać na obniżenie poziomu przeciętnej ceny i odwrotnie duża ilość jagniąt będzie ten poziom podwyższać. Prawdopodobnie w grudniu,

gdy sezonowo wzrasta podaż jagniąt eksportowanych na rynek włoski można więc spodziewać się wzrostu przeciętnej ceny skupu.

W I kwartale 2005 r. unijny, w tym także polski import mięsa baraniego i jagnięcego z Nowej Zelandii ograniczały wyższe niż przed rokiem ceny owiec i jagniąt na tamtejszym rynku. Od początku II kwartału mamy jednak do czynienia z sytuacją odwrotną, skutkującą wzrostem tego importu. Jak przewiduje OFIVAL¹ w całym 2005 r. unijny import nowozelandzkiej baraniny i jagnięciny może wynieść około 273 tys. ton. Byłby on wówczas większy od ubiegłorocznego jedynie o około 1%.

Ceny owiec i jagniąt w Australii, od początku roku, kształtują się poniżej poziomów ubiegłorocznych. Pomimo to, w I półroczu unijny import baraniny i jagnięciny, wynoszący 9,8 tys. ton był mniejszy o około 20% aniżeli rok wcześniej. Powodem tego był niekorzystny kurs dolara australijskiego w stosunku do euro. W III kwartale na skutek pogłębienia się spadku cen na tym rynku sytuacja ta uległa zmianie. Import z Australii do UE -25 wyniósł około 3 tys. ton i był wyższy aniżeli w III kwartale 2004 r. o ponad 30%. W IV kwartale import ten ograniczać będą wyższe niż przed rokiem ceny na australijskim rynku.

W I półroczu 2005 r. polski import baraniny i jagnięciny wyniósł około 33 tony, w tym z Australii i Nowej Zelandii około 14 ton. W obu wypadkach był on niższy niż w I półroczu 2004 r. odpowiednio o około 40 i 50%. Przewiduje się, że w II półroczu skala spadku importu będzie mniejsza, ale i tak w całym 2005 roku będzie on istotnie niższy aniżeli w 2004 roku.

¹ Office National Interprofessionnel Des Viandes De L'Elevage Et De L'Aviculture

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2003	2004	2005 P	Zmiana w % 2005/2004
I półrocze	1 393	1 477	1 474	0
II półrocze	1 248	1 146	1 150 S	0
Rok	2 641	2 623	2 624	0

P - prognoza, S - szacunek

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ – PIB.

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Wyszczególnienie	2003		2004		2005 P	
	ogółem	w tym: I półrocze	ogółem	w tym: I półrocze	ogółem	w tym: I półrocze S
Eksport	1 256	853	1 339	731	1 400	897
Import	394	37	140	53	100	33
Saldo	+862	+816	+1199	+555	+1 500	+864

S - szacunek, P - prognoza

Źródło: Dane CIHZ oraz prognoza IERiGŻ – PIB.

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
2004	6,49	7,75	8,36	7,66	5,03	6,37	5,95	5,77	6,29	4,92	6,46	7,97	6,59
2005	7,36	5,85	7,63	6,67	6,53	6,43	5,91	6,17	5,52	x	x	x	X
miesiąc roku poprzedniego = 100	113,4	75,5	91,3	87,1	129,8	101,0	99,3	106,9	87,8	x	x	x	X

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ – PIB.

Tab. 4. Ceny zakupu wybranych kategorii wagowych owiec i jagniąt w Polsce

Wyszczególnienie	Jagnięta o wadze 13-16 kg				Owce o wadze 36-40 kg			
	Cena za wagę żywą		Cena za wagę poubojową		Cena za wagę żywą		Cena za wagę poubojową	
	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg
27.02.2005	-	-	-	-	6,5	1,66	13,8	3,53
27.03.2005	9,2	2,23	19,6	4,76	6,4	1,55	13,6	3,33
24.04.2005	8,2	1,94	17,4	4,11	5,9	1,39	12,6	2,98
22.05.2005	-	-	-	-	5,9	1,42	12,6	3,04
19.06.2005	-	-	-	-	5,9	1,44	12,6	3,08
17.07.2005	-	-	-	-	5,8	1,43	12,3	3,04
14.08.2005	-	-	-	-	5,8	1,44	12,3	3,05
11.09.2005	-	-	-	-	6,0	1,52	12,8	3,25
09.10.2005	-	-	-	-	6,0	1,54	12,8	3,30

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
2004	18,20	18,30	18,90	19,00	19,70	19,70	21,00	22,80	22,10	22,10	23,70	24,20	20,80
2005	24,12	23,52	24,16	24,16	24,28	23,37	23,46	23,87	23,86	x	x	x	x
miesiąc roku poprzedniego = 100	132,5	128,5	127,8	127,2	123,2	118,6	111,7	104,7	108,0	x	x	x	x

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ – PIB

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-25 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
UE-25													
2004	617,3	540,1	522,0	516,2	484,9	461,0	522,8	554,2	593,3	635,6	645,1	613,1	558,8
2005	558,2	498,2	539,8	561,7	512,0	536,5	566,4	603,0	642,7	703,2	x	x	X
miesiąc roku poprzedniego = 100	90,4	92,2	103,4	108,8	105,6	116,4	108,3	108,8	108,3	110,6	x	x	X
Włochy													
2004	627,3	529,6	527,2	572,6	550,5	514,6	511,8	570,2	578,8	625,5	634,7	652,1	574,6
2005	564,4	535,3	664,5	559,9	553,2	626,0	619,1	628,2	712,9	718,1	x	x	X
miesiąc roku poprzedniego = 100	89,9	101,1	126,0	97,8	100,5	121,6	121,0	110,2	123,2	114,8	x	x	X

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec w UE-25 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
UE-25													
2004	403,9	424,0	430,0	444,5	427,5	403,4	384,9	377,9	366,0	385,4	391,2	330,9	331,3
2005	397,3	385,9	397,9	410,2	423,7	407,9	382,7	378,9	376,8	380,5	x	x	X
miesiąc roku poprzedniego = 100	98,4	91,0	92,5	92,3	99,1	101,1	99,4	100,3	103,0	98,7	x	x	X
Wielka Brytania													
2004	371,6	408,6	418,2	440,5	431,8	412,7	377,0	361,5	357,0	343,3	340,2	350,7	384,4
2005	357,1	358,8	365,8	395,8	431,2	403,8	353,4	342,7	331,7	323,7	x	x	X
miesiąc roku poprzedniego = 100	96,1	87,8	87,5	89,9	99,9	97,8	93,7	94,8	92,9	94,3	x	x	X

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt i owiec w Nowej Zelandii oraz mięsa jagnięcego w eksporcie do UE, w 2005 roku

Miesiące	Jagnięta o wadze 15 kg		Owce o wadze 21 kg		Ceny w eksporcie do UE				NZD/EUR
	NZD/sztukę	Zmiana ceny w stosunku do analogicznego miesiąca sprzed roku (%)	NZD/sztukę	Zmiana ceny w stosunku do analogicznego miesiąca sprzed roku (%)	Udźca jagnięcego		Połędwicy jagnięcej		
					NZD/100 kg cwe	w % ceny sprzed roku	NZD/100 kg cwe	w % ceny sprzed roku	
II	59,73	105,8	40,10	99,0	887	120,4	1 088	102,5	0,549
III	59,65	105,1	39,17	94,6	855	111,5	1 073	99,0	0,554
IV	60,70	107,8	40,19	98,9	844	107,9	1 074	106,8	0,562
V	57,96	95,5	42,07	96,3	836	103,2	1 062	91,4	0,566
VI	63,97	99,9	44,15	93,6	816	98,7	1 033	89,5	0,583
VII	65,81	100,1	42,39	91,2	831	99,8	1 054	91,3	0,566
VIII	66,77	96,2	43,22	88,5	814	100,0	1 049	91,9	0,566
IX	67,45	95,0	42,82	86,1	798	97,6	1 042	90,8	0,570
X	66,47	93,9	40,64	87,0	780	96,8	1 030	89,5	0,578

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Agri-Fax i Fencepost, New Zealand.

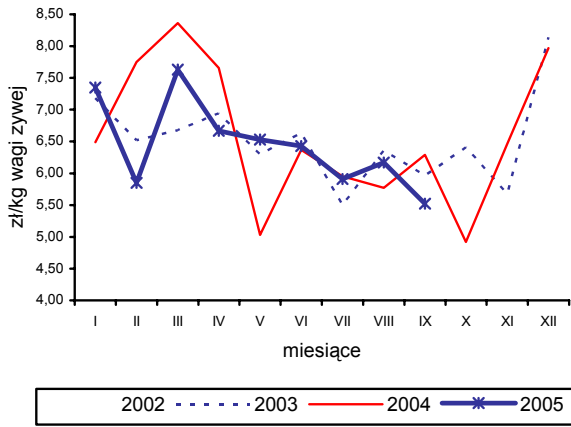
Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

Wyszczególnienie	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2004												
AUD/100 kg cwe	373	366	352	349	370	422	509	475	374	337	351	335
2005												
AUD/100 kg cwe	351	348	343	335	341	390	407	407	384	366	x	x
miesiąc roku poprzedniego = 100	94	95	97	96	92	92	80	86	103	109	x	x

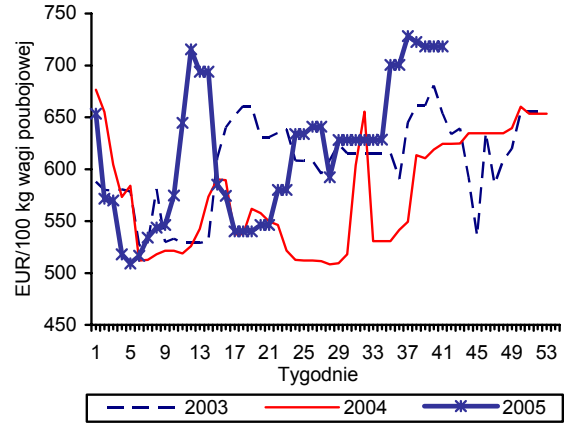
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Ernst&Young Food&Agrobusiness oraz MLA, Australia.

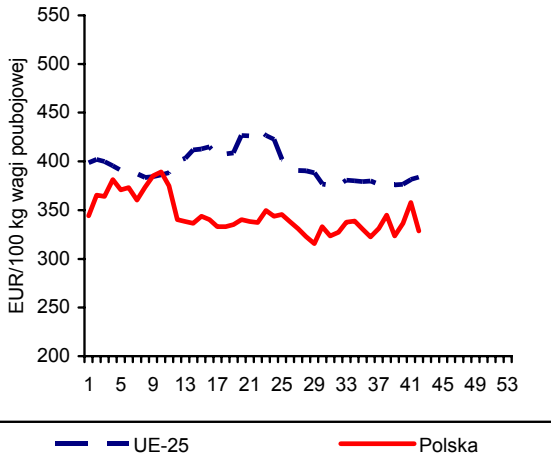
Rys.1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

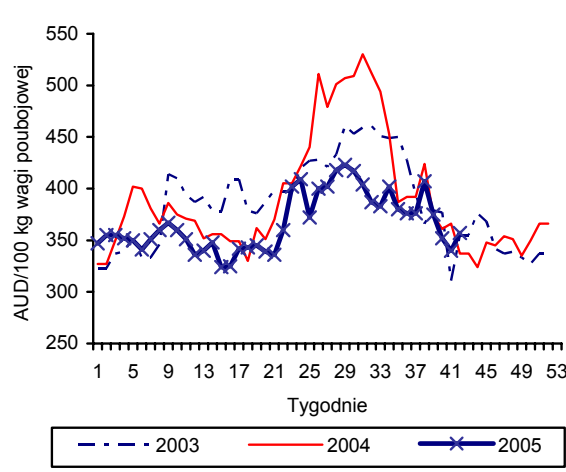
Rys. 4. Ceny jagniąt we Włoszech

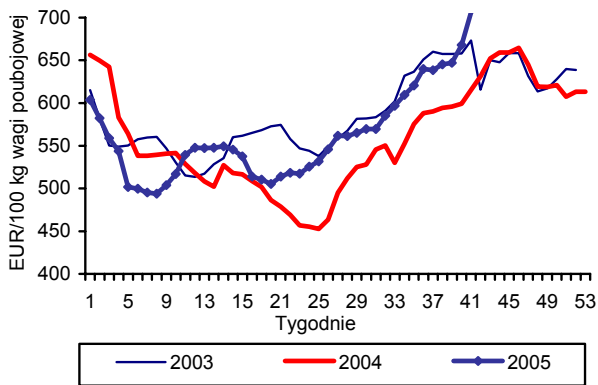
Rys. 2. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-25 i w Polsce

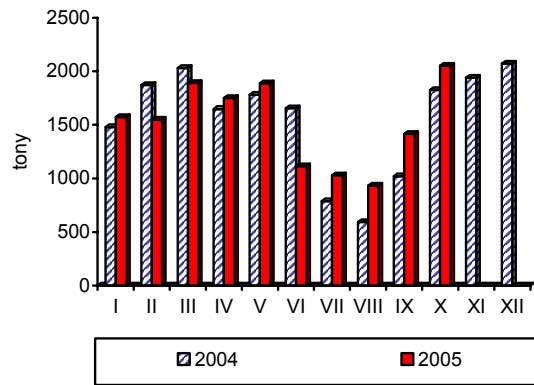
Rys. 5. Ceny jagniąt w Australii

Rys. 3. Ceny jagniąt w UE-25

Rys. 8. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

Rynek ryb

Krzysztof Hryszko

W ciągu trzech kwartałów 2005 r. połowy ryb na Bałtyku wyniosły 100,2 tys. ton ryb oraz 133,7 tysięcy ryb liczonych w sztukach (łososie, trocie i pstrągi). Jest to odpowiednio o 22,1% mniej i o 14,7% więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Spadek połowów zanotowano w przypadku większości gatunków. Wyjątkiem były ryby płaskie, których wyładowano o 41,9% więcej niż przed rokiem (9,6 tys. ton) rekompensując po części wydłużony okres ochronny w połowach dorszy (spadek o 41,0%). Redukcja floty wpłynęła na znaczny spadek połowów szprotów (o 27,4% do 63,6 tys. ton) oraz śledzi (o 10,5% do 17,4 tys. ton). Dotychczas 2005 rok jest bardzo udany dla rybaków poławiających dzikie łososie bałtyckie. Ich wyładunki zwiększyły się ponad dwukrotnie i wyniosły 11,2 tys. sztuk.

W sierpniu 2005 r. zakłady przemysłu rybnego zatrudniające 50 i więcej osób wyprodukowały łącznie 18,4 tys. ton ryb i przetworów rybnych, tj. o 30,9% więcej niż przed rokiem. Znaczny wzrost produkcji odnotowano w przypadku ryb solonych, suszonych i wędzonych (o 57,1%) oraz przetworów i konserw rybnych (o 47,5% – głównie śledzi), która stymulowana jest przez duże możliwości zbytu na rynkach unijnych (zwłaszcza niemieckim). Po bardzo dużym wzroście w lipcu, w sierpniu o 29,1% spadła produkcja asortymentu mrożonego (filetów, mięsa i ryb całych). Od początku roku produkcja sektora rybnego wyniosła 187,4 tys. ton i była o 30,7% większa niż w ciągu ośmiu miesięcy 2004 roku.

Eksport ryb i przetworów rybnych wyniósł w sierpniu br. 11,46 tys. ton i był o 28,9% większy niż przed rokiem, przy 18,8% wzroście wpływów (135,1 mln zł)¹. Złożył się na to przede wszystkim zwiększony wywóz przetworów i konserw (o 29,2%) oraz ryb wędzonych (o 81,8%). O połowę mniej niż w sierpniu 2004 r. wyeksportowaliśmy mrożonych filetów z dorsza, wzrosła natomiast sprzedaż mrożonych szprotów. Średnia cena uzyskana w sierpniu br. przez polskich eksporterów wyniosła 11,78 zł/kg i była o 7,8% niższa niż przed rokiem. Import zwiększył się w sierpniu

aż o 47,8%. Zdecydowanie więcej niż przed rokiem sprowadziliśmy filetów i mięsa z ryb (o 36,7% – głównie śledzi i mintajów), ryb mrożonych (o 48,9% – głównie makreli), konserwowanych śledzi i tuńczyków oraz świeżych norweskich łososi. Średnia cena zakupu ryb na rynkach światowych była w sierpniu o 7,4% wyższa od ubiegłorocznej i wyniosła 7,17 zł/kg. Od początku roku sprowadziliśmy 182,0 tys. ton ryb i przetworów rybnych za kwotę 1 242 mln zł – odpowiednio o 15,2 i 19,5% więcej niż w ciągu ośmiu miesięcy 2004 r.

W sierpniu kontynuowany był wzrost cen ryb na wszystkich szczeblach rynku. Wskaźnik zmian cen produkcji sprzedanej przemysłu rybnego wyniósł 100,3%. W obrocie hurtowym, po ponad półrocznym spadku, wzrosły ceny świeżych niepatroszonych pstrągów (o 2,7% – 7,92 zł/kg). Mrożone filety z morszczuka podrożały o 1,8% (9,07 zł/kg), a z mintaja o 0,8% (7,91 zł/kg). Ceny detaliczne ryb i przetworów rybnych wzrosły we wrześniu o kolejne 0,32%. Według danych GUS, który bada poziom cen detalicznych 31 produktów, najbardziej podrożał paprykarz szczeciński (o 0,88%), wędzone szproty i makrele (o 0,74%) oraz śledzie w sosie pomidorowym (o 0,74%). Spadek cen zanotowano natomiast w przypadku owoców morza. W ciągu trzech kwartałów 2005 r. ceny detaliczne ryb i przetworów rybnych wzrosły średnio o 1,79%.

Ceny pierwszej sprzedaży ryb w portach polskiego wybrzeża pozostają na poziomie zbliżonym do roku ubiegłego, co przy znacznych podwyżkach cen paliw w dużym stopniu ogranicza dochody rybaków bałtyckich. Za dorsze płacono w październiku w granicach 5,40-5,80 zł/kg, za śledzie D 1,20-1,50 zł/kg, za szproty 0,45-0,70 zł/kg, a płastugi wyceniane były na 1,50-1,90 zł/kg. Poprawę sytuacji może przynieść planowane na początek listopada ponowne uruchomienie aukcji rybnej w Ustce.

¹ bez eksportu z burt statków

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki		
	Szprot	Śledź	Dorsz	Płaskie	Pozostałe	Razem	Troć wędrowna	Łosoś atlantycki	Pstrąg tęczowy
2003 I-XII	84 098	30 703	16 029	7343	4 513	142 686	-	-	-
2004 I-XII	96 658	28 410	15 120	8 798	4 819	153 804	158 459	14 941	1 425
2004 IX	643	2 835	1 064	850	553	5 944	2 542	102	0
X	2 218	4 373	1 044	724	538	8 896	15 396	1 557	140
XI	2 726	2 721	1 265	741	251	7 704	17 365	2 097	167
XII	4 113	1 912	1 788	584	212	8 610	15 177	6 241	140
2005 I	7 911	606	743	1 512	114	10 886	11 389	884	70
II	9 641	720	912	1 956	126	13 355	11 104	732	43
III	13 777	753	1 097	1 391	112	17 130	13 147	1 083	82
IV	18 752	3 752	1 584	490	600	25 178	44 545	4 731	462
V	10 625	2 536	335	842	693	15 031	32 804	3 455	512
VI	1 817	2 766	118	925	317	5 943	578	21	0
VII	603	1 603	65	804	265	3 340	1 413	61	10
VIII	78	2 334	100	771	487	3 770	2 274	74	2
IX	437	2 291	1 546	883	406	5 563	3 992	188	8
Wskaźnik zmian (%)									
<u>IX 2005</u> <u>IX 2004</u>	-32,0	-19,2	45,3	3,9	-26,6	-6,4	57,0	84,3	-

Źródło: Dane MIR i MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety oraz mięso z ryb świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				Razem	w tym			
					Śledzie	Sardynki, sardele i szproty	Makrele	
2004 I-XII	16 127	56 648	37 021	119 622	67 377	17 629	7 841	229 418
2004 VIII	336	3 067	2 043	8 581	4 929	1 214	601	14 027
IX	428	4 644	2 839	9 904	5 575	1 496	735	17 815
X	429	4 192	3 905	11 001	6 067	1 817	703	19 527
XI	584	4 972	4 226	11 899	7 219	1 567	670	21 681
XII	741	8 863	4 555	12 837	8 077	1 486	686	26 996
2005 I	724	4 324	3 520	13 067	5 290	1 144	721	21 635
II	2 518	6 321	3 627	15 298	7 813	1 505	793	27 764
III	2 838	7 585	4 559	16 102	7 416	1 585	757	31 084
IV	4 250	6 527	3 233	14 111	5 254	1 151	573	28 121
V	2 043	4 981	2 760	11 768	4 856	684	497	21 552
VI	825	4 187	2 830	12 219	4 813	704	507	20 061
VII	847	4 547	2 484	10 961	4 893	690	423	18 839
VIII	329	2 173	3 210	12 656	5 978	647	468	18 368
Wskaźnik zmian (%)								
<u>VIII 2005</u> <u>VIII 2004</u>	-2,1	-29,1	57,1	47,5	21,3	-46,7	-22,1	30,9

^a Dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej.

Źródło: Obliczenia IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	Razem	Przetwory i konserwy	Filety i mięso	Ryby solone, suszone i wędzone	Ryby mrożone	Razem	Filety i mięso	Ryby mrożone	Przetwory i konserwy	Ryby świeże lub chłodzone
2003 I-XII	109,80	42,04	26,22	7,14	10,44	248,17	116,28	64,37	24,13	21,06
2004 I-XII	126,89	47,38	30,64	11,72	10,01	286,73	130,15	71,90	31,15	25,85
2004 VIII	8,89	3,46	2,21	0,81	0,32	16,43	7,88	3,25	1,19	1,60
IX	9,90	4,02	2,52	0,69	0,34	25,07	13,05	5,21	2,21	2,10
X	8,31	3,04	2,33	1,03	0,40	29,84	13,83	8,40	3,17	2,28
XI	10,94	5,23	2,21	1,61	0,69	39,93	19,99	8,31	3,22	2,93
XII	10,69	3,86	2,29	2,45	0,87	33,86	16,57	6,48	3,44	4,20
2005 I	9,02	4,06	2,52	1,02	0,50	24,59	10,18	7,64	2,41	1,94
II	12,66	4,90	2,78	1,58	1,05	27,12	11,55	7,37	2,44	3,16
III	15,81	4,57	3,44	1,93	2,01	24,51	10,44	5,89	2,42	2,99
IV	15,58	3,83	3,34	1,60	1,69	18,28	6,22	4,51	2,16	2,21
V	11,99	3,90	3,03	1,32	0,87	21,16	6,84	7,18	1,80	2,00
VI	10,87	3,81	2,78	1,51	1,24	20,91	9,02	4,82	1,60	2,39
VII	10,59	3,96	2,30	1,86	0,93	21,15	7,24	5,25	2,73	2,97
VIII	11,46	4,47	1,68	1,48	1,08	24,28	10,77	4,84	3,22	2,91
Wskaźnik zmian (%)										
VIII 2005 / VIII 2004	28,9	29,2	-24,0	82,7	237,5	47,8	36,7	48,9	170,6	81,9

^a bez eksportu z burt statków

Źródło: Obliczenia IERiGŻ – PIB na podstawie wstępnych danych MRiRW i MF.

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia		Mrożona makrela			Filety z mintaja		Filety z morszczuka	Łosoś świeży	Konserwy z tuńczyka
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	Chiny	USA	Argentyna	Norwegia	Tajlandia
2004 VIII	2,80	3,60	3,64	3,70	3,55	6,52	6,80	6,88	12,86	7,51
IX	3,01	3,78	3,61	3,71	3,76	6,70	7,14	6,76	12,17	6,32
X	3,85	3,83	3,78	3,90	3,47	6,96	7,01	6,63	11,76	7,26
XI	4,57	4,47	3,58	4,01	3,67	6,30	6,46	6,41	11,10	5,63
XII	4,18	4,80	3,25	3,91	3,89	5,86	5,74	6,18	12,47	5,20
2005 I	4,86	4,60	3,66	3,90	3,90	5,99	6,58	6,06	12,36	4,96
II	4,64	4,83	4,13	4,00	3,68	5,92	6,70	6,04	14,42	5,56
III	5,02	4,90	4,23	3,63	3,30	6,08	5,49	5,95	12,74	5,02
IV	5,14	-	4,27	3,91	3,78	6,40	6,46	6,32	13,19	6,16
V	4,08	5,34	4,26	3,83	3,71	6,14	6,57	6,42	13,89	6,28
VI	4,58	5,37	4,20	3,63	3,36	6,75	8,18	6,77	14,49	5,49
VII	4,69	5,39	4,34	3,60	-	6,42	11,26	6,60	10,00	7,36
VIII	4,22	5,31	4,38	3,58	4,36	6,38	7,82	7,07	12,91	8,27
Wskaźnik zmian (%)										
VIII 2005 / VIII 2004	50,7	47,5	20,3	-3,2	22,8	-2,1	15,0	2,8	0,4	10,1

Źródło: Obliczenia IERiGŻ – PIB na podstawie wstępnych danych MRiRW i MF.

Tab. 5. Ceny ryb eksportie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi	Filety z dorsza		Łosoś wędzony	Pstrąg wędzony	Krewetki przetworzone		Filety z flądry
	Niemcy	W. Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Holandia	Dania
2004 VIII	8,50	17,81	19,10	34,11	32,93	41,28	59,11	12,21
IX	8,30	18,27	19,35	51,64	31,69	42,23	56,70	11,31
X	.	18,68	18,79	35,30	31,49	39,33	45,46	11,96
XI	7,58	18,72	19,43	38,78	30,66	41,23	52,51	11,66
XII	7,90	17,83	17,79	46,11	30,65	41,52	49,70	11,69
2005 I	7,44	18,27	18,06	35,22	31,29	38,48	47,51	11,34
II	7,08	18,09	17,13	32,41	30,71	41,28	45,65	10,83
III	7,26	18,32	15,42	32,81	31,26	42,98	50,59	10,81
IV	8,05	18,66	15,18	34,07	32,23	58,79	49,72	11,26
V	8,01	19,54	17,98	34,87	31,52	52,83	49,98	11,07
VI	7,94	19,63	14,68	35,11	30,41	50,96	50,41	10,70
VII	8,00	18,74	17,75	36,06	32,44	49,31	48,63	10,52
VIII	7,93	19,37	17,65	38,48	30,94	44,86	38,15	10,15
Wskaźnik zmian (%)								
VIII 2005 VIII 2004	-6,7	8,8	-7,6	12,8	-6,0	8,7	-35,5	-16,9

Źródło: Obliczenia IERiGŻ – PIB na podstawie wstępnych danych MRiRW i MF.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odgłowiony niepatroszony		Platy/filety ze śledzi	
2003 I-XII	8,61	-	8,66	59%	9,17	67%	8,08	60%	6,06	77%	7,81	80%
2004 I-XII	8,85	-	8,18	55%	8,65	66%	7,77	60%	5,96	76%	7,29	76%
2004 IX	9,10	-	8,27	56%	8,64	66%	7,97	61%	5,84	74%	7,41	78%
X	8,95	-	7,86	53%	8,79	67%	8,07	61%	5,48	69%	7,25	76%
XI	8,80	-	7,73	52%	8,73	66%	8,00	61%	5,49	69%	7,16	75%
XII	8,57	-	7,80	52%	8,96	68%	7,91	60%	5,58	69%	7,31	73%
2005 I	8,57	-	7,84	52%	8,76	67%	7,90	60%	5,69	69%	7,33	71%
II	8,59	-	8,14	54%	8,76	67%	7,84	59%	5,67	69%	7,37	71%
III	8,59	-	8,11	54%	8,78	67%	7,86	60%	5,70	69%	7,37	71%
IV	8,37	-	8,07	54%	8,71	67%	7,76	59%	5,83	70%	7,19	69%
V	8,20	-	7,97	53%	8,69	67%	7,80	59%	5,89	70%	7,31	69%
VI	8,39	-	7,97	53%	8,69	67%	7,78	59%	5,93	70%	7,35	70%
VII	8,52	-	7,82	52%	8,69	67%	7,79	59%	5,89	70%	7,34	69%
VIII	8,76	-	7,71	51%	8,91	68%	7,85	59%	5,92	70%	7,40	70%
IX	8,74	-	7,92		9,07		7,91		6,00		7,45	
Wskaźnik zmian (%)												
IX 2005 IX 2004	-4,0	x	-4,2	x	5,0	x	-0,8	x	2,7	x	0,5	x

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny skupu ryb bałtyckich w portach (zł/kg)

Miesiące	Śledź D			Szprot			Dorsz		
	Kołobrzeg	Kołobrzeg	Władysławowo	Kołobrzeg	Kołobrzeg	Władysławowo	Kołobrzeg	Kołobrzeg	Władysławowo
2003 I-XII	1,22	1,44	1,46	0,57	0,62	0,55	5,48	5,46	5,28
2004 I-XII	1,31	1,36	1,56	0,63	0,62	0,47	5,61	5,55	5,45
2004 IX	1,20	1,20	-	0,65	-	0,45	5,00	-	4,65
X	1,50		1,40	0,75	-	0,45	6,20	-	5,20
XI	1,50	1,40	1,50	0,70	0,65	-	5,70	5,90	5,70
XII	-	-	1,70	-	-	0,50	-	-	6,00
2005 I	1,30	-	1,70	0,60	-	0,50	6,20	-	6,00
II	-	-	1,60	-	-	0,60	-	-	5,70
III	1,40	1,35	1,60	0,65	0,63	0,60	5,80	5,60	5,70
IV	1,40	1,35	1,60	0,65	0,63	0,60	5,70	5,60	5,80
V	1,30	1,20	2,00	0,60	-	0,45	-	-	-
VI	1,20	1,30	-	-	-	0,40	-	-	-
VII	1,30	1,20	1,50	-	-	0,45	-	-	-
VIII	1,30	1,20	1,50	-	-	0,45	-	-	-
IX	1,35	1,45	2,00			0,40	5,50	5,75	5,20
X	1,50	1,40	1,45	0,70	0,70	0,45	5,50	5,50	5,50
Wskaźnik zmian (%)									
X 2005 X 2004	0,0	-	3,6	-6,7	-	0,0	-11,3	-	5,8

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych Rynku Ryb – dodatku do Magazynu Przemysłu Rybnego.

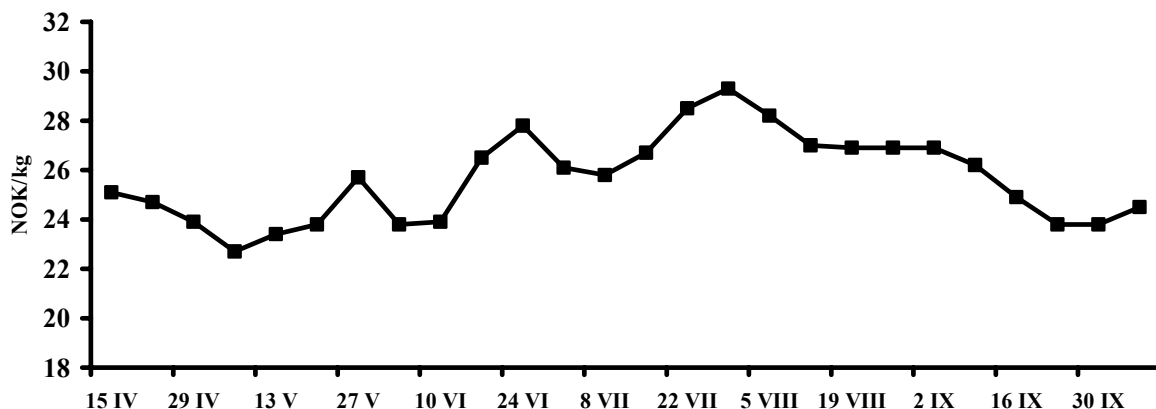
Tab. 8. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

Miesiące	Filety		Ryby wędzone			Konserwy			Płaty śledziowe	Dorsz patroszony	Karp świeży
	morszczuk	mintaj	losoś	szprot	makrela	śledź w sosie pom.	szprot w sosie pom.	tuńczyk w sosie wł.			
2003I-XII	13,65	13,56	56,30	6,12	10,77	11,90	11,01	19,66	9,73	10,22	10,95
2004I-XII	13,05	13,04	56,20	6,34	11,12	12,15	11,16	18,86	9,56	10,84	11,64
2004IX	13,14	13,17	56,60	6,38	11,12	12,29	11,35	18,88	9,48	10,91	11,89
X	13,16	13,22	56,70	6,44	11,54	12,35	11,40	19,06	9,49	10,95	11,86
XI	13,20	13,19	56,70	6,50	11,74	12,42	11,45	19,24	9,61	11,05	11,85
XII	13,16	13,23	56,80	6,59	11,89	12,48	11,40	19,35	10,05	11,15	11,57
2005I	13,14	13,24	56,60	6,62	11,96	12,48	11,45	19,41	10,26	11,21	11,48
II	13,12	13,18	56,80	6,66	12,03	12,52	11,55	19,59	10,37	11,32	11,48
III	13,05	13,20	56,60	6,69	12,02	12,64	11,70	19,59	10,41	11,32	11,48
IV	13,05	13,18	56,50	6,68	12,13	12,84	11,95	19,76	10,44	11,38	11,58
V	12,99	13,16	56,60	6,69	12,16	12,93	12,05	19,82	10,53	11,37	-
VI	12,99	13,18	57,00	6,70	12,17	13,00	12,10	19,88	10,54	11,48	-
VII	12,99	13,14	57,10	6,70	12,22	13,06	12,15	19,94	10,57	11,53	-
VIII	13,03	13,22	57,10	6,73	12,20	13,13	12,25	19,94	10,60	11,53	-
IX	13,04	13,19	57,20	6,78	12,29	13,22	12,30	20,00	10,64	11,55	
Wskaźnik zmian (%)											
IX 2005 IX 2004	-0,8	0,2	1,1	6,3	10,5	7,6	8,4	5,9	12,2	5,9	x

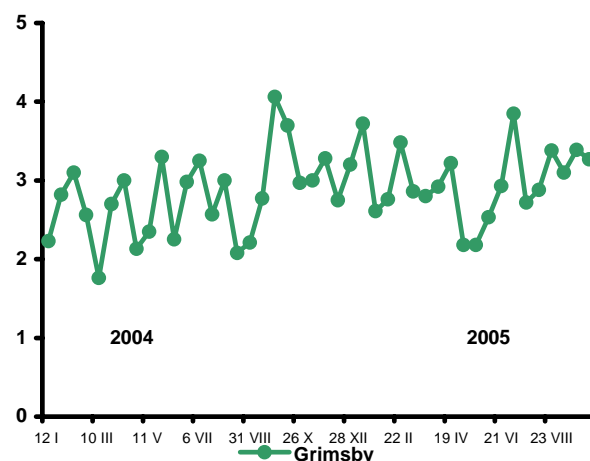
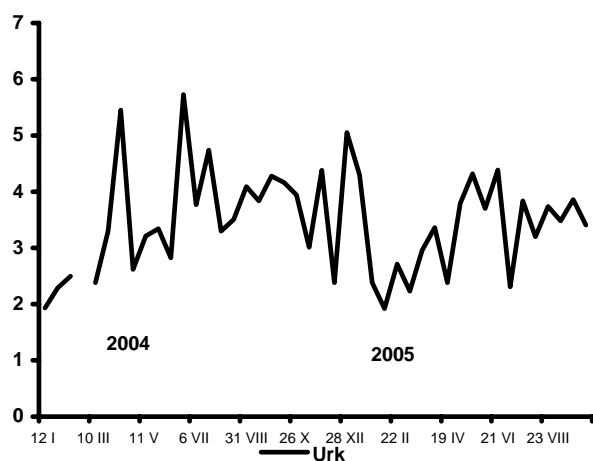
Źródło: Dane GUS.

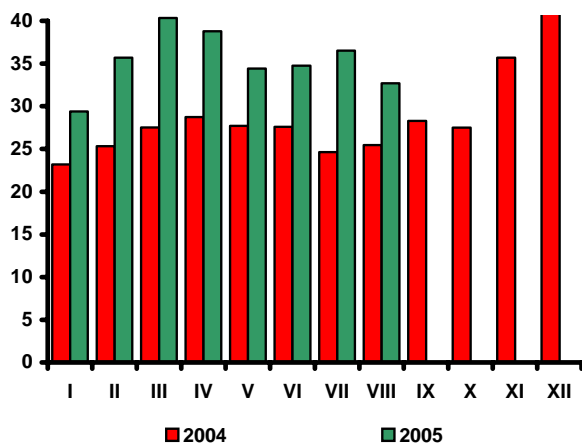
Rys. 1. Ceny zbytu świeżych lososi w Norwegii (NOK/kg)

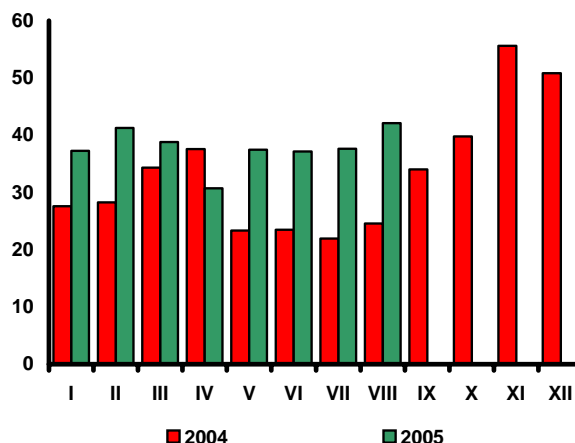
Rys. 2. Ceny dorszy w portach w Holandii i Wielkiej Brytanii (EUR/kg)

Rys. 3. Eksport ryb i produktów rybnych (mln EUR)

Rys. 4. Import ryb i produktów rybnych (mln EUR)

Źródło: Rys. 1 i 2 – Worldfish Report, Rys. 3 i 4 – dane CIHZ, MRiRW oraz MF.

Rynek żywnościowy

Krystyna Świetlik

Ceny żywności, po spadku notowanym w trzech kolejnych miesiącach, we wrześniu wzrosły o 0,6%. Zdecydował o tym znaczący wzrost cen warzyw (o 6,9%), w tym zwłaszcza ogórków (o 5,2%) i sałaty (o 3,3%). Zmiany cen pozostałych grup żywności były różnokierunkowe. Wyższe niż przed miesiącem były ceny mięsa wieprzowego (o 0,9%) i wołowego (o 0,8%), niższe zaś drobiu (o 1,8%). Podrożał cukier (o 0,6%). Ceny artykułów w grupie: „mleko, sery, jaja” zwiększyły się o 0,5%, w tym jaj o 5,4%, przy spadku cen artykułów mleczarskich o 0,2%, w tym zwłaszcza twarogów (o 0,6%). Nieznacznie wzrosły ceny ryb i przetworów rybnych (o 0,3%) oraz napojów bezalkoholowych (o 0,2%). Nieco mniej niż w sierpniu konsumenci płacili za owoce (o 0,3%) i tłuszcze jadalne (o 0,2%). W grupie owoców potaniały głównie jabłka (o 8,8%) i gruszki (o 9,5%), podrożały natomiast banany (o 8,8%) i owoce cytrusowe (o 1,5%). W grupie tłuszczów zanotowano obniżkę cen masła i pozostałych tłuszczów zwierzęcych (o 0,2%) oraz olejów (o 0,3%), przy stabilizacji cen margaryn. Łączne ceny pieczywa i produktów zbożowych były we wrześniu takie same jak przed miesiącem. Utrzymał się spadek cen mąki (o 1,1%) i ryżu (o 1%), przy nieznacznym wzroście cen pieczywa (o 0,1%).

W okresie trzech kwartałów 2005 r. ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych obniżyły się o 1,9%, podczas gdy w analogicznym okresie przed rokiem odnotowano wysoki, bo sięgający 4,0% ich wzrost. Spadek cen żywności był efektem ustąpienia impulsów cenowych obserwowanych w okresie poprzedzającym akcesję i w pierwszych miesiącach członkostwa Polski w Unii Europejskiej oraz zmian uwarunkowań wewnętrznych związanych z produkcją rolniczą. Miał on istotny wpływ na spowolnienie dynamiki cen towarów i usług konsumpcyjnych (inflacji). We wrześniu br., w stosunku do grudnia 2004 r., potaniały wszystkie grupy artykułów żywnościowych, z wyjątkiem ryb i przetworów rybnych oraz owoców. Najbardziej, bo o 3,6% zmały ceny w grupie: „cukier, dżem, miód i wyroby cukiernicze” głównie za sprawą głębokiej, sięgającej 10,8% redukcji cen cukru. Ceny tłuszczów obniżyły się średnio o 3,3%, w tym tłuszczów tkankowych o 13,9%, masła o 3,7% i olejów o 2%. Ceny mięsa i jego przetworów spadły o 1,9%, w tym mięsa wieprzowego o 5,5%, przy wzroście cen mięsa wołowego o 3,9% i drobiu

o 1,4%. O spadku cen produktów zbożowych (o 0,6%) zdecydowała istotna obniżka cen ryżu (o 8%). W dużo mniejszym stopniu, bo o 0,7% potaniało pieczywo. Mleko, sery i jaja były we wrześniu br. średnio o 0,4% tańsze niż w końcu 2004 r. Wzrost cen ryb i przetworów rybnych wyniósł 1,8%, a owoców o 4,4%. O 19,2% podrożały jabłka, a o 11 – 14% – owoce cytrusowe i banany.

Bezwzględny spadek cen wielu podstawowych towarów żywnościowych w okresie trzech kwartałów br. nie zrekomensował wydatnego ich wzrostu w 2004 r. W rezultacie w okresie styczeń-wrzesień 2005 r. nominalne ceny żywności i napojów bezalkoholowych ukształtowały się na poziomie średnio o 2,9% wyższym niż w analogicznym okresie przed rokiem. Istotnie, bo o 5,1% zwiększyły się w porównywanych okresach ceny mięsa i przetworów, w tym mięsa wołowego o 21,3%, wieprzowego o 3,8% i drobiowego o 2,5%. Ceny cukru i wyrobów cukierniczych podniosły się o 4,5%, w tym cukru o 5,1%. Wzrost cen tłuszczów wyniósł 4,2%, w tym tkankowych 19,2%, a masła o 5,7%. W takim samym stopniu jak tłuszcze podrożały artykuły mleczarskie, o czy zdecydował głównie wzrost cen śmietany i serów dojrzewających 5,1% oraz mleka pitnego o 4,7%. Średni poziom ceny ryb i przetworów rybnych wzrósł o 3,1%, a pieczywa i przetworów zbożowych o 1,7%, w tym ryżu o 10,2%.

Ożywienie gospodarcze nie znalazło dostatecznego odzwierciedlenia w zmianach dochodów ludności. W okresie trzech kwartałów br., w porównaniu z analogicznym okresem 2004 r., płace realne wzrosły zaledwie o 0,3%, a realne emerytury i renty pracownicze brutto – o 0,1%. Żywność podrożała względem dochodów. Nastąpił spadek siły nabywczej płac i świadczeń społecznych w odniesieniu do wielu podstawowych artykułów żywnościowych, zwłaszcza cukru, tłuszczów wieprzowych, większości wyrobów mleczarskich, mięsa wołowego, wędlin, ryb, makaronów i ryżu. Wyniki badań budżetów rodzinnych za I półrocze br. potwierdzają spadek spożycia tych produktów. W IV kwartale br. możliwe jest zahamowanie tych tendencji z uwagi na spodziewany niższy niż przed rokiem wzrost cen żywności, przyspieszenie dynamiki płac i zwiększenie liczby zatrudnionych w gospodarce.

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych we wrześniu 2005 r.

Wyszczególnienie	IX 2005			I-IX 2005
	VIII 2005=100	XII 2004=100	IX 2004=100	I-IX 2004=100
OGÓŁEM	100,4	100,7	101,8	102,5
Żywność i napoje bezalkoholowe	100,6	98,1	101,0	102,9
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,2	102,7	102,9	102,6
Odzież i obuwie	99,6	93,6	93,9	94,8
Mieszkanie	100,2	102,0	102,6	103,4
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,2	102,4	103,0	103,9
w tym nośniki energii	100,3	102,7	103,7	103,6
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,0	100,2	100,5	101,6
Zdrowie	100,1	102,4	102,5	102,5
Transport	101,7	106,5	107,2	105,2
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	103,4	115,1	116,5	111,2
Łączność	100,1	100,1	100,1	99,9
Rekreacja i kultura	99,6	100,9	100,6	100,7
Edukacja	100,5	100,8	103,5	103,7
Restauracje i hotele	100,1	101,6	102,8	104,0
Inne towary i usługi	100,0	100,1	100,4	100,9

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności we wrześniu 2005 r.

Wyszczególnienie	IX 2005			I-IX 2005
	VIII 2005=100	XII 2004=100	IX 2004=100	I-IX 2004=100
Żywność i napoje bezalkoholowe	100,6	98,1	101,0	102,9
Żywność	100,6	97,9	101,0	103,1
Pieczywo i produkty zbożowe	100,0	99,4	99,3	101,7
Pieczywo	100,1	99,3	99,2	100,7
Makarony	100,0	100,0	100,3	102,2
Ryż	99,0	92,0	89,7	110,2
Mięso i przetwory	100,1	98,1	98,8	105,1
Mięso wieprzowe	100,9	94,5	94,0	103,8
Mięso wołowe	100,8	103,9	104,7	121,3
Drób	98,2	101,4	103,6	102,5
Przetwory mięsne i wędliny	100,4	98,0	98,7	105,1
Ryby	100,3	101,8	103,0	103,1
Mleko, sery i jaja	100,5	99,6	101,1	101,7
Artykuły mleczarskie	99,8	99,9	101,7	104,2
Mleko	100,1	101,9	103,8	104,7
Sery twarogowe	99,4	99,7	100,9	103,4
Sery dojrzewające i topione	99,9	98,0	100,7	105,1
Jaja	105,4	98,1	97,9	88,1
Oleje i pozostałe tłuszcze	99,8	96,7	98,4	104,2
Masło	99,8	96,3	97,2	105,7
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	99,8	86,1	101,0	119,2
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	100,0	100,3	100,0	100,8
Oleje roślinne	99,7	98,0	97,2	99,4
Owoce	99,7	104,4	116,7	99,9
Jabłka	91,2	119,2	104,1	97,2
Owoce cytrusowe	101,5	111,2	98,7	91,6
Banany	108,8	113,7	152,3	139,8
Warzywa	106,9	87,5	113,4	101,9
Ziemniaki	98,4	141,7	136,7	107,4
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby	100,3	96,4	95,8	104,5
Cukier	100,6	89,2	86,7	105,1
Napoje bezalkoholowe	100,2	100,7	100,8	101,3

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2004	100,5	100,3	100,8	102,1	100,6	102,7	99,2	98,4	100,4	101,1	100,8	100,6
	2005	99,8	99,7	100,2	100,5	100,9	98,8	98,3	99,4	100,6			
Pieczywo i produkty zbożowe	2004	100,8	101,0	100,8	100,7	100,6	100,6	100,6	100,3	100,3	100,1	100,0	99,8
	2005	100,1	100,1	99,8	99,9	99,8	99,9	99,9	99,9	100,0			
Mięso	2004	100,0	99,9	101,0	102,0	101,5	105,8	105,2	98,5	100,0	100,8	100,1	99,9
	2005	98,8	98,7	99,7	99,9	100,3	99,8	99,8	100,8	100,1			
Ryby	2004	100,1	99,9	99,9	100,1	100,2	100,4	100,3	100,3	100,2	100,4	100,4	100,4
	2005	100,2	100,2	100,0	100,3	100,2	100,1	100,1	100,3	100,3			
Mleko, sery, jaja	2004	100,4	100,4	100,3	100,0	100,2	100,5	100,5	100,6	100,5	100,7	100,5	100,6
	2005	100,5	100,3	99,9	99,7	99,7	99,5	99,6	99,9	100,5			
Tłuszcze	2004	100,4	100,4	100,1	99,6	100,7	103,6	102,1	100,6	100,6	100,9	100,7	100,3
	2005	100,6	99,5	99,4	99,5	99,3	99,6	99,8	99,8	99,8			
Owoce	2004	99,1	99,2	102,3	104,1	109,6	100,5	88,4	90,0	93,8	109,5	103,2	103,1
	2005	100,5	99,7	102,2	107,0	107,8	81,9	105,0	103,1	99,7			
Warzywa	2004	103,4	100,5	101,9	103,6	94,4	107,2	77,1	86,7	107,6	104,7	107,7	107,3
	2005	100,9	101,3	104,3	102,9	106,0	98,9	80,6	88,1	106,9			
Cukier i wyroby	2004	99,7	101,9	101,0	115,9	101,4	102,3	101,3	100,7	99,9	99,8	99,9	99,6
	2005	99,5	99,0	98,7	99,7	100,2	99,5	99,9	99,8	100,3			
Cukier	2004	98,6	105,2	102,2	148,5	102,4	104,3	102,2	100,9	99,1	99,0	99,4	98,8
	2005	98,4	97,2	96,3	98,9	100,0	98,6	99,5	99,2	100,6			
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2004	100,4	100,1	100,3	100,8	101,0	100,9	99,9	99,6	100,3	100,6	100,3	100,1
	2005	100,1	99,9	100,1	100,4	100,3	99,8	99,8	99,9	100,4			
III. Średnia płaca ^a	2004	87,4	102,2	102,1	100,0	97,0	102,2	101,0	99,4	101,1	97,8	105,0	109,7
	2005	86,8	101,1	102,9	99,6	98,1	103,7	99,8	99,0	100,1			

^aprzeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw.

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2004	102,2	102,7	103,3	104,7	105,2	108,1	109,1	109,3	108,1	107,7	107,7	107,8
	2005	106,7	105,9	105,3	103,7	104,3	100,4	99,2	100,5	101,0			
Pieczywo i produkty zbożowe	2004	102,6	103,8	104,7	105,5	106,0	105,3	105,6	105,7	106,1	106,1	106,2	105,8
	2005	105,0	104,0	103,0	102,2	101,4	100,7	100,0	99,6	99,3			
Mięso	2004	99,3	100,6	102,4	105,4	106,5	112,1	116,3	114,2	113,2	114,5	115,1	115,6
	2005	114,0	112,6	111,1	108,9	107,5	101,6	96,5	98,7	98,8			
Ryby	2004	98,8	99,0	99,2	99,5	99,7	100,3	100,7	101,1	101,4	101,8	102,3	102,8
	2005	102,9	103,1	103,3	103,5	103,4	103,1	102,9	102,9	103,0			
Mleko, sery, jaja	2004	106,5	106,5	106,5	106,0	105,7	106,0	106,6	107,1	106,2	102,3	101,5	101,4
	2005	101,6	101,9	101,9	102,0	102,2	102,0	101,4	101,0	101,1			
Tłuszcze	2004	107,4	108,0	108,3	108,0	108,8	112,7	115,1	115,1	113,7	111,5	110,7	110,4
	2005	109,5	108,5	107,7	107,6	106,1	102,2	100,0	99,2	98,4			
Owoce	2004	110,1	108,8	109,8	107,7	103,8	108,5	97,3	96,5	95,6	99,4	100,1	100,2
	2005	99,6	100,1	99,8	102,3	103,3	82,2	93,5	105,9	116,7			
Warzywa	2004	101,1	99,5	97,1	93,3	94,2	102,9	101,3	108,8	98,1	94,9	95,1	96,7
	2005	94,3	94,3	96,3	96,5	109,5	103,4	106,2	111,0	113,4			
Cukier i wyroby	2004	98,6	100,3	101,2	117,4	119,0	121,8	123,2	124,2	124,2	124,3	124,5	124,8
	2005	124,2	120,6	117,9	101,6	100,4	97,6	96,3	95,4	95,8			
Cukier	2004	92,4	97,3	99,7	148,6	152,6	159,5	162,7	165,0	164,5	164,5	165,0	167,1
	2005	166,8	154,1	145,1	96,6	94,4	89,3	86,9	85,4	86,7			
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2004	101,6	101,6	101,7	102,2	103,4	104,4	104,6	104,6	104,4	104,5	104,5	104,4
	2005	103,7	103,6	103,4	103,0	102,5	101,4	101,3	101,6	101,8			
III. Średnia płaca ^a	2004	103,5	106,3	107,0	104,6	104,4	104,5	103,6	105,1	103,7	102,4	102,7	103,2
	2005	102,6	101,4	102,2	101,8	103,0	104,5	103,2	102,8	101,8			

^aprzeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw.

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

Wyszczególnienie a – 2004 r. b – 2005 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w złotych											
Ryż – 1 kg	a	1,94	1,95	1,99	2,06	2,25	2,55	2,85	3,05	3,15	3,11	3,02	2,59
	b	2,96	2,91	2,88	2,81	2,76	2,73	2,71	2,69	2,65			
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	1,35	1,38	1,39	1,39	1,39	1,39	1,39	1,39	1,39	1,39	1,38	1,37
	b	1,37	1,36	1,35	1,35	1,35	1,35	1,34	1,34	1,34			
Makaron jajeczny „Malma” – 400 g	a	3,76	3,77	3,81	3,86	3,90	3,96	4,00	4,02	4,05	4,06	4,06	4,05
	b	4,07	4,08	4,07	4,12	4,11	4,11	4,12	4,12	4,12			
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	1,53	1,59	1,65	1,71	1,74	1,75	1,75	1,75	1,73	1,70	1,67	1,64
	b	1,62	1,60	1,59	1,57	1,56	1,54	1,50	1,49	1,47			
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	11,11	11,11	11,25	11,50	12,28	14,04	15,42	15,50	15,52	15,63	15,77	15,84
	b	15,86	15,86	15,98	16,08	16,18	16,24	16,41	16,50	16,67			
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	14,72	14,74	14,88	15,21	16,18	18,42	20,51	20,42	20,49	20,50	20,51	20,46
	b	20,50	20,56	20,64	20,79	20,79	20,80	20,99	21,06	21,25			
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	12,28	12,16	12,47	13,25	13,64	14,46	15,52	15,36	15,36	15,34	15,14	14,78
	b	14,42	13,87	13,75	13,65	13,31	13,07	13,16	13,49	13,67			
Kurczę patroszone – 1 kg	a	4,98	5,20	5,37	5,53	5,59	6,80	6,72	5,77	5,51	5,57	5,62	5,70
	b	5,45	5,32	5,42	5,58	6,18	6,30	6,19	6,33	6,07			
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	18,54	18,47	18,57	18,91	19,11	19,79	20,85	20,73	20,75	20,87	20,75	20,60
	b	20,47	20,21	20,10	20,00	19,84	19,80	19,74	19,88	19,95			
Kiełbasa „Zwyczajna” – 1kg	a	8,15	8,11	8,21	8,40	8,47	8,81	9,38	9,37	9,41	9,53	9,51	9,45
	b	9,43	9,25	9,21	9,15	9,02	8,98	8,95	9,03	9,08			
Dorsz odgłówny – 1 kg	a	10,58	10,65	10,67	10,71	10,80	10,87	10,85	10,86	10,91	10,98	11,05	11,15
	b	11,21	11,32	11,32	11,38	11,37	11,48	11,53	11,53	11,55			
Mleko 3,0 – 3,5% tł. sterylizowane, w kartonie – 1 l	a	2,36	2,37	2,37	2,37	2,38	2,38	2,38	2,39	2,39	2,40	2,40	2,42
	b	2,45	2,46	2,46	2,47	2,47	2,46	2,46	2,46	2,46			
Jogurt naturalny – 150 g	a	1,04	1,03	1,02	1,02	1,02	1,02	1,01	1,00	1,01	1,02	1,02	1,02
	b	1,02	1,01	1,00	1,00	0,99	0,99	0,98	0,97	0,95			
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	8,87	8,88	8,92	8,90	8,91	8,97	9,02	9,06	9,11	9,17	9,23	9,28
	b	9,33	9,39	9,41	9,41	9,42	9,41	9,41	9,42	9,42			
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	15,57	15,69	15,62	15,51	15,47	15,66	15,89	16,02	16,25	16,58	16,86	17,08
	b	17,15	17,22	17,10	16,83	16,49	16,24	16,04	15,91	15,88			
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 500g	a	3,89	3,89	3,90	3,91	3,93	3,98	4,02	4,09	4,14	4,20	4,18	4,25
	b	4,26	4,17	4,19	4,22	4,21	4,23	4,26	4,35	4,38			
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,42	0,41	0,40	0,39	0,38	0,36	0,36	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35
	b	0,34	0,34	0,34	0,34	0,33	0,33	0,32	0,32	0,34			
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	2,81	2,82	2,81	2,76	2,79	3,07	3,18	3,22	3,24	3,26	3,26	3,26
	b	3,27	3,23	3,19	3,16	3,14	3,14	3,12	3,12	3,12			
Margaryna „Palma” w kostkach – 250 g	a	1,24	1,25	1,25	1,25	1,26	1,26	1,27	1,27	1,27	1,27	1,27	1,26
	b	1,26	1,26	1,25	1,25	1,24	1,24	1,24	1,23	1,23			
Olej rzepakowy – 1l	a	4,71	4,72	4,74	4,72	4,75	4,79	4,81	4,83	4,84	4,83	4,81	4,75
	b	4,76	4,78	4,76	4,74	4,74	4,74	4,73	4,72	4,70			
Ślonina – 1 kg	a	3,10	3,08	3,12	3,21	3,27	3,51	3,79	3,83	4,10	4,68	5,01	5,24
	b	5,06	4,74	4,63	4,53	4,39	4,24	4,09	4,06	4,06			
Smalec – 250 g	a	1,07	1,06	1,07	1,07	1,08	1,10	1,13	1,14	1,18	1,31	1,44	1,53
	b	1,54	1,52	1,50	1,47	1,43	1,40	1,37	1,32	1,30			
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	1,93	2,11	2,18	3,30	3,27	3,51	3,59	3,62	3,58	3,54	3,52	3,47
	b	3,41	3,31	3,18	3,14	3,14	3,09	3,07	3,04	3,06			
Jabłka – 1 kg	a	1,85	1,85	1,86	1,91	2,16	2,54	3,22	2,74	2,06	1,82	1,78	1,79
	b	1,79	1,79	1,82	1,97	2,13	2,26	2,35	2,36	2,15			

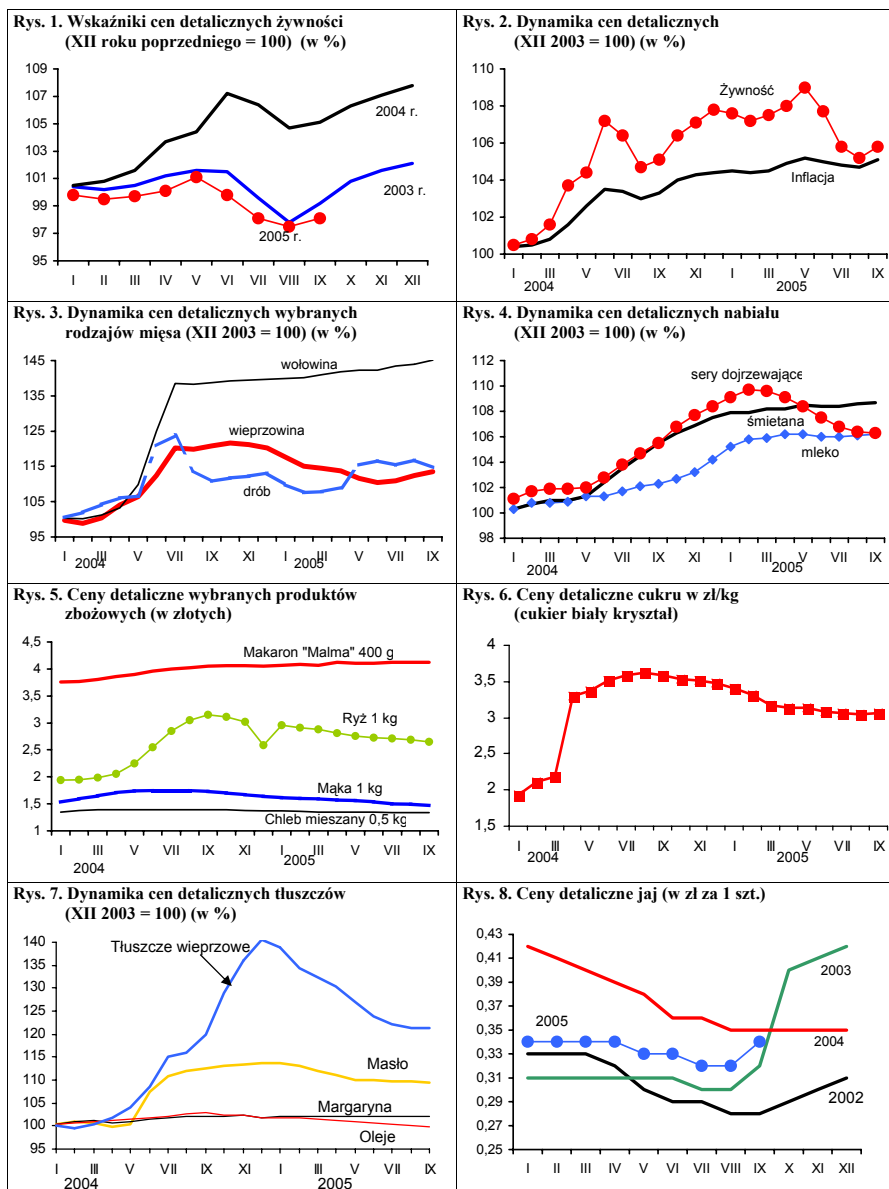
Źródło: Dane GUS.

Tab. 6. Siła nabywcza przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw mierzona możliwością kupna za nie wybranych artykułów żywnościowych

Wyszczególnienie	2004		2005	
	IX	I-IX	IX	I-IX
Ryż – kg	774	992	937	883
Chleb pszenno-żytni – 0,5 kg	1755	1740	1854	1825
Mąka pszenna „Poznańska” – kg	1410	1421	1690	1590
Makaron „Malma” – 400 g	602	616	603	601
Mięso wołowe z kością (rostbef) – kg	157	184	149	152
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – kg	159	174	182	181
Szynka wieprzowa gotowana – kg	118	123	125	123
Kielbasa „Zwyczajna” – kg	259	276	274	270
Kurczę patroszone świeże – kg	443	420	409	420
Dorsz odgłowiony – kg	224	223	215	216
Mleko 3,0-3,5% tłuszczu, w opakowaniu kartonowym – l	1021	1009	1010	1002
Ser twarogowy półtłusty – kg	268	268	264	262
Ser dojrzewający „Gouda” – kg	150	153	156	149
Jaja kurcze świeże – szt	6970	6321	7306	7466
Masło świeże „Extra” 82,5% tłuszczu – 200 g	753	809	796	777
Margaryna „Palma” – 250 g	1921	1906	2020	1987
Olej rzepakowy – l	504	504	529	520
Stonina – kg	595	696	612	557
Smalec 250 g	2067	2183	1911	1723
Ziemiaki – kg	3999	3639	2957	3520
Jabłka – kg	1184	1072	1155	1190
Cukier biały kryształ – kg	681	1044	812	780

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Źródło: Dane GUS.

Rynek środków produkcji dla rolnictwa

Aldon Zalewski

We wrześniu na rynku środków produkcji nastąpiła niewielka poprawa koniunktury w wyniku niewielkiego wzrostu cen skupu na podstawowe produkty rolne roślinne i zwierzęce przy systematycznym obniżaniu się dynamiki wzrostu cen na środki produkcji w okresie dłuższym.

We wrześniu 2005 r. ceny nawozów mineralnych uległy dalszej obniżce o 0,5%. Obniżki te objęły niemal wszystkie nawozy za wyjątkiem polifoski, która podrożała o 0,5% i fosforanu amonu (o 0,2%). Pozostałe nawozy nastąpiły o 1,8%, a nawozy wapniowe nawet o 6,0%. Spadek cen przy wzroście cen produktów rolnych korzystnie wpłyną na polepszenie wzajemnych relacji. Zakup 1 kg NPK wymagał sprzedaży mniej niż 5,9 kg pszenicy. W okresie styczeń-wrzesień nawozy mineralne zdrożały średnio o 1,9%, a w okresie 12 miesięcy (wrzesień 2005 r. do września 2004 r.) o 4,4%.

Na rynku środków ochrony roślin zmalały obroty. We wrześniu przy bogatej podaży, ceny większości preparatów nieznacznie zmalały. We wrześniu średni spadek cen wyniósł 0,2%, w ciągu 9 miesięcy 2005 r., podobnie jak w okresie jednego roku, ceny obniżyły się o 0,5%.

We wrześniu wystąpiły zwiększone obroty rynkowe węglem kamiennym i koksem opałowym. Zużycie węgla oraz koksu opałowego na cele grzewcze zmniejsza się stopniowo. W strukturze zużytej energii dominują paliwa ciekłe ropopochodne. We wrześniu 2005 r. cena węgla kamiennego o 1,1%, przy obniżce cen koksu opałowego o 3,8%. Najbardziej podrożał olej opałowy (o 4,8%, a od początku roku o ponad 40%). Benzyna podrożała we wrześniu o 3,5%, a od początku roku o 18,8%. Najmniej,

bo odpowiednio o 2,9%, a od początku roku o 13,5% podrożał olej napędowy do ciągników rolniczych. Średni wzrost cen paliw we wrześniu wyniósł 1,2%, od początku roku 6,9%, a w okresie 12 miesięcy 9,3%.

Rynek materiałów budowlanych po ubiegłorocznym regresie rozwija, na co wpłynęły znaczne obniżki cen oraz możliwość obniżenia wysokości podatku VAT z 22 do 7% jeśli zakupiony materiał jest nabywany wraz z usługą budowlaną. W okresie styczeń-wrzesień 2005 r. stal płaska potaniała o 20,2%, płyty styropianowe o 13,7%, rury stalowe i dwuteowniki o 8%. Podrożały wyroby i materiały drewniane, drzwi o ok. 3%, tarcica iglasta o ok. 1,5%, a tynk o 2,8%. We wrześniu ceny materiałów budowlanych staniały średnio o 0,2%, w okresie od stycznia do końca września potaniały o 3,8%, a w okresie 12 miesięcy ceny uległy obniżeniu o 4,0%.

Na rynku maszyn rolniczych trwa stagnacja. Wzrost cen maszyn rolniczych w ciągu 12 miesięcy wyniósł 11,1%, w tym: kombajny zbożowe podrożały o 38,4%, pługi ciągnikowe o 22%, przyczepy ciągnikowe samowładowcze o 21,9%, rozrzutniki obornika o 17,3% i agregaty uprawowe o 16,6%.

Tab. 1. Ceny na rynku nawozów mineralnych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje 1 kg NPK do: w IX 2005	
		IX 2004	XII 2004	IX 2005	IX 2005 VIII 2005	IX 2005 XII 2004	IX 2005 IX 2004	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	dt	67,24	69,68	68,72	98,2	98,6	102,2	6,89	5,94
Saletra amonowa 34%N	„	72,16	75,80	74,88	99,0	98,8	103,8	6,18	5,33
Mocznik 46%N	„	86,29	92,72	95,20	99,4	102,7	110,3	5,81	5,01
Superfosfat prosty 20%N	„	54,92	55,04	56,08	99,9	101,9	102,1	7,87	6,79
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	79,76	80,80	85,48	99,0	105,8	107,2	6,00	5,17
Fosforan amonu 18%N i 46% P ₂ O ₅	„	110,44	110,44	110,12	100,2	99,7	99,7	4,83	4,17
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	80,80	83,40	89,96	99,9	107,9	111,3	4,21	3,63
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	103,64	103,52	106,12	100,5	102,5	102,4	5,32	4,59
Nawóz trójskładnikowy z dodatkiem mikroelementów 10%N, 20%P, 20%K	„	103,04	105,08	104,04	99,3	99,0	101,0	5,84	5,04
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	49,10	46,63	44,20	94,0	94,8	90,0	2,07	1,78

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środka do:	
		IX 2004	XII 2004	IX 2005	IX 2005 VIII 2005	IX 2005 XII 2004	IX 2005 IX 2004	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Zolone 350	1 l	65,66	65,34	61,04	99,4	93,4	93,0	17,13	14,78
Nurelle D 550 FC	100 ml	43,23	43,18	42,96	100,0	99,5	99,4	12,06	10,40
Karate Zeon O50 CS	100 ml	19,98	19,95	19,97	99,9	100,1	99,9	5,61	4,84
Decis 2,5 EC	250 ml	23,48	23,45	24,30	100,2	103,6	103,5	6,82	5,88
Dithane M-45	1 kg	23,56	23,53	23,20	99,7	98,6	98,5	6,51	5,62
Zaprawa nasienna "Funaben T"	0,8 kg	28,34	28,23	28,32	99,8	100,3	99,9	7,95	6,86
Bravo	1 l	43,49	43,73	42,77	100,0	97,8	98,4	12,00	10,36
Nimrod 250 EC	1 l	94,72	94,87	96,52	100,2	101,7	101,9	27,09	23,37
Roundup	1 l	23,28	23,05	22,96	99,7	98,6	98,6	6,44	5,56
Granstar	8 g	17,81	17,84	17,86	99,8	100,1	100,3	5,01	4,32
Fusilade Forte	1 l	113,71	112,63	112,17	99,9	99,6	98,6	31,48	27,16
Chwastox extra	1 l	14,05	13,99	14,21	100,3	101,6	101,1	3,99	3,44
Reglane 200 SL	1 l	79,17	79,51	77,55	99,7	97,5	98,0	21,77	18,78
Ziarno zatrute fosforem cynku, IAB	1 kg	18,55	18,77	18,83	99,1	100,3	101,5	5,29	4,56

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje nośników do:	
		IX 2004	XII 2004	IX 2005	IX 2005 VIII 2005	IX 2005 XII 2004	IX 2005 IX 2004	pszenicy kg	żyw. wiew. kg
Węgiel kamienny	t	473,73	479,47	484,75	101,1	101,1	102,3	136,05	117,37
Koks opałowy	t	990,47	1044,61	887,01	96,8	84,9	89,6	248,95	214,77
Benzyna „Euro Super” 95	l l	3,83	3,72	4,42	103,5	118,8	115,4	1,24	1,07
Olej napędowy	l l	3,31	3,49	3,96	102,9	113,5	119,6	1,11	0,96
Olej opałowy, Ekoterm Plus	l l	2,00	1,88	2,64	104,8	140,4	132,0	0,74	0,64
Gaz propan-butan „LPG”	l l	1,82	1,98	1,86	102,8	93,9	102,2	0,52	0,45
Olej silnikowy „Sektrol” 20 W/40	l l	10,70	10,52	11,21	100,2	106,6	104,8	3,15	2,71
Olej silnikowy „Elf” SJ SAE 15W/40	l l	20,63	20,81	20,91	100,1	100,5	101,4	5,87	5,06
Smar stały (do łożysk)	0,9 kg	10,03	10,22	10,58	100,4	103,5	105,5	2,97	2,56
Płyn do chłodziw „Petrygo”	l l	7,98	9,03	9,96	100,7	110,3	124,8	2,80	2,41
Energia elektryczna	10 kWh	4,00	4,10	4,20	100,0	102,4	105,0	1,18	1,02

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny na rynku materiałów budowlanych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje materiałów budowlanych do:	
		IX 2004	XII 2004	IX 2005	IX 2005 VIII 2005	IX 2005 XII 2004	IX 2005 IX 2004	pszenicy kg	żyw. wiew. kg
Cement	50 kg	17,80	17,76	17,82	99,2	100,3	100,1	5,00	4,31
Wapno	1 t	406,77	411,35	412,68	100,0	100,3	101,5	115,82	99,92
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	166,92	163,63	141,22	99,6	86,3	84,6	39,64	34,19
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3764,36	3716,09	2966,27	98,4	79,8	78,8	832,52	718,23
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	11,30	11,20	10,30	99,5	92,0	91,2	2,89	2,49
Dwuteownik gruby	1 t	3419,21	3423,54	3134,74	99,5	91,7	91,7	879,80	759,02
Blacha dachowa	1 m ²	32,76	32,25	29,00	98,8	89,9	88,5	8,14	7,02
Tynk „Atlas”	25 kg	41,63	40,93	42,07	101,0	102,8	101,1	11,81	10,19
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	0,74	0,73	0,73	100,0	100,0	98,6	0,20	0,18
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklane	1 szt.	796,02	783,97	737,57	99,6	94,1	92,7	207,00	178,59
Tarcica iglasta grubość 19-25 mm	1 m ³	517,51	532,49	540,17	100,0	101,4	104,4	151,61	130,79
Płyta wiórowa 11-18 mm	1 m ²	25,85	25,82	25,95	100,1	100,5	100,4	7,28	6,28
Okno drewniane szklane	1 szt.	1141,09	1148,16	1173,40	100,3	102,2	102,8	329,33	284,12
Drzwi płytowe 2000mmx800 zewnętrzne	1 szt.	888,12	908,68	952,73	101,0	104,8	107,3	267,40	230,69

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środków mech. do:	
	IX 2004	XII 2004	IX 2005	IX 2005 VIII 2005	IX 2005 XII 2004	IX 2005 IX 2004	pszenicy dt	żyw. wiepr. dt
Kombajn zbożowy TC 54 Hydro	274256,44	357645,48	379510,17	100,0	90,8	138,4	1065,14	918,91
Kombajn do ziemniaków	45719,28	46192,07	48875,18	101,3	105,8	106,9	137,17	118,34
Samochód Lublin	56398,41	56683,70	61095,72	100,0	107,8	108,3	171,47	147,93
Rozrzutnik obornika 1-osiowy	14316,15	14630,88	16798,91	100,5	114,8	117,3	47,15	40,68
Siewnik zbożowy 25 redlic	11249,22	11630,68	12760,47	99,8	109,7	113,4	35,81	30,90
Ciągnik „Ursus” 3512	66966,96	67269,46	71966,10	100,1	107,0	107,5	201,98	174,25
Ciągnik 90 kW	138346,21	141940,48	148232,44	99,4	104,4	107,2	416,03	358,92
Przyczepa do ciągnika samowyladowcza	18289,40	18749,86	22286,33	101,0	118,9	121,9	62,55	53,96
Kopaczka elewatorowa	8407,25	8620,01	9799,78	100,2	113,7	116,6	27,50	23,73
Agregat uprawowy do siewnika	12672,89	11521,92	12287,16	99,4	106,6	97,0	34,49	29,75
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	5058,23	5121,64	5628,76	100,7	109,9	111,3	15,80	13,63
Gleboğrafzarka	4131,99	4278,34	4723,17	100,2	110,4	114,3	13,26	11,44
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	31040,98	31504,65	32797,98	100,3	104,1	104,1	92,05	79,41
Opryskiwacz 300 l	2573,12	2661,38	2673,12	100,3	100,4	103,9	7,50	6,47
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	3845,69	3968,39	4460,28	100,3	112,4	116,0	12,52	10,80
Rozsiewacz nawozów	1403,32	1436,43	1446,03	100,6	100,7	103,0	4,06	3,50
Sadzarka 2 rzędowa	2087,32	2298,63	2503,30	101,4	108,9	119,9	7,03	6,06
Pług 3 skibowy	2791,99	3050,34	3407,23	99,6	111,7	122,0	9,56	8,25
Kultywator 14-18 zębony	1252,98	1282,14	1352,83	100,7	105,5	108,0	3,80	3,28
Dojarka 2 konwie ^a	7722,13	7724,16	7883,58	100,0	102,1	102,1	22,13	87,36
Dojarka z rurociągiem ^a	42644,00	44127,75	42971,92	98,3	97,4	100,8	120,61	476,20
Schladzarka do mleka 500 l ^a	16697,24	16838,47	17373,36	99,6	103,2	104,1	48,76	192,52

^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Rynek usług dla rolnictwa

Albin Klementowski
Lucyna Mieszowska

Utrzymuje się wzrost popytu na usługi rolnicze związane z produkcją zwierzęcą. Liczba krów ocenianych we wrześniu br. wyniosła 516 tys. sztuk i była o 0,2% większa niż poprzednim miesiącu, oraz o 7,5% w porównaniu z wrześniem 2004 r. Przeciętne stado ocenianych krów liczyło ok. 30 sztuk tj. o 9,5% więcej niż przed rokiem. W skali roku od czerwca 2004 r. do czerwca br. liczba zabiegów inseminacyjnych krów wzrosła o 3,9%, a inseminacji loch o 29,7% (przy wzroście ich pogłowia o ok. 9%); a w II kwartale br. wobec I kwartału br. odpowiednio o 28,6 i o 9,3%.

Liczba zarejestrowanych przedsiębiorstw usług rolniczych, po przejściowym spadku z 21,5 tys. w 2003 r. do 20,3 tys. w czerwcu 2004 r., wzrosła w czerwcu br. do 20,8 tys. W ciągu roku (VI 2004 – VI 2005) liczba baz usług mechanizacyjnych zwiększyła się o 10,1%, do 9,7 tys.; zmniejszyła się zaś liczba placówek weterynaryjnych do 8,3 tys. i zootechnicznych do 2,8 tys. odpowiednio o 2 i 1,3%.

We wrześniu br. ceny usług dla rolnictwa wzrosły o 0,2% wobec miesiąca poprzedniego i o 3,4% wobec września 2004 r. (tab. 3). W okresie 9 miesięcy 2005 r., w porównaniu z analogicznym okresem ubr., ceny usług wzrosły średnio o 4,4%, przy wskaźniku inflacji 2,5%. W tym czasie ceny usług rolniczych zwiększyły się o 5,2%, przy tym bardziej wzrosły ceny usług weterynaryjno-zootechnicznych (o 7,2%), w tym zwłaszcza inseminacyjnych (o 8,3%), niż weterynaryjnych (o 6,1%). Nieco niższy był wzrost cen usług mechanizacyjnych (o 5,1%), w tym uprawowych i siewnych (o 7,1%), chemizacyjnych (o 4,5%) i usług w zakresie zbioru płodów (o 3,6%). Usługi robocizny przy pracach polowych podrożały o 1,6%. Ceny usług pośrednich wzrosły o 3,9%, w tym najbardziej usług budowlano remontowych (o 5,5%), naprawczych (o 4,9%), młynarskich (o 3,7%) i finansowych

(o 3,7%): z czego ceny usług ubezpieczeniowych zwiększyły się o 6,8%, a bankowych zmalały o 2,5%. W mniejszym stopniu wzrosły ceny usług transportowych (o 2,7%) i handlowych (o 1,0%). W okresie od września 2004 r. do września br. cena zabiegu sztucznego unasielenia krowy wzrosła z 43,54 do 45,51 zł, cena sprzętu zbóż kombajnem (1 godz.) z ok. 220 do 228 zł, a składka ubezpieczenia autocasco ciągnika z ok. 604 do 662 zł. W tym czasie obniżyły się ceny usług bankowych. Wysokość odsetek rocznych od kredytu średnioterminowego w kwocie 50 tys. zł zmalała z 5966 do 5519 zł.

We wrześniu 2005 r. pogorszyły się niekorzystne relacje cen produktów rolnych do cen usług dla rolnictwa (tab. 2), obniżając się z 99,6 pkt. w sierpniu do 97,1 pkt. we wrześniu br. Niekorzystnie kształtowały się relacje cen produktów rolnych i cen usług w okresie 9 miesięcy br. w porównaniu z analogicznym okresem 2004 r. Obniżyły się one do 90,9 pkt. i pogorszyły się zarówno w przypadku relacji cen produktów roślinnych i usług mechanizacyjnych (89,4 pkt.), jak i w przypadku relacji cen produktów zwierzęcych i usług weterynaryjno-zootechnicznych (89,6 pkt.). Jeszcze mniej korzystnie kształtowały się relacje cen produktów rolnych i cen różnych rodzajów produktów rolnych we wrześniu br. w porównaniu z wrześniem 2004 r. Cena względna pakietu 21 usług (tab. 5), wyrażona w ekwiwalentnej cenowo masie produktów rolnych – we wrześniu br. wzrosła o 0,2% wobec sierpnia br. i o 15,6% wobec września 2004 r. A w ciągu 9 miesięcy br., w porównaniu z tym samym okresem 2004 r., zwiększyła się o 12,3%. W tym ekwiwalentny cenowo wzrost masy produktów roślinnych wyniósł 14,9%, a w produktach zwierzęcych – 8,0%.

Tab. 1. Popyt na wybrane usługi rolnicze i sieć placówek

Okresy		Rodzaje usług i placówek	Średnia liczba krów ocenianych tys.	L. gospodarstw stosujących ocenę tys.	L. krów w gospod. stosujących ocenę szt.	L. krów inseminowanych ^a tys.	L. loch inseminowanych tys.	L. placówek usług mechanicznych	L. placówek usług weterynaryjnych	L. placówek usług zootechnicznych
2003	I-XII		471	18,6	25,2	1 630	922	9 746	8 457	3 261
2004	I-XII		480	17,8	26,9	1 669	991	9 066	8 466	2 748
	IX		480	17,6	27,3	444	234	9 073	8 491	2 815
	X		480	17,5	27,4	x	x	x	x	x
	XI		482	17,5	27,6	x	x	x	x	x
	XII		485	17,4	27,8	351	295	9 066	8 466	2 748
2005	I		489	17,2	28,4	x	x	x	x	x
	II		494	17,2	28,6	x	x	x	x	x
	III		500	17,3	28,9	377	280	9 232	8 392	2 822
	IV		505	17,3	29,3	x	x	x	x	x
	V		510	17,3	29,5	x	x	x	x	x
	VI		513	17,3	29,7	485	306	9 666	8 336	2 829
	VII		515	17,3	29,7	x	x	x	x	x
	VIII		515	17,3	29,8	x	x	x	x	x
	IX		516	17,3	29,9	x	x	x	x	x
Wskaźnik zmian cen (%)										
<u>VI 2005</u> <u>VI 2004</u>			106,2	96,1	110,4	103,9	129,7	110,1	98,0	98,7
<u>IX 2005</u> <u>IX 2004</u>			107,5	98,3	109,5	x	x	x	x	x

^a dane w tej i następujących pozycjach dotyczące okresów kwartalnych umieszczone są w rubrykach odnoszących się do ostatnich miesięcy danego kwartału

Źródło: Dane Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt, MRiRW oraz GUS (REGON).

Tab. 2. Relacje cen produktów rolnych^a do cen usług dla rolnictwa

Okresy		Wskaźniki zmian cen	Produktów sprzedawanych i usług dla rolnictwa	Produktów sprzedawanych i usług rolniczych	Produktów roślinnych i usług mechanicznych	Produktów zwierzęcych i usług wet-zoot.	Produktów sprzedawanych i pośrednich usług dla rolnictwa
2003	I-XII	wskaźnik wobec poprzedniego okresu	98,2	95,9	104,1	92,5	98,4
2004	I-XII		106,7	105,6	104,1	116,3	107,6
	IX		96,8	97,0	92,2	101,2	96,7
	X		96,1	96,0	94,1	98,2	96,3
	XI		99,2	99,1	98,9	99,4	99,2
	XII		105,2	105,4	110,6	98,8	105,2
2005	I		97,5	97,7	.	94,5	97,5
	II		100,0	98,5	.	99,2	100,3
	III		99,1	98,7	.	100,1	99,1
	IV		96,9	96,4	96,3	97,1	97,0
	V		98,1	98,2	95,4	101,1	98,1
	VI		102,6	103,1	104,2	101,9	102,8
	VII		98,1	96,6	93,3	100,4	98,7
	VIII		99,6	99,4	98,0	101,0	99,7
	IX		97,1	97,1	95,3	99,2	97,1
<u>IX 2005</u> <u>IX 2004</u>			89,1	87,5	83,7	94,3	90,0
<u>I-IX 2005</u> <u>I-IX 2004</u>			90,9	90,2	89,4	89,6	91,3

^a dla poszczególnych miesięcy wyliczono średni wzrost cen 9 podstawowych produktów rolnych (pszenicy, żyta, ziemniaków (bez okresu styczeń-marzec), kukurydzy, jęczmienia, żywca bydła, trzody chlewnej i drobiu oraz mleka) i cen usług

Źródło: Dane GUS i obliczenia IERiGŻ – PIB.

Tab. 3. Dynamika cen usług dla rolnictwa

Rodzaje usług	2003		2004										2005										2005 IX 2004 IX		I-IX 05 I-IX 04								
	I-XII	I-XII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	% wobec poprzedniego okresu										%							
Wskaźnik zmian cen usług	101,3	104,0	99,8	100,1	100,1	100,1	101,0	100,5	100,5	100,5	100,2	100,2	99,9	100,5	99,9	100,2	100,2	100,2	100,2	100,2	100,2	100,2	100,2	100,2	100,2	100,2	100,2	103,4	104,4				
I. Usługi rolnicze^a	103,4	105,1	99,6	100,2	100,2	99,9	100,8	102,0	100,9	100,7	100,1	100,2	99,7	100,1	100,2	100,7	100,1	100,2	100,1	100,2	100,1	100,2	100,2	100,2	100,2	100,2	100,2	105,3	105,2				
1. mechanizacyjne	103,1	106,2	100,0	100,1	100,1	100,0				102,3	100,5	99,2	102,6	100,1	100,3													104,6	105,1				
a. uprawowe	103,9	107,9	99,8	100,0	100,1	100,1				102,1	100,4				100,3													106,7	107,1				
b. siewu-sadzenia	102,4	104,7	100,6	100,0						103,3	100,2				98,7													104,9	107,1				
c. chemiczacyjne	103,6	109,3	100,1	100,2	100,0	99,8	102,1	99,3	101,6	101,6	100,8	99,8	99,9	100,1	99,9												102,1	104,5					
d. zbioru płodów	102,2	106,0	100,0	100,2									98,8	103,6	99,9												104,4	103,6					
2. usługi robocizny przy pracach polowych			88,7	100,0	100,0							95,4	98,2	101,7	99,3												116,4	101,6					
3. usługi w zakresie produkcji zwierzęcej	105,3	103,3	101,0	100,6	100,3	99,9	100,8	102,7	100,5	100,0	100,2	100,1	101,8	100,2	100,1												103,7	107,2					
a. weterynaryjne	104,5	101,4	100,2	101,1	100,6	99,6	100,1	100,0	100,5	100,6	100,3	100,0	103,6	100,4	100,2												103,0	106,1					
b. inseminacyjne	106,1	105,2	101,8	100,1	100,1	100,5	101,6	105,4	100,6	99,5	100,1	100,2	100,1	100,1	100,0												104,5	108,3					
II. Pośrednie usługi dla rolnictwa^a	100,8	103,2	99,9	99,9	100,1	100,1	101,0	100,2	100,5	100,1	100,2	100,0	99,9	100,0	100,2												102,3	103,9					
1. transportowe	102,4	103,1	100,3	100,5	100,7	100,5	99,2	99,8	99,8	100,6	99,9	100,1	100,0	100,3	100,6												101,9	102,7					
2. naprawcze	102,7	104,4	99,1	100,5	100,3	100,4	100,0	101,0	100,6	99,9	101,7	99,7	100,0	100,2	101,4												105,6	104,9					
3. budowlano-remontowe	101,6	101,7	100,2	99,7	100,4	100,4	101,5	100,1	100,8	100,1	100,3	99,9	100,1	100,0	100,2												103,6	105,5					
4. młynarskie ^b	102,1	104,0	98,3	100,0	100,2	98,5	100,5	100,1	100,0	100,4	100,3	100,9	98,8	98,6	99,7												101,2	103,7					
5. handlowe	98,4	103,1	100,1	99,5	99,5	99,7	100,4	100,1	100,0	100,0	99,3	100,1	100,1	100,0	99,7												99,2	101,0					
6. finansowe	95,3	102,6	100,3	100,2	99,8	100,1	102,4	100,2	100,6	100,0	99,5	99,7	99,6	99,4	99,5												100,8	103,7					
- ubezpieczeniowe	91,3	97,8	100,1	100,1	100,5	100,1	102,7	100,5	100,9	100,3	99,8	100,0	99,8	100,1	100,0												104,9	106,8					
- bankowe	100,1	107,9	100,5	100,3	99,3	100,1	101,7	99,5	100,0	99,5	98,7	99,1	98,9	97,9	98,6												92,5	97,5					
Wskaźnik inflacji	100,8	103,5	100,3	100,6	100,3	100,1	100,1	99,9	100,1	100,4	100,3	99,8	99,8	99,9	100,4												101,8	102,5					

^a ceny średnie ważone, obliczenia własne

^b przemiał zbóż

Źródło: Dane GUS i obliczenia IERiGŻ – PIB.

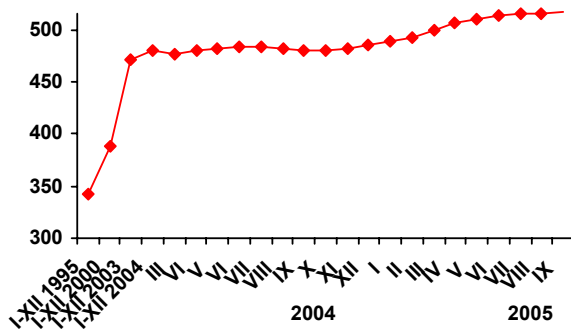
Tab. 5. Ceny detaliczne wybranych usług wyrażone w dt (kg, l) produktów rolnych

Rodzaje usług	Jedn. miary	Wyrażone w dt, kg, l	2003		2004							2005							2005 IX		I-IX 05									
			I-XII	I-XII	I-XII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	2004 IX	2005 IX	I-IX 04	I-IX 05								
Orka pługiem	za 1 godz.	dt pszenicy	1,8	1,8	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,6	2,6	123,8	123,8	114,3	114,3		
Siew siewn. rzędów.	za 1 godz.	dt pszenicy	1,5	1,5	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,9	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,1	2,2	129,4	129,4	118,2	118,2		
Opryskiwanie roślin	na obsz. 1 ha	dt pszenicy	1,2	1,2	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,7	1,7	121,4	121,4	122,2	122,2		
Rozsiew nawozów szt.	na obsz. 1 ha	dt pszenicy	1,2	1,3	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,6	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,8	1,8	120,0	120,0	110,0	110,0		
Zbiór zielonok siewk.	za 1 godz.	l mleka	205	195	196	189	189	189	189	189	189	189	189	207	208	220	220	220	220	220	220	220	220	220	112,2	112,2	114,9	114,9		
Sprzet zboż kombajnem	za 1 godz.	dt pszenicy	4,5	4,6	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2	6,1	6,1	6,1	6,1	6,1	6,1	6,1	6,1	6,1	6,4	6,4	123,1	123,1	111,4	111,4		
Kopanie ziemniaków kombajnem ziemn.	za 1 godz.	dt ziemn.	3,8	4,7	6,0	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	93,3	93,3	100,0	100,0		
Zatrudnienie osoby przy pracach polowych	za 1 dzień	kg żywca drobiu	12,7	10,8	10,9	11,1	11,1	11,1	11,1	11,1	11,1	11,1	11,1	15,0	14,5	13,2	13,2	13,2	13,2	13,2	13,2	13,2	13,2	12,5	12,5	115,7	115,7	103,1	103,1	
Unasienienie sztuczne krowy	1 szt.	l mleka	55	49	49	47	50	45	45	45	45	45	45	47	48	48	48	48	48	48	48	48	50	51	51	102,0	102,0	100,0	100,0	
Badanie kliniczne krowy	1 szt.	kg żywca bydła	7,2	6,0	5,3	5,4	5,4	5,4	5,4	5,4	5,4	5,4	5,4	5,1	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	4,9	4,9	96,2	96,2	118,7	118,7		
Przewóz samoch. 10 ton cegły	na odległ. 20 km	kg żywca trzody	37,3	30,0	25,2	26,9	27,7	28,8	28,8	28,8	28,8	28,8	28,8	31,4	31,2	34,5	34,5	34,5	34,5	34,5	34,5	34,5	33,7	31,1	29,7	30,3	120,2	120,2	106,3	106,3
Naostrzenie lemieszka	1 szt.	kg żyta	29	30	35	35	35	35	35	35	35	35	36	38	40	41	42	42	42	42	42	42	41	47	46	44	125,7	125,7	112,5	112,5
Praca mechanika przy napr. masz. rol.	za 1 godz.	dt pszenicy	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	114,3	114,3	125,0	125,0	
Oplata prac murarskich	za 1 dzień	dt pszenicy	1,3	1,3	1,5	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,6	1,6	1,6	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,8	1,7	1,9	1,8	120,0	120,0	110,0	110,0
Oplata projektu budynku inw.-skład.	1 szt.	dt kukurydzy	19,4	21,5	18,6	28,2	30,2	29,2	29,2	29,2	29,2	29,2	26,2	26,4	26,6	27,2	29,0	29,0	29,0	29,0	29,0	29,0	28,1	27,0	25,3	25,7	138,2	138,2	121,1	121,1
Srutowanie na paszę	100 kg żyta	kg żyta	23	23	26	27	27	27	27	27	27	28	28	28	28	29	30	30	30	30	30	30	31	35	33	31	119,2	119,2	111,1	111,1
Oplata powierzchni lokalu handlowego	za 1 m ²	kg żywca trzody	7,9	6,2	5,2	5,5	5,6	5,8	5,8	5,8	5,8	6,7	6,6	6,6	6,6	7,2	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,1	6,5	6,2	6,3	121,2	121,2	108,1	108,1	
Składka ubezpiecz. OC ciągnika	1 rok	l mleka	147	120	117	114	110	107	107	107	107	110	111	112	114	117	117	117	117	117	117	117	117	118	119	118	100,9	100,9	101,6	101,6
Składka ubezp. Autocasco ciągnika	1 rok	dt pszenicy	11,5	11,9	14,3	14,2	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	15,4	15,7	16,6	17,2	17,3	17,3	17,3	17,3	17,3	17,3	18,1	17,7	19,2	18,6	130,1	130,1	140,4	140,4	
Odsetki kredytu krótk. 10 tys. zł	za 1 rok	dt jęczmienia	16,7	14,2	18,2	17,1	17	17,3	17,3	17,3	17,3	17,4	17,5	15,4	16,0	19,9	19,9	19,9	19,9	19,9	19,9	18,2	19,6	17,8	16,6	91,2	91,2	103,9	103,9	
Odsetki kredytu średn. 50 tys. zł	za 1 rok	dt pszenicy	136	123	141	141	142	143	143	143	145	146	150	150	154	152	152	152	152	152	152	157	152	162	155	109,9	109,9	105,3	105,3	

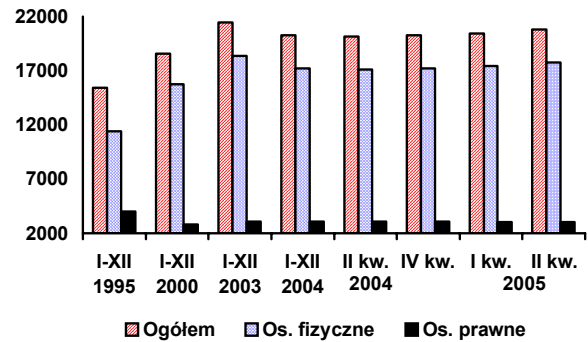
Źródło: Niepublikowane dane GUS (na podstawie badań korespondentów) i obliczenia IERiGŻ – PIB.

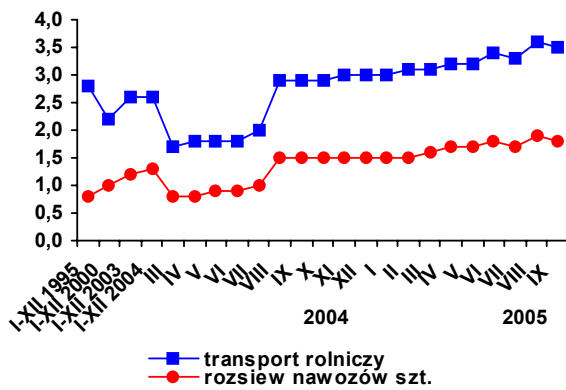
Rys. 1. Liczba krów ocenianych (tys. sztuk)

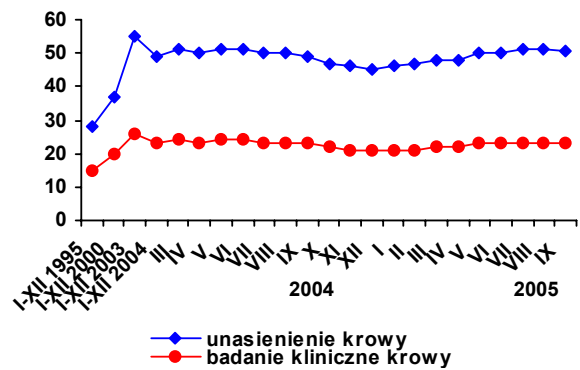
Rys. 2. Liczba placówek usług rolniczych

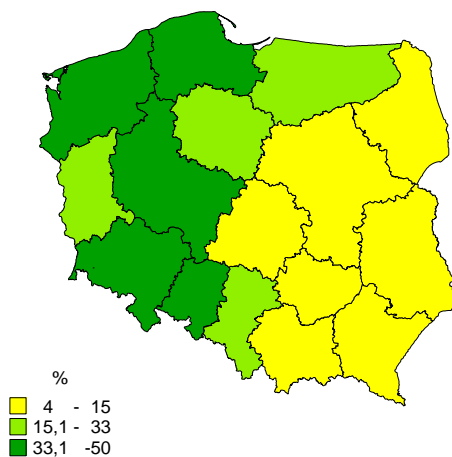
Rys. 3. Ceny wybranych usług wyrażone w dt pszenicy

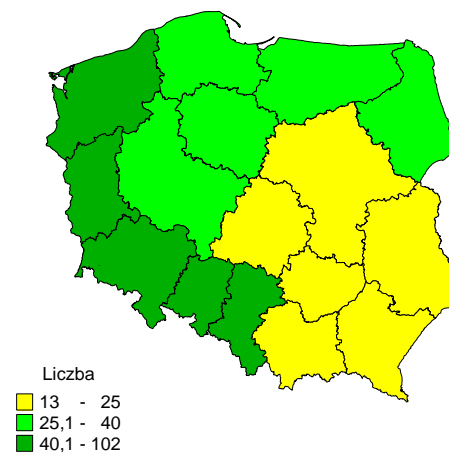
Rys. 4. Ceny wybranych usług weteryn.-zooteknicznych wyrażone w litrach mleka

Rys. 5. Udział krów ocenianych w pogłowie ogółem w sierpniu 2005 roku

Rys. 6. Średnia liczba krów w gospodarstwach ocenianych w sierpniu 2005 roku

Źródło: Jak w tabelach 1 i 5.